

STRAŠÍN – obec, kde nestraší

Strašín – obec, kde nestraší

Původ jména obce

"Na území naší vlasti najdeme jen dvě obce nesoucí jméno Strašín, z nichž jedna se nachází v okrese klatovském, druhá – naše obec – psaná ve starých zápisech STRASSIN, v okrese říčanském, kraji pražském, ale před sto lety náležela do kraje kouřimského".

Jméno vesnice je odvozeno od staršího jména „Stražín“ podle *výstražných ohňů*, které ve dne prozrazovaly sloupy dýmu a v noci záře a sloupy ohně. Tyto výstražné ohně varovaly okolní obyvatelstvo, ale i Prahu, o blížícím se nebezpečí. Ohně byly zapalovány na návrší Skalka, odkud je vidět až do Prahy.

Kronikář Eduard Maška v roce 1945 uvádí jiný původ názvu obce, který údajně našel v archivu a muzeu v Českém Brodě v publikaci Dr. Profouse „Místní jména v Čechách“. Podle ní jméno Strašín s přivlastňovací příponou -in pochází z osobního jména Stráša a znamenalo Strášův, tj. dvůr Strášův.

První záznamy o obci

Celý širý kraj od Labe přes Brod dolů k Sázavě býval souvislým pralesem s močály. Chladné nebe a pod ním studená voda a vlhké, tmavé lesy, ve kterých žili medvědi, sobi a mamuti. Po zmírnění podnebí si tu stavěl sídliště člověk lovec, rybář, později chovatel dobytka a oráč. Památky a doklady života člověka od nejstarších dob se našly v celém kraji – nástroje, kultovní místa, hroby, mohyly, pospolitá sídla a hradiště s násypovými valy a kládovým oplocením.

Tímto krajem vedla od nepaměti tzv. Liběcká obchodní cesta, která spojovala Prahu s ústředím knížectví zlického, hradem Zličí, později starou Kouřimí. Vedla přes Strašnice, Měcholupy, Uhříněves, Radošovice, Vojkov, Mukařov, Vyžlovku, Kozojedy a Kostelec. U Mukařova se stýkala se stezkou Posázavskou. Tam, kde se stezka nořila v hvozd, bylo třeba opěrného a bezpečného bodu – krčmy, hlídky, tvrze. Jedna krčma bývala v Mukařově, druhá na Vyžlovce, třetí v Kozojedech. V Kostelci nad Černými lesy stával hrádek, který chránil zmíněnou obchodní cestu na Kouřim.

Strašín stál stranou této stezky, chráněn lesy. O jeho obyvatelích před třicetiletou válkou nic nevíme. Třicetiletá válka (1618-48) je smetla z povrchu zemského, nově obydlen byl až kolem roku 1700.

První zmínku o vsi Strašín, resp. jen několika kmetcích usedlostech nacházíme již roku 1466, kdy držel nějaké statky Jilek Ryba konvář, jinak zvonař, pražský měšťan,

žijící v Praze v Široké ulici. Roku 1502 byl již mrtev a dům i statky ve Slušticích, Březí a ve Strašíně přebírá jeho syn též Jilek zvaný (*Tomek – Dějiny města Prahy 8/396*).

Z tohoto století získáváme nejstarší písemnou zmínku z roku 1500 a další tři zápisy o vsi z let 1502, 1519 a 1523, po roce 1523 ztrácíme již stopy po dvorci nesoucí jméno Strašín.

15. února 1500

Oegidius camulator, tuno temporis consul, personaliter in consilio

/ Nov. Urb. Prag. / constitutus assignavit - Anne, conthorali sue, 11 1/2 s. gr. Prag jure dotalicii in bonis suis, videlicet in villa Slusticz , Brziezi, Strassin et sorum pertinenciis.

Actum sabbbato post Valentini a 1500.

(Prameny: Archiv hl. města Prahy, rukopis 2090 f. 171.)

29. října 1502

Anna Rybová, vdova pozůstalá po smrti Jilka zvonaře - jako poručník téhož Jilka - smlouvu učinila o věno, kdež je nebožtíkem Jilkem jsou jest ukázáno, taktéž poručníci, když zboží v Slušticích, v Březí a Strašíně, což tu náleží, týmž poručníkům spravedlnosti nebožtíka Jilka, tuž, kteruž on měl, prodali by, tehdy ihned z peněz závdavných paně Anně, napřed věna jejího půl třetího sta kop gr poručníci vydati mají, a pokudž by nepropadie, paní Anna téhož zboží, což tu týmž poručníkům náleží, ve všem užívání má míti a požívatí v jich dílu.

Actum in consilio Nov. Urb. Prag. Sabbato post Simonis et Judo.

(Prameny: archiv města prahey, rukopis 2090 / f. 301.)

Zikmund Roh z Vlkanova, maje osobní právo od Anny manželky své, deskami postoupené, a Johanka ze Sluštic, manželka Jiříka Čermáka měšťenína Nového Města Pražského, přiznali, že dědictví jejich v Slušticích, dvůr poplužní s poplužím, dva dvory kmetcí s poplužím, na kterým sedí Rudkové a Šulc krčmář a na jiných lidech tu v Slušticích, s platy i panstvím, které tu měli a drželi ve Strašíně a v Březí, dvory kmetcí s poplužím, což tu měli na týchž lidech jim náleželi, s dědinou, lukami, lesy, potoky, rybníky s lovy, s podacím kostelním ve Slušticích a Březí – prodali Markétě Pechanové z Bezděkova za půl sedma sta kop grošů a 25 kop grošů českých.

Zápis byl vložen do pozemkových knih ve středu po sv. Valentinu LP 1519.

(Prameny: Desky zemské větší 6 - G 13.)

R. 1523 držel ves neb dvorec Matěj Křížkův, jak zní tento historický zápis:

Jan, někdy syn Matěje Křížka, vzdává všechnu svou spravedlnost na dvoře v Slušticích i na lidech té vsi a v Březí a na Strašíně, na všech, též lidech, polích, rybnících, což tu by jemu náleželo po jmenovaném otci svém, paní Anně máteři své.

Zápis sestaven 29.5.1523

(Actum feria VI post Urbani. Prameny: Archiv města Prahy, rukopis č.2110 fol.40.

Archiv český, Praha XXVIII - f. 690.)

Mezi lety 1523–1579 se Strašín stává součástí uhříněveského panství.

Roku 1579 kupuje panství uhříněveské se všemi vesnicemi k němu náležejícími od Ferdinanda Eusebia Reinspergera Jaroslav Smiřický ze Smiřic za 28 500 kop grošů míšenských, a tak se stává rod Smiřických vlastníky obce a jménem poddanosti též i usedlíků v obci.

Majitelé panství

Rod pánů ze Smiřic

Pocházel ze vsi Smiřice u města Jaroměře. První zprávy máme z roku 1440, kdy se připomíná Jan Smiřický, který s jinými českými pány byl vyslán do Kouby nabídnouti Albrechtu Bavorskému českou korunu, v té době volnou.

Nejslavnější z rodu beze sporu Jaroslav ze Smiřic, syn Zikmunda Smiřického, sezením na Škvorci, Hořicích, Skalách, Náchodě, Poličanech a Miletíně a jeho manželky Kunigundy z Vichu. Pan Jaroslav držel zámek Koloděje, v roce 1558 koupil od císaře Ferdinanda panství Kostelec nad Černými lesy i s Klučovem za 30 000 kop grošů, roku 1559 tvrz Tucharaz, roku 1572 za 9 500 kop grošů hrad a městečko Řičany s příslušenstvím, v roce 1579 Uhříněves s vesnicemi, roku 1588 za 4 250 kop grošů Pitkovice.

Jaroslav Smiřický ze Smiřic náležel svým vzděláním, později i svým bohatstvím mezi přední pány v Čechách. Roku 1540 doprovázel Ferdinanda krále do Gesty k císaři Karlu V. Za věrnost u Muhlbachu pasován na rytíře. Vedl poselství královské k papeži Juliovi II. do Říma. Roku 1554 byl s celým svým rodem povýšen do stavu panského a obdarován veřejnými hodnostmi. Roku 1558 byl přisedícím Zemského soudu, v letech 1571-86 maršálem a až do své smrti císařským radou. Zasloužil se o rozkvět svého panství. Oženil se s Kateřinou z Házmburka. Zemřel 18.11.1597 v Praze na Malé Straně ve svém domě u Montagů a pochován v Kostelci nad Černými lesy.

Zemřel bez dětí, a proto všechny statky připadly Zikmundovi ze Smiřic, synu jeho bratra Jindřicha, který převzal nejen kostelecké panství, ale po smrti svého bratra Albrechta Vladislava i Hořice, k nimž přikoupil roku 1601 za 1000 kop grošů Trosky, roku 1607 za 84 000 kop Kumburk, Veliš, Jičín, Paku a tak byl počítán mezi největší boháče v Čechách. Přesto, že vedl nádherný dvůr, mohl ještě každý rok uschovati 100 000 kop grošů míšenských. Ačkoliv byl horlivým stoupencem náboženství pod obojí způsobou podávajícím, požíval velké přízně císaře Rudolfa II., jehož byl radou, komorníkem a mundšenkem, roku 1603 hejtmanem hradeckého kraje, roku 1605 hejtmanem kouřimského kraje. Po smrti své tety Kateřiny Smiřické z Házmburka získává opět Koloděje, které ona dle kšaftu mohla držeti do své smrti. Zikmund Smiřický zemřel 25.5.1608 v Praze ve stáří 50-ti let a pochován též v Kostelci.

Nástupcem jeho stal se jeho syn Jaroslav Smiřický ze Smiřic, který společně s bratry Jindřichem a Albrechtem Janem zde vládli. Pan Jaroslav se oženil 8.12.1610 s Annou Alžbětou Zapskou ze Zap. Získal si přízeň císaře Rudolfa II., který jej jmenoval hejtmanem kouřimského kraje. Když roku 1611 vpadli Sasové do Prahy, zničili mu všechny umělecké sbírky uložené v jeho paláci na Malé Straně. Z toho ztrudnomyslněl a ve 24 letech dne 16.2.1611 zemřel na zámku Skále. Statky převzal Albrecht Václav ze Smiřic, držitel Náchoda a Ratibořic, Škvorce, Jiřic, Rýzmburka, Chotělic, syn Václava ze Smiřic (bratranec Zikmunda ze Smiřic + 1608). Zemřel též mlád ve stáří 23-ti let roku 1614 a pochován v Kostelci nad Černými lesy. Z mocného rodu zůstal jen Albrecht Jan a slabomyslný Jindřich Jiří.

Albrecht Jan ze Smiřic se narodil 17.12.1594, převzal správu všech statků. Dle berní rulle měl 6 245 poddaných, 42 fary a 296 mlýnských kol. Porovnáme-li k celkovému počtu poddaných v Čechách 67 125 nevolníků, vládl Albrecht Jan nad 1/10 všech poddaných v naší vlasti. Velice oblíben, přes své mládí, snad pro jeho bohatství, u protestantských stavů, stal se též vůdcem stavovské rebelie, která byla tak osudnou pro český národ. Byl členem direktoria vládnoucího po útěku místodržících z Prahy do Vídně. V boji proti katolickému králi postavil sám 1000 pěšáků a 2.9.1618 se vydal z Prahy proti katolickému vojsku ze všech stran Evropy najatému králem Ferdinandem. V Českých Budějovicích ve válečném ležení onemocněl hlavníčkou, které podlehl 18.12.(11.) 1618 ve stáří 24-ti let. Dle současného kronikáře uchvacovala členy rodu dědičná tuberkulóza, již podléhali všichni členové rodu. Po jeho smrti zůstal ohromný majetek, který mohl převzít jen slabomyslný jeho bratr Jindřich Jiří ze Smiřic.

K ohromným statkům náležely i tři tuny zlata tj. 300 000 dukátů, které opatrný Albrecht Jan odvezl do Frankfurtu nad Mohanem pro případ, že by stavové válku prohráli a on musel utéci do ciziny. Poručíkem a též správcem celého jmění stala se sestra Jindřicha Jiřího Markéta Salomena Slavatová roz. Smiřická na Dolních Počernicích. Proti ní stála její sestra Kateřina Alžběta.

Prohraná bitva na Bílé hoře krutě dolehla nejen na naší zemi, ale i na všechny kdož se účastnili stavovského povstání. Císařským patentem z 26.12.1620 zrušena veškerá nařízení zavedená v platnosti soudy v době povstání. Exekuční komise vedená Přibíkem Jeníčkem z Újezda prohlásila dne 26.4.1621 majetek a památku Albrechta Jana za prokletou a nepoctivou a všechny jeho statky konfiskovány ve prospěch státní komory. Také v berní rule jest uvedeno panství uhříněveské i s naší vsí Strašínem jako císařský majetek.

Tak skončil rod Smiřických, jehož heslem bylo:

„Není větší moci nad pravou zbožnost“.

Tu se objevil nový zájemce na pozůstalá panství. Byl to Albrecht z Valdštejna známý vojevůdce, jako dědic po přeslici, jemuž také 30.4.1621 část statku byla svěřena, která se stala základem pozdějšího jeho panství frýdlantského. Jen v letech 1621-23 (v době konfiskace) získal na 60 panství a statků. Od Valdštejna koupil s povolením císaře svěřené mu panství – Klučov, Uhříněves se zámek, městečko Říčany dne 20.9.1622 za 600 000 kop grošů aneb 700 000 zlatých – kníže Karel z Liechtensteinu, místodržící království Českého. Valdštejn mu slevil z kupní ceny 266 660 zlatých, neboť panství byla pustá a vypleněna. Peníze mu však nevrátil, nýbrž mu v jejich ceně postoupil panství Škvorec a Křenici. Tak se stala Uhříněves se všemi k ní od starodávna připojenými vesnicemi majetkem rodu, který jej držel až do roku 1848, do zrušení roboty a poddanosti lidí a obcí jako celek tj. 222 let. Statky

bez poddaných držel všechny až do roku 1918, kdy byly částečně zestátněny. Ještě roku 1938 odprodal princ z Liechtensteinu les na parcely v Novém Strašíně.

Liechtensteinové

Rod původem z Bavorska, doložený již ve 12. století na území Dolních Rakous. Ve 13. století se Jindřich I. usadil na jižní Moravě a založil moravsko-rakouskou větev rodu.

Nejznámějším členem rodu byl Karel I. Liechtenstein (1569-1627). Vychován byl na škole českých bratří v Ivančicích, stal se zprvu přítelem Karla ze Žerotína, později vlivem kardinála z Dietrichsteinu přestoupil k víře katolické a vždy a všude se jí zastával a pro ní bojoval. Roku 1599 jmenován nejvyšším sudím na Moravě, roku 1600 tajným radou, roku 1605 hájil Moravu proti vpádu Bočkajovců. V rozepřích mezi císařem Rudolfem II, a jeho bratrem Matyášem přidržel se nového kandidáta na český trůn. Za revoluce českých stavů bojoval po boku vojsk katolického krále Ferdinanda. Po bitvě na Bílé hoře byl 17.11.1620 pověřen správou Čech a v roce 1622 jmenován místodržícím. Své jmění značně rozmnožil sňatkem s Annou Marií, dcerou Jana Šembery z Boskovic a také konfiskací majetků českých pánů uprchlých po prohrané bitvě na Bílé hoře do ciziny. Zkonfiskované statky levně odhadoval a pak koupil. Vydával peníze o mnohem nižší hodnotě tzv. dlouhou minci, kterými platil.

Sedláci viděli rozdíl mezi smiřickou a liechtensteinskou vrchností. Karel I. šel za kariérou, bohatstvím a mocí všemi cestami, ani náboženství mu nekladlo překážky. Když se ujal našeho panství, sedláci houfně utíkali ze svých živností, protože s nimi bylo zle nakládáno. A běda těm, které úředníci označili za loupežníky. Ves Vojkov nedaleko Strašína byla zapálena a vyhlazena z Liechtensteinova rozkazu proto, že prý tam se loupeživí Petrovští uchýlili a přepadali pocestné na obchodní stezce.

Karel I. se snažil vykořenit protestantské náboženství a přivést poddané na víru katolickou. Při tomto obracení si počínal tak ostře, že se sedláci v roce 1626 srotili a chtěli dobýt kostelecký zámek. Nepodařilo se jim to, ale dleli schováni v lesích do roku 1627, kdy byli rozehnáni. Za vůdce vzpoury byl označen nekatolický kaplan Matouš Ulický, zajat, mučen a popraven.

Roku 1626, když se Valdštejnovo vojsko vrátilo do Čech k zimnímu ubytování a k doplnění prořídilých řad novým verbuňkem, usadilo se na statcích a zde řádilo tak, že když o způsobených škodách dostal Liechtenstein dne 12.2.1627 zprávu, tak se rozčlílil, že jej ranila mrtvice. Pochován jest v rodinné hrobce na Moravě ve vranovském zámku.

Statky otcovské měl převzít jeho syn Karel Eusebius, v té době 15-letý. Za poručníka byl mu určen jeho strýc Maxmilián z Liechtensteinu. Po dosažení dospělosti se oženil s kněžnou Johannou z Dietrichsteinu. Poměry na jeho panství byly neutěšené. Nájezdy nepřátel zničily četné vesnice a podobně se chovala i císařská vojska.

Poddaní, kteří s radostí očekávali příchod Švédů, jako svých osvoboditelů pro náboženský útlak katolické vrchnosti, byly zklamány příchodem svých osvoboditelů.

Kníže Karel Eusebius se velmi zajímal o architekturu a po skončení třicetileté války se zasloužil o hospodářskou obnovu svých držav.

Po třicetileté válce byl zjištěn i podvod s konfiskacemi. Rodina Smiřických ze zahraničí usilovala o vrácení majetku. Proto roku 1653 byl Liechtensteinům zabaven majetek, ale již r. 1655 císař statky opět vrátil. Karel Eusebius Liechtenstein musel zaplatit a splnit další trpké podmínky. Jeho majetek definitivně zapsán do zemských desek r. 1666. Karel Eusebius zemřel 2.2.1684 v Kostelci nad Černými lesy, pochován byl prozatímně v hrobce Smiřických a 11.9.1696 převezen do rodinné hrobky na Moravu.

Syn jeho a nástupce Jan Adam Ondřej z Liechtensteinu se narodil 30.12.1656, zaplatil otcovy dluhy, ve Vídni založil velkou obrazárnu. V Čechách přikoupil roku 1683 Chrást, 1706 od hraběte Dolanského z Dohalic Kšely, Chotýš a dvůr Přistoupim. Z panských důchodů bylo každý rok vyplaceno 750 zlatých rýnských nejbližším klášterům na sloužení mše a 750 zlatých rýnských rozdáno chudým. Dne 15.6.1712 byl raněn mrtvicí ve Vídni a zemřel ve věku 56 let.

Po jeho smrti převzala panství Marie Terezie Antonie Felicita, narozena roku 1694. O statky však musela vésti spor se svým příbuzným z větve Gundakarovy, knížetem Antonínem Florianem. Spor ukončen ve prospěch kněžny Felicity, která za postoupení Uhříněvsi, Škvorce a Kostelce nad Černými lesy musela zaplatit náhradu 300 000 zlatých rýnských. Kněžna se provdala roku 1712 v Kostelci nad Černými lesy za Tomáše Emanuela prince z Piemontu. Manželství jejich však netrvalo dlouho. Když roku 1729 dlel princ na honu v Kolodějích, onemocněl zde na hlavničku (TBC), již podlehl 28.10.1729. Z manželství zůstal jediný syn Eugen Jan František, nejvyšší polní maršálek, který zemřel na zimnici v Manheimu ve stáří 20 let. Kněžna zemřela 20.2.1772 ve Vídni, kde jest pochována v chrámu sv. Štěpána.

Marie Terezie Antonie Felicita byla velkou lidumilkou a dobrotitelkou. Svou přízeň věnovala špitálům, zakládala chudobince, zřizovala školy a dobročinné nadace, zavedla bezplatné vyučování, odpouštěla dluhy, dávala výsady řemeslníkům, propouštěla lidi z poddanství, založila fond na vyplácení podpor pro škody způsobené kroupami, velkou vodou či ohněm.

Dědicem statků Liechtensteinských stal se kníže František Josef Liechtenstein z Gundakarovy linie rodu. Byl od roku 1751 ženat s Marií Leopoldinou dcerou hraběte ze Šternberka. Po třiceti letech manželství zemřel 10.8.1781. Panství Uhříněves a Kostelec nad Černými lesy převzal jeho syn Alois I. Josef Liechtenstein, narozený 14.5.1759, jehož poručníkem byl jmenován jeho strýc Karel Josef. Věnoval se vědě a umění. Zemřel bezdětný 24.3.1805 a nástupcem se stává jeho bratr kníže Jan I. Josef Liechtenstein, narozený 26.2.1760. Věnoval se vojenskému životu a

bojoval se svým plukem v mnohých bitvách. V letech 1787-90 zúčastnil se tureckých válek, v letech 1792-99 bitev ve Francii, Německu a Itálii, roku 1805 ve Slavkově. Zemřel 20.4.1835 ve věku 78 let, zanechav po sobě šest synů.

Panství se ujal nejstarší syn Alois II. Josef z Liechtensteinu, narozený roku 1796 a ženatý od roku 1831 s hraběnkou Františkou Kinskou. Byl to vzdělaný člověk a výborný hospodář, rozvíjel v kraji včelařství, štěpařství a hedvábnictví. Zemřel 12.11.1858, zanechav dva syny Jana II. a Františka a osm dcer. Za jeho vlády byla zrušena králem Ferdinandem V. roba, a tak všechny obce se staly samostatnými celky a poddaní svobodnými občany.

Jan II. z Liechtensteinu se narodil 5.8.1840 na zámku lednickém, roku 1858 se ujal správy statků a lesů. Tehdy patřily okolní lesy pod správu Kostelce nad Černými lesy, dvory Křenice, Sluštice a jiné správě Uhříněveské. Jan byl velký lidumil, rád chodil v převlecích po kraji, aby nebyl nikým poznán. Zůstal svobodný a zemřel v roce 1929. Dědictví se ujal jeho bratr František Karel August narozený v roce 1853. Oženil se až ve věku 76-ti let s ovdovělou hraběnkou Elisabeth Erös de Bethlehfal rozenou von Gutmann. Zemřel bezdětný v roce 1938.

Majetek rodu byl zčásti zabrán v rámci pozemkové reformy v období první československé republiky, po roce 1945 byl zkonfiskovaný veškerý majetek.

Třicetiletá válka

Třicetiletá válka v našem kraji

Třicetiletá válka (1618-1648) – její příčinou byly náboženské a politické spory v Německu, hlavním podnětem se stal odboj protestantských stavů v dědičných zemích Ferdinanda II., zejména v Čechách. Následky války byly pro všechny postižené země dalekosáhlé. Také česká země byla vydrancovaná, vesnice a města vypálena a srovnána se zemí, mnoho vsí zaniklo. Zmizel kapitál, obchod i průmysl byly zničeny, s úpadkem hospodářským šel ruku v ruce i úpadek mravnosti a duševního života. Počet obyvatel klesl ze 3 miliónů na 800 000, ze 150 000 usedlostí selských zůstalo jen 50 000. Lidé zdivočeli a při každém hluku utíkali do lesů, několik generací vyrostlo v nelidských podmínkách bídy, strachu, života v jeskyních. Lidé byli vražděni, znásilňováni, ale umírali též vyčerpáním. Pole ležela ladem, neorána a neseta. Po válce se lidé jen neradi vraceli do zpustošených vesnic. Každý grunt byl zatížen robotou, hospodář přes týden dělal pro vrchnost a přes víkend pro sebe. Proto se často stýkáme s výrazem „zběhl...stavení padlo...zemřel otec a vdova sebrala děti a odešla, nemohouc sama hospodařiti...“

Císařské posádky v kraji ubytované nebo jen procházející velmi škodily stejně jako armády nepřátel (Sasů, Švédů...), plundrovaly vesnice a lidé utíkali. Protestanti a emigranti vyvolávali lid ke vzpouře, lid pak vypovídal poslušnost. Kromě vydržování a vyživování císařského vojska, které tu bylo stále usazeno, nebo krajem procházelo, měla panství povinnost odvádět do Prahy tzv. vojenské kontribuce. Pro panství to bylo velké zatížení, a proto bylo málokdy splněno.

R. 1634 vtrhli do Čech Švédové. Vesnice byly prázdné, proto vojáci plenili dvory, kostely, rybníky. Celkem 5x pustošili náš kraj. Podruhé v roce 1639, kdy kostelecký regent Přech Svatkovský z Dobrohoště podává o jejich chování 19.12.1639 zprávu své vrchnosti:

Z té strany od Uhříněvsi a Škvorce z rána 27.11. nepřítel, dvě míle od Prahy, všecko, též vesnice pálil, až na panství kostelecké se dostal. A druhý den, jenž 28.11. byl, od rána do večera, na což jsme se ze zámku dívali – ves od vsi, ode dvora ke dvoru v silné partaji (ve velkém houfu jezdců) jezdil, dvory a vsi po panství pálili. Stěží pohan Turek by tak zle činiti mohl.

Za dva dny bylo vypáleno 16 vesnic a 7 dvorů. Stavení zůstávají pustá.

Roku 1642 vtrhli Švédové potřetí do Čech a opět mířili k nám. Loupili a vraždili. Bili sedláky, „až jim oči vylézaly“, do úst lidu lili močůvku, přivazovali je ke koním, upalovali zaživa. Ženy prznili, lid bili a v kole lámali, prsty jim sešroubovávali a hřeby vráželi do nohou.

R.1645 následoval čtvrtý vpád Švédů do Čech, opět spojen s vražděním a loupením. Zpustly vesnice Udašín (Aldašín), Bohumily, Cukmantl, Drbohlavy, Penčice, Mukařov.

Pravděpodobně mezi lety 1639-45 byla vypálena i ves Strašín, že z ní vůbec nic nezůstalo, ani jména obyvatel uprchlých do klidnějších krajín, se nezachovala.

Pátý vpád následoval roku 1648, kdy byl obsazen Kostelec, sebráni i bažanti ze zámecké bažantnice a do Prahy odesláni, snad i s rodinou kosteleckého revírníka.

Krutá a vysilující třicetiletá válka skončila r. 1648 vestfálským mírem.

Hospodářské poměry poddaných byly bídné. Kraj byl vylidněn, obyvatelstvo zatíženo dárkami a robotami, panské úřednictvo vydíralo poddané a okrádalo samotného knížete. Kostelecký hejtman Přech Svatkovský zvaný „*hejtman Kobylka*“ měl zlou pověst, až byl zbaven úřadu a uvězněn. V r.1639 psal knížeti: „*obilí na polích je nesklizeno, lidé pracují po nocích, ale ve dne jsou okradeni*“. Hospodářské výtěžky byly hubené, lid emigroval a vymíral, chalupy pustly, strhané rybníky nedávaly ryb, nebylo semeno k setí, nářadí k orbě, nebylo dobytka ani čím jej krmit, neboť člověk neměl sám sousta do úst. I studnice byly rozbořené a nebylo pitné vody. Všude zela zkáza Bílé hory...

Obraz poválečných Čech nám plasticky vylíčil Bohuslav Balbín, který napsal:

„Spatříš mnohdy na opuštěném místě trčeti bránu nebo sloup, nebo ohromné trosky veliké budovy, to je vše, co zbývá ze zámku, který se tu vypínal, jinde strmí osamělá věž, jediný to zbytek vesnice nebo tvrze, jež pohltily plameny...

Nebylo by možné uvést jediného města, ba ani jediného hradu, který by nebyl vypálen za poslední války“.

Následky třicetileté války nejhůře dolehly na poddaný lid. Vojska rekvírovala dobytek i obilí, vypalovala vesnice. Vesničané se bránili, utvořili ozbrojené houfy, aby chránili své životy a hospodářství. Mnozí zahynuli, jiní odešli a opustili svá hospodářství. Po nastolení míru byly některé osady úplně opuštěny a v mnohých zbylo jen několik hospodářů. Ještě po čtyřiceti letech v r.1683 se uvádělo, že 29 % veškeré poddanské půdy zachycené katastrem leželo ladem.

Vrchnost zakládala nové dvory, na nichž se kromě pěstování obilí, vaření piva a budování rybníků zaváděl ve velkém měřítku chov ovcí. Ovce se chovaly hlavně pro vlnu, která se vyvážela ze země nebo se posílala do manufaktur na výrobu suken.

Vrchnostenské ovce se staly pohromou pro poddané, protože se pásly nejen na vrchnostenských pastvinách, ale spásaly i úhory poddanských hospodářství.

Docházelo ke sporům mezi poddanými a vrchností. Kromě toho budováním nových dvorů se zvyšovalo robotní zatížení nevolníků, protože po válce bylo na vesnicích méně obyvatel než před válkou.

Dokumenty po třicetileté válce

1) „Soupis poddaných dle víry kraje Kouřimského“ z roku 1651

Majitelé panství neměli přehled o svém majetku, počtu obyvatel ani jejich vyznání. Proto zemský sněm vydal r. 1650 nařízení o soupisech poddaných dle víry

v jednotlivých krajích. Některé soupisy se dochovaly a jsou velmi podrobné, jiné dochované jsou neúplné, o nedochovaných soupisech se dá pouze spekulovat:

- soupis obyvatel byl sestaven, ale nezachoval se
- soupis obyvatel nemohl být sepsán, protože vesnice byly vypáleny a neobydleny.

V tomto dokumentu Strašín není uveden.

2) „Berní rula kraje Kouřimského“ z roku 1654

R. 1654 vydal český sněm nařízení k sestavení berní rulle, první to celostátní knihy, jedinečné v této době ve střední Evropě, která pro historii každé obce jest důležitou pomůckou. Berní rula jest sestavena dle krajů, v těchto krajích rozděleny dle panství církevní, panské a městské. Rozděluje usedlíky na sedláky, chalupníky a zahradníky, udává počet polí, která z nich jsou oseta na zimu, která na jaře, počet luk a dobytka. Opis její nachází se často v katastru Marie Terezie, který byl sestaven na podkladě dat berní ruly.

V Berní rule jsou uvedena jednotlivá panství, vesnice obydlené i pusté, jména hospodářů i s výměrou jejich pozemků, uvedeny i pusté grunty.

Jako pusté byly označeny vsi Vojkov (obnovena r. 1909 postavením parní pily), Mukařov, Žernovka, Světice, Menčice, Křenice, Pacov, Strašín, Radošovice, Oujezd a další.

Ves Strašín celá pustá. V kterýžto bejvali gruntové sedlští 3 a chalupnický 2. Jména hospodářův i počet rolí, jsouc větším dílem zarostlý, vyzvěděti se nemohly.

Ves Janovice stávala v nynějších lesích asi v ½ vzdálenosti obcí Strašín a Mukařov, kde dosud se říká „V Janovicích“, není v katastru obce Strašín.

Ves Přestavlky stávala v nynějším lesním prostoru a v údolí protékajícího potoka Rokytky, kde stojí tzv. Malá koupadla (Stará koupadla) v katastru obce Strašín.

Trpký život našich předků

Naši předci žili v nevolnictví. Nevolník byl pevně připoután k vesnici, ve které žil. Vrchnost ho měla ve své moci. Žil na její půdě a musel konat robotu. Když odmítal, měla vrchnost po ruce dráby, kteří ho tělesně ztrestali, vsadili do vězení nebo vyhnali z hospodářství. Nevolník byl bezprávným tvorem. Musel konat všechny práce související s hospodářstvím:

orat, sít, sekat obilí, svazovat je do snopů a odvážet do stodol

starat se o louky, sekat trávu i otavu, sušit ji, shrabovat a dávat do kopek

na podzim vyvážet hnůj ze stáje na pole, česat chmel, stříhat panské ovce a prát vlnu

lovit ryby v rybnících a odvážet je

kácet stromy, sekat dříví, dělat šindele

trhat a čistit len, máčet jej, sušit a příst

starat se o vrchnostenské zahrady – okopávat stromy, dělat ploty, česat ovoce

sbírat pro vrchnost lesní ovoce, houby, lesní med

v zimě sekat led pro zámecké lednice

spravovat mosty a cesty

pečovat o dobytek

pomáhal při stavebních úpravách na zámku vrchnosti

V některých panstvích si ženy a dívky nechaly narůst dlouhé vlasy, které musely ostříhat a věnovat vrchnosti pro výrobu paruk.

Ve starých urbářích bylo stanoveno kolik dní a jaké práce je nevolník povinen konat. Po r.1650 se často objevuje věta „...*poddaní jsou povinni robotovat, co se jim poručí*“.

Také počet dnů vrchnost nedodržovala. Během žní chodil nevolník často pracovat celý týden i se ženou, a to v době, kdy měl sám nejvíc práce na poli. Tím také jeho hospodářství upadalo. Robotu konal pěší a potažní – s voly nebo koňmi, s jedním nebo dvěma potahy.

Děti po dovršení věku 10-ti let byly předvedeny před vrchnost, která rozhodla co s nimi. Některé pracovaly v zámku, jiné ve dvorech 3-7 let. Nevolník mohl své dítě ze služby jediné vyplatit.

Na vesnici žili sedláci a chalupníci, dále zahradníci (menší chalupník) a bezzemci a podruzi, kteří pracovali u sedláků nebo se živili příležitostnými pracemi.

Robotní povinnosti nejlépe zvládali sedláci, kteří za sebe posílali čeledíny.

Ve druhé polovině 17. století platila zásada, že základem státních příjmů má být pozemková daň. Půda panská (dominikální) byla od této daně osvobozena, zdanění podléhala pouze půda poddanská (rustikální). Největší částí daně, které platili nevolníci, se říkalo kontribuce a byla určena pro vojenské účely. Roku 1655 činila u jednoho osedlého 9 zlatých, v roce 1739 už 51 zlatých a dále vzrůstala.

80 % výnosu museli poddaní odvádět a zůstalo jim jen to, co potřebovali pro zajištění holé existence.

Život našich předků v 18. a 19.století.

V roce 1770 proběhlo první číslování domů. Ve stejném roce přišla po dlouhém sněhu trvalá sucha. Po celý květen pálilo prudké slunce, země vyprahla a zkornatěla, obilí nerostlo. Ozimy ve sněhu vyhynuly. Od dubna do 17. června nepršelo. Pak uhodila trvalá mokra, která zničila zbytek úrody. V některých obcích lidé trhali ze střech došky na řezanku. Z hladu se srocovali, v noci přepadali mlýny a kradli obilí. Ještě zelené žito lidé vydrolovali z klasů, vařili a jedli. V chudších hornatých krajích jedli lebedu, kopřivy a různé byliny. Šířilo se mnoho nemocí. Pochoutkou byly vdolky z otrub. Panské špýchary byly prázdné. Byly zrušeny pastviny a občiny (sloužily myslivcům a lovcům), na nichž bylo zakázáno pást dobytek. Musely se zorat a osít.

V lednu a únoru 1771 nepřijímal nikdo čeládky do služeb, protože ji nebylo čím živiti. Hladovějící čeledě se rozeběhla v houfech po kraji a žebřala.

Po těchto prvních projevech nespokojenosti následovala hladová léta – červen 1771 byl mokrý a vlhký, o sv. Vítu byla zima jako v listopadu, a to bylo příčinou vysokých cen obilí. Bohatí falešně a podvodně jednali s chudými, ti z hladu přepadali vozy s obilím. Houfy sedláků obsazovaly domy a zámky a dostávaly se do potyček s vojáky.

Z hladu a bídy vypukl mor. V srpnu 1771 umíralo v Praze 100 lidí denně. Hynul dobytek, hlavně ovce. A v této době hladu z nedostatku jiných potravin rozmohly se pohrdané brambory, o které předtím nikdo nestál a lidé je nazývali „sviňská strava“.

Od poloviny února 1772 byla taková teplá pohoda, že muži orali bez kabátu a ženy chodily bosy. Počátkem května uhodily tuhé mrazy. Drahota stoupala, nemoci postupovaly. Dne 24. 2. 1774 vál od západu po čtyři hodiny tak prudký víchř, že pobořil mnoho stavení a způsobil všude veliké škody.

Roku 1775 došlo k velkým selským bouřím po celé zemi, i na Kostelecku, z hladu a pod tlakem velkých robot. Povstání předcházely nepokoje a bouře již v 17. století, kdy se projevila snaha o svržení jha a o dosažení postrádaných svobod i volby náboženství.

„Pohled, kterak jsme zdviženi, od karabáčů sedřeni, Otče náš! Dohlédni sám na ně, císaře, náš milý pane, jenž jsi! My víme, že to krutost pánů nežádáš, ani milosrdný Bůh náš na nebesích...“

Roku 1848 císař Ferdinand V. vyhlásil zrušení poddanství, roboty a vrchnostenské ochrany. Rozradostněný lid složil píseň:

**„chcípla robota, pominula, raduje se i každá panská kobyla, i ty
panský voli, že se tý prokletý roboty zbavili“.**

Poddanost a robota

(z *Pamětní knihy obce Strašín*)

Robota neb povinná ruční práce byla zavedena nejen u nás v Čechách, ale i v jiných zemích, již od nepaměti. Zprvu to byli otroci, osoby zajaté buď v bojích nebo získané nájezdy jednoho kmene (národa) proti druhému i jen z toho důvodu, aby náčelník kmene získal laciné pracovní síly. V pozdějších dobách již historických dobách kupovali šlechtici statky a usedlosti i s osobami usedlými v nich pod slibem člověčenství ve vsích a jednali s nimi jak s každou jinou věcí neb svým majetkem, je prodávali, vyměňovali anebo darovali. Těmto osobám předpisovány povinné ruční práce, roboty, někdy většího rozsahu. Jindy opět kratšími pracovními dny dle toho ku které vrchnosti poddaný náležel. Robota se u nás zachovala po celá staletí. Poddaní byli násilím, pod výhrůžkou různých opatření, proti osobě poddaného nebo jeho rodině, mnohdy i pod tělesným trestem vyháněni na panská pole a zde nuceni pracovat zdarma a později jen za nepatrnou mzdu, odměnu o chlebě. „Od slunka východu do slunka západu“, jak jest výslovně psáno ve starých pozemkových knihách.

Četné války zničily panské dvory, jediný to ziskový příjem vrchnosti v době, kdy ještě nebylo průmyslu a vrchnost se snažila co nejdříve po skončených válkách nahradit vzniklé škody a upravit svá hospodářství k mírovému životu a práci. Zvyšoval se proto počet pracovních dnů v nedostatku pracovních sil neb válka neničila jen stavení, dobytek v celé vsi, ale zdecimovala též venkovský lid, základ národa neboť o dělnících v tehdejších dobách v neprůmyslové zemi nelze mluvit.

Dle robotních seznamů a dle zápisů v pozemkových knihách rozeznáváme robotu dvojího druhu:

- potažní, potahovou, vejjezdni, jezdící, prováděnou párem volů nebo koní (krav se k robotě nikdy nepoužívalo)
- ruční, rukovitou, pěší, vyhrazenou jen drobným chalupníkům a bezzemkům.

Proto nepřekvapuje velký počet tažného dobytka proti dobytku chovnému u všech sedláků. Právě tyto potahy potřeboval poddaný k vykonání předepsané roboty. Výše pracovních dnů se řídila velikostí gruntu. Místo roboty nebylo nikdy přesně určeno mimo stanoviště. (*Dle zápisů získaných od Jiřího Stárka lékaře, stanoviště robotníků ze Strašína bylo ve statku u Fialů ve Křenici při knížecím dvoře. Poddaní museli s sebou přinést krmení pro koně a jídlo pro sebe*). Tímto opatřením dle zápisů v pozemkových knihách chránila se milostivá vrchnost proti možnému odporu poddaného, který musí pracovat tam kam určila milostivá vrchnost. Ruční práce, robota, byla rozdílná. Poddaný pracoval o žních, při sekání trávy, dělal sena a otavy, rozhazoval hnůj, nadháněl zvěř, když se milostivé vrchnosti a jejím hostům zachtělo honů, sázel, okopával a hlídal zelí, hrách, vinice, pracoval na panském mlatě apod. Roboty byly vždy vepsány při prodeji usedlosti v prodejní smlouvě.

K dodržování rozkazů vydaných vrchností a k doзору nad poddanými určeni byli tzv. dráby, kteří svým hrubým jednáním zavinili tělesný trest poddaných (*Jak dokazuje*

zápis paměti Václava Stárka syna Jana Nepomuka Stárka. Záznam získán od dr. Jiřího Stárka. Po r. 1800 měl býti trestán pro hádku s karabáčníkem při robotě Nykodýma, který nebyl usazen ve Strašíně, snad v Uhříněvsi. K výkonu tělesného trestu byl Nykodým v noci v nočním prádle vyrušen ze spánku, odvezen dráby do zámku uhříněveského. Protože nebylo dovoleno trestání nebyl-li odsouzený řádně oblečen, byl Nykodým propuštěn. Druhého dne dostavil se k trestu Nykodým na zámek, oblečen v silné kožené kalhoty, a tak položen na lavici obdržel 25 ran karabáčem, které neměly bolestivých následků. Tak přelstil tehdy hloupý sedlák neomylnou vrchností).

Na císařských statcích, kde byla robot zrušena již před vydáním robotního zákona 1848, platil se jménem roboty poplatek neb daň, předepsaná dle počtu pracovních dnů. Při každém prodeji domku neb usedlosti jest v původní zprávě zápis o povinnostech k vrchnosti, k faráři, učiteli, nehledě k placení kontribuce, určené zemi. Z pozemků, na nichž chalupa neb grunt stojí, platil se úrok neb činže a to dle toho, komu pozemek náležel.

Vrchnosti do vrchnostenského důchodu, obci do obecní kasy nebo do zádušní pokladnice náležel-li pozemek ke kostelu nebo k záduší. Farář z každé krávy jménem letníku 3 krejcare z dojných krav. O Velikonocích několik vajec, desátkem pak větele pšenice a ovsa. Učitel posnopné, koledu a školní krejcar.

Na mnohých gruntech vázl též závazek, zvaný „železná kráva“. Jméno toto se objevuje zhusta při převodu gruntu a již jméno závazku udává, že opravdu pevně, železně lpěl závazek na statku neb chalupě. Často se stávalo, že zbožný poddaný nebo osadník, buď sám ještě za svého života nebo poslední vůlí, odkázal kostelnímu záduší pole, krávu neb ovci. Farář, který měl vždy dostatek svých vlastních farních polí i dobytka, jak dokazuje přiznávací tabela z doby Marie Terezie, nadační dobytek pronajímal i pole, chudším domkářům za menší plat nebo stálý úrok. Padlo-li dobytče, musel poddaný buď v náhradu odevzdati svůj kus, měl-li jaký nebo platiti neustále tento nájem. Od té doby zůstává ještě mezi lidem rčení: „*Neuváží si železnou krávu na krk*“ jako důkaz věčného nekonečného placení. Železné krávy zrušené byly zrušením roboty 1848.

Někteří držitelé latifundií v honbě za větším ziskem zvyšovali robotu tak, že nespokojení sedláci sáhli i k revoltě. Ozbrojeni cepy, kosami, stavěli se na odpor, dokonce i řadovému vojsku. Vypalovali ve své zášti proti utiskovatelům zámky, zapalovali panské špýchary, byli vždy poraženi buď slibem, nikdy nesplněným nebo přivolaným jízdním vojskem, jež měla vrchnost vždy k dispozici. Největší porážku utrpěli vzbouřivší se sedláci u Chlumu. Tyto vzpoury nezůstaly bez účinku na vládnoucí kruhy, které konečně hledaly příčiny nespokojenosti poddaného lidu.

Dne 28. června 1680 vydává císař Leopold I. patent, jimž se zakazuje robot v neděli a ve svátcích a pracovati jen tři dny v týdnu na robotě. Dalším ulehčením v povinné práci selského lidu byl nový patent Karla VI. ze dne 22. února 1717 a konečně robotní patent Ferdinanda V.

Na mnohých statcích nutily vrchnosti své poddané, aby ukládali své obilní přebytky v dobrých žnů, oves a pšenici do nově zřízených panských špejcharů nebo sýpek.

Vrchnost tímto způsobem si zajišťovala v době neúrody určité zásoby na vojenské dodávky a půjčky, zvláště sedlákům v době neúrody k novému setí. Význam tohoto opatření uznala i vláda, která zpočátku zřizování sýpek doporučovala, později pro všechna panství zřizování sýpek nařídila. Poddaný dostal kontribucenskou knížku, kam mu byl zapisován každý obilní odvod pátověrtelního obilí, tj. každý pátý věrtel – jak se takové obilní odvody nazývaly. Zůstal-li poddaný dlužen obilí a svou živnost prodal, musel kupující převzít i obilní dluh obilí a buď sám obilí zaplatit v předepsané částce nebo in natura do špýcharu odsypati.

Mimo peněžních dávek odváděli poddaní vrchnosti též různé naturální dávky, jako husy, houby, lískové oříšky, slepice, kuřata, kapouny, štočky příze, vejce, kmín, peří apod. Zajímavé jest, že soupisu dobytka v té době zde nacházíme zápis, že by vrchnost chovala též „ušatý dobytek“. Ten vykrmoval jménem roboty mlynář a vykrmený odváděl na zámek.

Existoval jakýsi odpor k vepřovému bravu a v pozemkových knihách při prodeji gruntu nebo jeho předání synovi nebo dceři, při výpočtu předaného dobytka a nářadí (*předavku*) písař při slovu prasnice nebo prase používal vždy před tímto slovem zkratky J. v. j. s odpuštěním.

Také v otázce majetku a osobní svobody trpěli poddaní měst i venkova ať stavu světského nebo církevního nebo městského, jimž náleželi, možno říci největší díl statků v Čechách. Svým majetkem mohl poddaný disponovat jen se souhlasem vrchnosti. Nedala-li vrchnost souhlas, nesměl býti grunt prodán, předán ani darován. Stalo-li se tak, byla koupě úředně zrušena a poddaný případně z gruntu vyhozen. Také opustiti vesnici v níž žil nebo panství k němuž poddaný náležel, mohl přesídliti jen se svolením „své milostivé vrchnosti“, která poddanému propuštěnému z jurisdikce vrchnosti, vyhotovila výhostní list nebo tzv. list zhostný (*Loobrief*) jímž poddaného propouští na jiné panství. Bez tohoto listu se nesměl poddaný oženiti a jinde se zakoupiti. Vrchnost nerada podobné listy vydávala, neboť odchodem poddaného ztrácela pracovní sílu.

Živnost nebo chalupu přebírala po otci, matka-vdova, nebyl-li dědic ještě plnoletý. Vdova zde hospodařila do plných let dědice za pomoci úřadem ustanoveného poručníka nebo do vůle a smrti své, dle toho, jak byl zápis vložen do pozemkových knih. Provádala-li se vdova, její druhý manžel byl na statku neb chalupě jen na čas hospodářem nebo administrátorem, do té doby, než byl právní dědic plnoletý anebo vrchnostenským úřadem za plnoletého uznán. Jemu musel administrátor odevzdati grunt i se vším příslušenstvím, jak jej byl sám převzal. Při každém předání gruntu nebylo-li změn byl grunt prošacován právem rychtářským neb konšelským a v této odhadní sumě předán novému držiteli. Ten složil, po případě si odečetl od kupní ceny svůj podíl, který sloužil jako závazek na chalupu a zbytek kupní sumy splácel ročními splátkami nebo tzv. *vejrunky* při držaných obecních soudech. Nebylo-li zájemce na prodloužený grunt, vrchnost jej předala bez závazku prvnímu, kdo se o něj přihlásil, ten jej převzal úplně bez peněz a jen ročními přesně určenými částkami jej splácel do vrchnostenského důchodu. Vrchnost zde měla někoho, kdo jí platil daně, vykonával robotu a nenechal grunt úplně zpustnout. Měl-li poddaný grunt zaplacený, poznamenal panský písař pod poslední splátku na konci zápisu „*A tak sedí na*

zaplaceným ve svatém pokoji“. V pozemkových knihách nachází se často poznámka, že byl grunt šacován „trojím právem rychtářským“. Když byla obava, že by domácí rychtář šacoval (odhadl) nesprávně, byl podobný grunt prošacován rychtáři tří sousedních obcí, tj. trojím právem rychtářským. Při předávání gruntu na osobu příbuznou (švagry, zetě) platil se určitý poplatek zvaný *laudemicum* asi jako nyní převodní daň, který byl zvýšen o 100 % byl-li grunt předán nebo prodán osobě cizí.

Nejmladší syn dostal grunt, jeho sourozenci podíly. Rodiče si určily vejmínek dle velikosti gruntu. Kdo z gruntu uprchl na cizí panství nebo jiným způsobem opustil hospodářství bez svolení vrchnosti anebo se dopustil něčeho zlého (krádeže, paličství, u dívek že byla zmrhána), jejich podíly na gruntě nebo i celý grunt připadl vrchnosti. I takovým způsobem se obohacovala vrchnost na účet poddaných, kteří někdy opustili své majetky jen z důvodu náboženských nebo ideových.

Za vlády císaře Josefa II. uplatňovány četné reformy, z nichž některé zůstaly v platnosti pro výhody poddaných, jiné zanikly po smrti císaře Josefa II. zvaného pokrokového. Za jeho panování došlo ke zrušení klášterů, nemocnic, chorobinců apod. (majetek to kněží římskokatolických) neboť nekonaly svá dobročinná posláná. Jen v Čechách bylo zrušeno na 60 klášterů mezi nimi i řád Jesuitů. Některá nařízení byla nepříjemně lidem přijata; a to císařské posvícení slavené jeden den v roce v celé zemi, pochovávaní bez rakví, zrušení pastvin a nařízení krmiti dobytek v chlévech, zorání pastvin, aby byl dostatek půdy k pěstování obilí pro stále stoupající počet obyvatelstva.

Nehledě k praktičnosti označení domů a polí topografickými čísly, přichází pro selská stav v úvahu i systém Rábův. Dvorní rada a pobočník císaře Josefa II. navrhl, aby státní statky a statky náležející korunované hlavě i jeho rodu byly rozparcelovány mezi poddaný lid, hospodářské budovy rozprodané. Místo roboty měli poddaní platiti poplatky (daň) dědičné dle velikosti polí, což bylo na všech státních statcích provedeno. V té době vzniklo mnoho nových vsí, zřízených z císařských polí a rozdělením dvorů.

Uvedené poměry se u nás udržely až do roku 1848, kdy Ferdinand V. zvaný Dobrotivý patentem a zákonem r. 1848-1849 zrušuje navždy lidem nenáviděnou robotu a poddanost lidu se všemi jejími tíživými následky. Grunty vyvázány neb vykoupěny ze všech povinností a obce po staletí se poprvé staly samostatnými celky se starostou a obecním zastupitelstvem v čele.

Uveden je zde celý zákon ze 7. září 1848, který měl tak mocný vliv na městský a rolnický stav v Čechách:

„MY, Ferdinand První konstituční císař rakouský, uherský a český, král toho jména Pátý, král lombardský a benátský, arcikníže rakouský, vévoda lotrinský, solnohradský, štyrský, korutanský, horní a dolnorakouský, velký kníže sedmihradský, markrabí moravský, knížecí hrabě tyrolský atd.

Uzavřeli jsme a nařizujeme na návrh naší ministerské rady ve srovnalosti s ústavním sněmem říšským, jakož následuje:

- Poddanost a vrchnostenská ochrana jakož i všechny zákony, které z těchto závazků pocházejí se ruší
- Grunt a půda se zbaví všeho břemena, všechen rozdíl mezi panskými a selskými čili dominikálními a rustikálními grunty přestane
- Pominou všechna břemena, práce a platy, jakéhokoliv jména, co pocházejí z poddanství nebo co na poddané půdě leží, jakož i všechno odvádění přírodního výtěžku, tak rušení naturální povinnosti, všechny práce a daně, které se konají vrchnostem, co vrchním majetníkům a pánům půdy, které pocházejí z desátkového ochranného, vinohradního a hradního práva vesnicko-právního vrchnostenství a které až dosud z majitelství gruntu nebo od osob i obcí se požadovaly. Také platy, když se připouští nebo postupuje grunt mezi živými nebo v případě smrti, tak řečené *Laudemicum* se od nynějška ruší
- Za některá břemena, ježto od nynějška pominou, se musí dáti náhrada, za jiná žádná
- Za všechna práva, příjmy, které pocházejí ze závazků poddanosti, z obrany, z vrchnostenské právomocnosti a vesnického vrchnostenství, nemůže se dáti žádná náhrada, naproti tomu ale všechna z toho počínající břemena přestanou
- Za takové práce, robota, naturální a peněžité poplatky, kteréž majitel gruntu jako svému gruntovnímu pánu a desátky beroucímu pánu dávatí povinen byl, má se nejdříve náhrada vyjednatí
- Právo pastvy a odebírání dříví, jakož i služebnosti mezi vrchnostěmi a posavadními poddanými čili tak řečené *servituty* mají se zrušiti za výplatu věcněprávní, trhání kvítí a právo pastvy na úhorech a strništatech bez výplaty
- Z poslanců všech zemí má se udělati zvláštní komise ta vypracuje návržení zákona o těch věcech a předloží je potom říšskému sněmu. Toto návržení má obsahovati následující ustanovení a sice:
 - O výplatném vyzdvižení oboustranných práv a povinností, které na zákupních, na emfyteutických nebo jinak přidělených majetnostech v uzavřených smlouvách se zakládají
 - O možném zrušení břemen gruntovních, které nejsou v bodu 2 jmenovány
 - O způsobu, dle jakého se mají v bodu 6 uvedená práva vyzdvihovati a upravití
 - O míře a velikosti náhrady, která se má dáti, pak o založení kapitálu neb fondu u důchodu každé země pro sebe, z kterého se pak prostřednictvím zemské správy náhrada vyplatí, za ty země, z které se kapitál složil

- O té otázce, má-li se nějaká náhrada dáti a jaká, za daně, poplatky a práce, které se mají dle bodu 2,3,8 vyzdvihovati, v bodech 5,6,ale jmenovány nejsou
- Vrchnostenské povinnosti povedou, zatím soudní a politickou správu na útraty státní neb zemské až do zřízení nových zemských úřadů
- Vyslovena v článku 6 za práce naturální a peněžité poplatky, nemá však vylučovati všelijaké pozdější návrhy podle článku 8 zřízené, jimž by se tato zásada vysvětliti neb omeziti dala.

Katastr Marie Terezie zvaný tereziánský

(Pamětní kniha obce Strašína)

Za vlády Marie Terezie z let 1740-80 vznikl v Čechách první katastr dle jména vládnoucí císařovny zvaný katastr tereziánský neb katastr Marie Terezie. Jest to podrobný popis panské půdy, tj. půdy, kterou obhospodařovala vrchnost obděláváním svými zaměstnanci neb robotou poddaných lidí. Ke katastru jsou připojeny i důchody, které plynuly vrchnosti z různých průmyslových závodů jako lihovarů, pivovarů, škrobáren, mlýnů apod. Dle udaných popisů a přiznání byly vyměřeny daně, kontribuce, tím zrušeno výsostní právo vrchnosti od starodávna silně hájeno, že panská půda nesmí být zdaněna. Přiložené jsou také „přiznávací tabelky“ faráře s udáním příjmu z fary, ze zádušních polí a popis filiálních kostelů.

V době revitisace opět popsány všechny grunty v obci s udáním, kdo držel grunt r. 1654 a v r. 1713, mnohdy připsán držitel gruntu r. 1719. Katastr popisuje počet dobytka, který poddaný mohl držeti, počet polí na kusy počítaje, jakost půdy rozdělena na tři classy nebo bonity a to na dobrou, prostřední a špatnou, místo, kde který pozemek se nachází.

Při specifikaci 1705 uvádí Štěpán Forcheymer z Jakšova hejtman J.M. knížete Liechtensteina p. UH:

Grunt č.1 obhospodařoval Karlíček Václav. Měl zabráno 40 strychů polí, z těch 30 strychů orných, 10 pustých a porostlin.

Grunt č.2 obhospodařoval Pavel Rozhon. Měl zabráno 40 strychů polí, 10 orných, 30 pustých. První sedlák (snad Ondřej Rozhon)

Grunt č.6 obhospodařoval Tomáš Tuček. Měl zabráno 20 strychů orných, 20 strychů pustých, druhý sedlák.

Grunt č.3 obhospodařoval Václav Šebek. Měl zabráno 5 strychů orných, 5 strychů pustých polí. Třetí sedlák.

Chalupu č.5 obhospodařoval Šatoplet Jakub, měl 8 strychů polí orných, 5 pustých. Dohromady bylo ve Strašíně 240 strychů z toho 167 pustých polí.

Dle zápisu Saidla Vil. badatele v SÚA Praha sedláci byli usedlí ve Strašíně.

Sedláci:

1654 pusté místo, které roku 1713 bylo rozděleno na **tři** usedlosti:

1713 Tomáš Šebek, měl 40 strychů polí prostřední jakosti, v roce 1723 10 kusů polí, z toho 31 strychů špatné jakosti, 4 strychy 2 větele pusté. Pole ležela v místech, kde se říkalo: za vsí u kříže, vedle říčanská cesty, vedle cesty březský, u březský obce, k Babicům u cesty k Jankovicím, k Vojkovu. Luk měl 1 kus 1 vůz sena, ležela k Babicím, vedle Novákových. Mohl chovati dva koně, krávu a svini.

1713 Pavel Rozhon, měl 40 strychů polí, v roce 1723 měl 7 kusů polí z toho 43 strychy 2 větele špatné jakosti, 12 strychů lad a pustin, pole ležela: vedle strašínské cesty, vedla babické cesty, na černých horách. Luk neměl. Mohl chovati dva koně, dvě krávy, jalovici, svini.

1713 Václav Šebek, měl 10 strychů polí, roku 1723 měl 5 kusů polí, výměry 17 strychů špatné jakosti, ležela k Říčanům u kříže, item vedle cesty téže, k Vojkovu, vedle cesty. Luk měl tři kusy na dva vozy sena, ležela k Vojkovům vedle říčanské cesty. Mohl chovati koně, dvě krávy a svini.

1654 pusté místo, z něhož udělány **dvě** živnosti:

1713 Jakub Šatoplet, měl 10 strychů polí, roku 1723 měl tři kusy polí, výměry 33 strychů 3 větele špatné jakosti, ležela u samý chalupy, vedle březský cesty, k Babicím, na zahradě, luk měl dva kusy na dva vozy sena až k Babicím, vedle cesty, okrajky k Březímu, mohl chovat dva voly, jednu krávu, svini.

1713 Václav Karlíček, v roce 1723 měl osm kusů polí, z toho 56 strychů špatné jakosti, 4 strychy lad. Ležela za Šepkovic, k Vojkovu, k Přestavlkům, na klínech, na hájích, k Březímu, u Babic, za stodolou. Luk měl dva kusy na tři vozy sena, luka ležela za stodolou, k Vojkovu, mohl chovati dva koně, vola, tři krávy, dvě jalovice, pět ovcí, svini plemenici a dvě kozy.

(V. Saitl 1958)

Urbář z roku 1772

(Kronika města Kostelec nad Černými lesy)

V roce 1772 byl vydán urbář s novými povinnostmi a robotami:

celý sedlák (70-80 korců)

s potahem – ve žních po 4 týdny 1 den týdně se 4 koňmi a 2 pacholky, po celý rok týdně 2 dny se 4 koňmi a 2 pacholky.

pěší – ve žních po 4 týdny se 2 os. každý všední den, od sv. Havla týdně 6 dnů s 1 os., od sv. Havla do sv. Jiří po 27 týdnů, 5 dnů v týdnu s 1 pěšákem 135 dnů.

poloviční sedláci (40-48 korců)

s potahem – ve žních 4 týdny, týdně 1 den se 2 koňmi a 1 pacholkem, ostatní čas takéž.

pěší – ve žních po 4 týdny každý všední den s os., pak týdně 3 dny s 1 os.

čtvrtsedláci (20 korců)

pěší – ve žních po 4 týdny každý všední den s 1 os., pak týdně 3 dny s 1 os.

domkáři – robota jen ve žních týdně 1-3 dny

někteří měli i povinnost několika sáhů dříví (obyčejně 3 sáhy) v panských lesích udělati.

podruh (bez pozemku)

robota pěší s 1 os. ročně 13 dnů

chalupník

měl-li kontribuce nižší než 57 kr	ročně 26 dnů
-----------------------------------	--------------

kdo platil od 57 kr. do 2 zl 51 kr	týdně 1 den, ročně 52 dní
------------------------------------	---------------------------

kdo platil od 2 zl 51 kr do 4 zl 45 kr	1,5 dnů týdně, ročně 78 dní
--	-----------------------------

kdo platil od 4 zl 45 kr do 7 zl 7,5 kr	2 dny týdně, ročně 104 dní
---	----------------------------

kdo platil od 7 zl 7,5 kr do 9 zl 30 kr	2,5 dne týdně, ročně 130 dní
---	------------------------------

kdo platil od 9 zl 30 kr a více	3 dny týdně, ročně 156 dní
---------------------------------	----------------------------

Potažní a pěší robotu musili poddaní konat bez nároku na odměnu či náhradu, za pěší robotu od sv. Jana do sv. Václava dostávali odměnu-vrchnost jim musela za každý den dát 1,5 libry chleba.

Pozemky patří vrchnosti, sedlák je nesmí prodat, je pouhým nájemcem, smí je pouze převést na jednoho svého potomka.

Josefínský katastr

(Pamětní kniha obce Strašína)

Třetí úřední knihou zřízenou pro všechny obce v Čechách jest katastr Josefa II. jinak zvaný katastr josefínský. Katastr vznikl na přímý rozkaz císaře Josefa II. zvaného Pokrokového panující od roku 1780 do roku 1790. Tento panovník vytknul přesné směrnice, dle nichž se mělo při práci pokračovati. Do založení katastru Josefa II. tj. do roku 1780 nebyla ještě nynější popisná čísla domů ani topografie českých pozemků, nehledíme-li k jakémusi číslování za Marie Terezie při sestavování katastru tereziánského, jež mělo jen podružný význam. Do té doby byly domy, usedlosti i pozemky různě označeny. Tak např. pole Jana Kostky leželo a označeno bylo takto:

Pole Jana Kostky ležící mezi polem Jana Hanuše a z druhé strany loukou Jana Vokouna „Na ladech“. Teprve katastr Josefa II. určil pro každý pozemek přímé číslo, tj. topografické číslo parcelační. Pro každý dům číslo popisné (topografická Topografie – NT-č. parcely, pro dům čp. – Nro constr.). Katastr josefínský není tak přesný ve výměře pozemku ani do úplnosti dat – ale je přesnější než katastr Marie Terezie.

Rok založení katastru obcí není stejný, neboť práce tyto trvaly čtyři roky. Josefínský katastr uvádí ve svém obsahu: číslo pozemků, jméno majitele, druh pozemku, pole, louka a lesy, vinice, místo, ve kterém se pozemek nachází. Výměra pole na jitra a sáhy s výnosem pšenice, ovsa, žita, ječmene na měřice počítaje. Výnos luk, sena a otavy na centýře. Výměr lesa na jitra a sáhy s výnosem dřeva měkkého a tvrdého. V té době byly obce poměrně malé, a proto bylo dovoleno spojení několika obcí v jednu obec katastrální. V našem případě byla obec katastrální – ves Březí, k ní přivtěleny obce osady – Strašín, Vojkov a Malé Babice. Komisaři neb geometři vyslaní do obce, rozdělili si tuto nejdříve na polohy oddělené, hony, flury, ale jak který geometr název použil. Za označení poloh bylo použito odpradávná pojmenování, časem, některá zanikla později. Vyměřování dělo se ověřenou latí jeden sáh dlouhou neb řetězem dlouhým 10 vídeňských sáhů. Vyměřované pozemky byly ihned zapisovány v přítomnosti rychtáře a několika starších obecních tzv. *vejchozů* do katastrálních archů a očíslovaná čísla zůstala nezměněna až do roku 1810, kdy bylo provedeno nové očíslování domků a usedlostí nehledíc, kdy byl domek postaven. Proto při dalším popisování vyskytují se neshody.

Prvním oddělením nebo polohou v obci byl vždy místní plac, tj. místo, kde stály usedlosti poddaných a kolem nich malé místní zahrádky. Čísla domů byla dávana usedlostem tak, jak tyto stály za sebou, bez ohledu na to, kdy byl dům postaven. Tak mnohdy starší dům v obci dostal popisné číslo vyšší než dům, postavený v obci mnohem později. Často se vyskytuje popisné číslo vyšší mezi dvěma nižšími čísly. Takový domek neb usedlost vznikla buď rozdělením staré původní usedlosti na dvě menší nebo rozdělením zahrady mezi děti, vnuky i švagry, kteří si na pozemku starého gruntu postavili novou chalupu. Ta dostala potom poslední popisné číslo v obci. Na venkově se nazýval grunt podle jména prvního známého držitele, buď by ten to již se z obce dávno vystěhoval nebo jeho rod v obci vymřel.

Katastr rozdělen jest na 638 parcel, z nichž náleží Březí č.1–266, Strašín č. 267–379 parcel, Velké Babice č. 380–522 parcel, Malé Babice č. 523 –

Rozdělení pozemků v katastru dle druhů – polí bylo 719 jiter s výnosem pšenice 96 měřic, 5714 měřic žita, 86 měřic ječmene, 5291 měřic ovsa, luk bylo 185 jiter 238 čtv. sáhů s výnosem 1043 centů sena, 419 centů otavy. Lesa bylo 690 jiter 833 čtv. sáhů s výnosem 265 sáhů tvrdého dřeva a 424 čtv. sáhů měkkého dřeva.

Z toho na Strašín připadlo: polí 125 jiter 222 čtv. sáhů s výnosem 957 měřic žita, 957 měřic ovsa, ječmen a pšenice se nepěstovaly. Luk bylo 32 měřic 364 čtv. sáhů s výnosem 114 centů sena, 38 centů otavy. Lesa bylo 1534 čtv. sáhů.

- oddělení obce Strašín – místní plac, tj. zastavená plocha a malými zahrádkami přivtělenými k obci Březí. V tomto místním place nic užitečného se nenachází.

čp. 1 Josef Miller	dům	čp. 5 Fr. Šatoplet	dům
čp. 2 Jakub Musil	dům	čp. 6 Zikmund Olmer	dům
čp. 3 Matěj Janoušek	dům	čp. 7 Jakub Kšanda	chalupa
čp. 4 obecní domek, pastouška	na obecním pozemku		

- oddělení „od vsi ku březským hranicím“ nazvané

Toto rozdělení začíná od vsi Strašína od křížku a skončuje se dílem u březských hranic, dílem u babických hranic a leží od říčanské cesty vpravo a od babické vlevo.

- oddělení „od vsi k babickým hranicím“ nazvané, toto oddělení začíná se od zahrady strašínských hranic a běží od babické cesty vpravo a od cesty, která jde ze Strašína do Vojkova vlevo
- oddělení „od vsi strašínské“ nazvané, vede k silnici, která od Pacova do Vojkova jde, začíná u průhonu k lesu neb k Vojkovu vpravo a skončuje se u cesty z Babic do Řičan vlevo
- bez názvu – oddělení, svůj začátek u březiny pacovské a skončuje se u Fišerova palouku u silnice, která vede z Vojkova do Pacova, jde v levé straně a od Přestavlk v pravé straně

Z uvedených dílů náleželo parcel obci:

NT 295 obecní pole vedle cesty, která jde ze Strašína do Křenice

1 jitro 273 čtv. sáhů

NT 351 obecní les, měkkým dřívím zarostlý, vedle lesa vrchnostenského

1534 čtv. sáhů

NT 382 obecní louka, mezi obecním a panským lesem

1355 čtv. sáhů

NT 353 průhon u Strašína na lado neužitečný

Dále tu byly pozemky vrchnosti – umístěny byly po různu o osmi parcelách a pronajaty rolníkům a pozemky strašínských usedlíků:

- čp. 1 Josef Miller vlastnil 10 ks polí o výměře 30 jiter 7725 čtv. sáhů, luk 5 kusů o výměře 1 jitro 2209 čtv. sáhů, palouků vlastnil 3 parcely o výměře 1228 čtv. sáhů, pozemky neužitečné lada 3 kusy částečně zarostlá křovím o výměře 18444 čtv. sáhů.
- čp. 2 Jakub Musil vlastnil 8 ks polí o výměře 26 jiter 7006 čtv. sáhů, luk a palouků 3 kusy o výměře 2326 čtv. sáhů, pro pastvu 435 čtv. sáhů, zarostlé lesem mejto březový les 113 čtv. sáhů. Celkem užíval půdy
- čp. 3 Matěj Janoušek vlastnil 6 ks polí o výměře 8 jiter 4298 čtv. sáhů, palouk vlastnil o výměře 1 jitro 1383 čtv. sáhů, lado v boroví 755 čtv. sáhů
- čp. 5 František Šatoplet užíval 5 kusů polí o výměře 10 jiter 2989 čtv. sáhů, louka 120 čtv. sáhů, porostlé lado, březiny 2 kusy 1741 čtv. sáhů
- čp. 6 Zikmund Olmer užíval 6 kusů polí o výměře 12 jiter 7015 čtv. sáhů, louka 1882 čtv. sáhů, palouků tři kusy 2 jitra 2901 čtv. sáhů

Místa pozemků strašínských usedlíků:

Josef Miller čp. 1

N.T. 293 pole za křížkem vedle pole Zikmunda Olmera	4 jitra	1272 čtv. sáhů
N.T. 300 pole u louky, vedle pole, cesty křenické	3	485
N.T. 301 louka pod tím polem	1	28
N.T. 302 vokrajek s roklí, drnem a roštím zarostlý		
N.T. 303 palouček za strouhou		542
N.T. 305 lado neužitečné		766
N.T. 306 suchopár, pastviště u jeho louky		598
N.T. 309 pole na černých horách, u Musilovského		875
N.T. 316 pole na černých horách vedle pole Franze Šatopleta	2	28
N.T. 317 okrajek pod tím polem, neužitečný		196
N.T. 318 stráňka, též neužitečná, roštím zarostlá		
N.T. 319 louka v tom místě, pod tím polem		336

N.T. 321 louka na bahýnku, vedle louky Jakuba Musila		8
N.T. 325 palouk u bahýnka vedle palouku Jakuba Musila		1006
N.T. 327 pole za stodolou, vedle cesty, která jde ze Strašína do Babic	5	304
N.T. 338 pole u průhonu, vedle pole panského	3	208
N.T. 349 mejto za zabitým vedle panských lad	3	372
N.T. 355 palouk za zahradou vedle Franze Šatopleta		12
N.T. 357 pole za Janouškovým, vedle průhonu	8	723
N.T. 361 lado v boroví, vedle silnice k Vojkovu		
N.T. 362 palouk za Janouškovým, vedle pole Matěje Janouška		526
N.T. 364 palouk u studánky vedle pole Matěje Janouška		600
N.T. 365 pole pod Janouškovým, vedle silnice do Vojkova		872
N.T. 367 pole na velkém kuse, podle pole Zikmunda Olmra	5	822
N.T. 376 pole pod volky, vedle pole Zikmunda Olmra		1352

Jakub Musil čp. 2

N.T. 296 pole u sluhový louky, podle pole obecného	4	1336
N.T. 298 pole na klínku, vedle pole Zikmunda Olmra	2	133
N.T. 310 pole na černých horách vedle Millerovského	6	783
N.T. 320 palouk na bahýnku vedle louky Josefa Millera		310
N.T. 331 pole u pěti záhonů, vedle pole Zikmunda Olmra		8
N.T. 332 kus drnu neužitečný, za stodolou	1	1117
N.T. 333 pole na bahýnku, vedle Zikmunda Olmra		1136
N.T. 334 pole u buku, vedle pole velkobabických hranic	1	1550
N.T. 335 pole u dubu vedle mejta Josefa Millera	1	120
N.T. 340 pole na průhoně vedle pole Zikmunda Olmra	8	
1425		
N.T. 341 pole nad bukem, vedle pole Franze Šatopleta		
1198		
N.T. 342 louka na bahýnku, vedle cesty babické		
720		

N.T. 344 nad bahýnkem strouha drnová roštím porostlá
1575

N.T. 345 louka na mejtě, mezi jeho polma 1
1592

N.T. 346 strouha drnem zarostlá okolo jeho pole
180

N.T. 377 mejto březovým lesem zarostlé pod vokolky, vedle panského lesa
1
113

Matěj Janoušek čp. 3

N.T. 312 pole na proutkách, vedle pole Jakuba Musila
1159

N.T. 354 palouk za chalupou vedle pole Josefa Musila 1
1383

N.T. 359 lado v boroví, vedle pole Josefa Millera užitečné
755

N.T. 360 pole u boroví vedle pole Josefa Millera 1
706

N.T. 363 pole u kočínku vedle pole Jakuba Musila 3
959

N.T. 368 pole ve štěpnici vedle pole Franze Šatopleta 1
108

N.T. 370 pole u křížku vedle pole Josefa Millera 2
439

N.T. 378 pole pod vokolky, vedle pole panského 1
987

Obeční domek, pastouška čp. 4

Franz Šatoplet čp. 5

N.T. 304 vokrojek u strouhy roštím a drnem zarostlý
1089

N.T. 307 pole na černých horách vedle pole Josefa Millera 17	4
N.T. 308 lado porostlé březím, pod tím polem 1134	
N.T. 313 pole na proutkách, vedle pole Matěje Janouška 17	3
N.T. 314 stráňka pod tím polem roštím zarostlá, užitečná 607	
N.T. 315 okrajek u téhož pole drnový 196	
N.T. 323 louka vedle louky Josefa Millera 120	
N.T. 335 pole u zabitého vedle pole Jakuba Musila 1006	
N.T. 369 pole za zahradou vedle pole Matěje Janouška 1498	3

Zikmund Olmr čp. 6

N.T. 292 palouk u pastviště, vedle cesty říčanské 1187	2
N.T. 297 pole k Březí, vedle cesty březské 664	6
N.T. 311 pole na proutku vedle pole Jakuba Musila 849	
N.T. 322 louka na bahýnku, vedle louky Franze Šatopleta 540	
N.T. 328 pole k Babicím vedle pole Josefa Millera 1189	4
N.T. 329 palouk v tom poli 253	
N.T. 330 lado v tom místě. Které se za špatné pastviště užívati může 587	1
N.T. 339 pole na průhoně vedle pole Josefa Millera 1581	1

N.T. 348 louka u mejta mezi polma Jakuba Musila
1342

N.T. 356 palouk vedle palouku Matěje Janouška
261

N.T. 366 pole u sladkého štěpu vedle pole Josefa Millera
1516

N.T. 379 pole pod vokolky vedle pole Matěje Janouška
1286

1

Pozemky vrchnostenské najaté k užívání usedlíkům

N.T. 337 pole užívané Franzem Šatopletem čp. 5 vedle pole Josefa Millera
798 č.s.

1j

N.T. 347 pole okrajek, užívá Franz Šatoplet čp. 5, podanským polem vedle
babických hranic
245

N.T. 350 panské lado u lesa Janovic, které strašínská obec pod nájem užívá
pro pastvu
1454

7j

N.T. 358 panské pole vedle panských lad užívá Radníček Jan Vojkov čp. 10
338

2j

N.T. 372 panské pole v prutinách, vedle březiny pacovské užívá Matěj
Janoušek
516

1j

N.T. 374 pole v prutinách užívá Franz Šatoplet vedle pole panského
151

3j

N.T. 375 pole panské v prutinách, vedle pole panského užívá Václav Zvadlej
Strašín čp. 6

N.T. 373 pole v prutinách vedle pole Matěje Janouška, užívá Zvadlej Václav
Strašín čp. 6
511

1j

V roce 1803 dostali faráři a duchovní správci nařízení sepsat ve své farnosti lid podle věku, povolání a náboženství. Vesnický lid tak byl rozdělen do několika skupin:

- gruntníci (kontribuenti) – vlastnili půdu v poddanském smyslu, platili daně. Bohatší byli sedláci, chudší chalupníci, nejbohatší sedláci byli konšely, v jejich čele stál rychtář.
- chalupníci (domkáři, zahradníci) – nevlastnili větší polnosti, měli povinnost roboty.
- podruzi a čeledi – žili v nájmu na statcích, buď měli v podruží, vlastnili dobytek a určitý majetek, nebo byli bez majetku, též to byli sourozenci hospodářů.
- osobně svobodné obyvatelstvo – svobodnické rody mlynářů, učitelů, duchovní, obchodníci, řemeslníci.

Stabilní katastr

(Pamětní kniha obce Strašína)

Zaveden v letech 1851-69

Jednalo se o soubor údajů zahrnující veškerý půdní fond v Rakouském císařství. Mapování proběhlo v letech 1826-43. Základní jednotkou byla katastrální obec. Pozemky byly vyměřeny a zakresleny jejich hranice. Počítala se velikost pozemku, poloha a čistý výnos. Vznikly tzv. mapy stabilního katastru, které byly reprodukovány tiskem. Vždy jeden tisk byl uložen ve Vídni – tzv. císařský povinný otisk stabilního katastru. Na mapě byly barevně rozlišeny budovy zděné čili nespalné (růžově), budovy roubené čili spalné (žlutě), louky (zeleně), parky (sytě zeleně), pastviny (světle zeleně), role (okrově), ladem ležící pozemky (bíle) atd.

Strašín

čp. 1 Lacina František půlsedlák

čp. 2 Vojáček Jan půlsedlák

čp. 3	Žlučka Jan	čtvrtsedlák
čp. 4	obecní pastouška	
čp. 5	Stárek Jan	čtvrtsedlák
čp. 6	Zoubek Jan	půlsedlák
čp. 7	Novotný Jan	domkář
<u>čp. 7a</u>	<u>Stárek Václav</u>	<u>domkář</u>
čp. 8	Stárek Jan	půlsedlák
čp. 9	Vyšata Matěj	domkář
čp. 10	Rezek Jan	domkář
čp. 11	Čejka Václav	domkář
čp. 12	Vojáček Jan	čtvrtsedlák
čp. 13	Žlučka Jan	
čp. 14	Lacina Jan	domkář
čp. 15	Topinka František	domkář
čp. 16	Borovička František a Stárek Václav, dříve čp. 7 a .	

celkem 102 obyvatel

Hospodářské potřeby kupované byly v Říčanech, kde byly pořádány jarmarky. Jen nemnohé obce byly obdařeny právem obdržení jarmarků od panovníka. Říčanští dostali toto právo již v dobách hodně dávných, snad od Přemysla II., jak bylo zjištěno při povýšení Říčan na městečko r. 1575. Dále dle výpisů Ing. Trnky trvaly tyto jarmarky až osm dní, na kterých se scházeli lidé ze širokého okolí ke koupi a prodeji zboží i zábavám. Hlučno a veselo bylo na rynku i v domech šenkovních, kde se zapíjela výhodná koupě neb prodej. Jarmarky byly později upravené pravidelně a přejmenovány ve výroční trhy a určené trhy zvlášť na dobytek. Za tím účelem bylo zřízeno městské tržiště. Při těchto dobytčích trzích, kam dobytek nejen voděn byl k prodeji a neb k výměně rolníky okolních vesnic, ale byl dovážen i z dalekých krajů a tento dobytek byl prodán, měněn již obchodníky dobytka (handlíři), kteří používali mnohdy nekalých způsobů a tím vydělávali peníze na prostých rolnících.

Bouřlivý rok 1848, zrušení roboty a výkup z ní

(Kronika Aloise Stárka)

Otci bylo 22 a půl let, když byla robota zrušena. Později velice často vyprávěl o té vzrušující události. Zrušení roboty nepřišlo náhle a bylo již po několik měsíců připravováno. Tu se stala neuvěřitelná, dosud neslýchaná věc. Do Ouříněvse byla svolána veřejná schůze selského lidu na sál „U Kolinů“. Sál byl přeplněn selským lidem z dalekého okolí. Schůzi byl také přítomen pan vrchní a celý úřednický štáb ze zámku. Na pódio vystoupil mladý řečník, doktor Horn z Prahy, který mluvil se zápalem, panské lůzy, ani pana vrchního se pranic nebál, byl také výborně informován. Udřeným sedlákům vlhnuly oči, když slyšeli o francouzské revoluci a jejím ohlasu v celém světě. Slyšeli, že i oni jsou lidé, kteří také mají nárok svobodu osobní, občanskou, politickou a náboženskou. „Budete pracovati dále“, řekl doktor Horn, „ale pouze pro sebe. Doby, kdy jako stádo jste dřeli pro cizího, chýlí se ku konci. Přestane i výprask na lavici, přestane i „Vašíčku, vemte ho!“ Budete stejně svobodni jako vaše vrchnost.“

Otec později často litoval, že jméno „doktor Horn“ od té památné schůze nikdy již neslyšel.

Také na bouřlivé svatodušní svátky se otec můj výborně pamatoval. Z návrší, na kterém je Strašín postaven, pozoroval otec požár staroměstských mlýnů a při bombardování zřetelně rozeznával dělové rány. Věděl i různé jiné podrobnosti. Tak například, že Windischgrätz pře odjezdem ze Starého Města na Malou Stranu nechal obaliti kola děl slámou, aby po dlažbě nehřmotily a že Staroměstské mlýny byly zapáleny proto, že se tam odtud proti vojsku střílelo.

Fantastické pověsti také kolovaly o různých těch „gardách“. To byly ozbrojené sbory zřízené v mnoha městech a místech, které pak „táhly Praze na pomoc“ a které při setkání s Windischgrätzovými vojáky vždycky mizerně dopadly. Hlavními činiteli při povstání byli uniformovaní pražští studenti, kteří po potlačení revolty se ovšem snažili z Prahy zmizeti. Používali různého přestrojení a úskoků, aby unikli vojenským hlídkám, které všechny cesty střežily. Také na příchozí do Prahy byl v těch dnech dáván pozor. Postačilo, aby venkovan řekl, že má v Praze syna.

Výkup z roboty

Dne 27. června 1849 vydalo ministerstvo rozsáhlé nařízení a směrnice, dle kterých se mělo postupovati při výkupu z roboty. Na základě těchto směrnic vypracovala a dne 7. září 1849 vydala c. k. zemská komise vyvazovací v Čechách pod zn. Odd EK svazek 716 rozsáhlou „Tabelu o vyvázání gruntu jednotlivce“ toto znění:

Aby každý jednotlivec posouditi mohl sám, zdali má náhradní výrok komise považovati za konečně platný, anebo zdali se z něho může odvolati, a když ano, kterak odvolání zadati sluší, kladou se sem doslovně následující paragrafy ministerského nařízení od 27. června 1849:

§ 110 – Všechny listiny, spisy a jednání v příčině vyšetřování, vymáhání a vydávání náhrady za vyvázání gruntu a za ouřední výkony, co se týče propuštění, zrušení dávek z nich a knihovního zjišťování vyvazovacích jistin, vysvobozeny jsou od kolků, tax a porta. Z hotových peněz a listin, ježto se ukládají k soudu neplatí se žádné početné. Ale toto vysvobození nevztahuje se nikoli na žádosti, stížnosti, žaloby neb na jiné spisy, ježto strany zadávají k ouřadům politickým, nebo soudním, aby právu svému k věci náhradní zjednaly platnost a provedly je.

§ 124 – Když jedna nebo druhá strana obeslaná, bez dostatečné výmluvy se nedostaví, anebo když průkazů přinést nechce, má komise bez dalšího jednání z povinnosti úřadu vyšetřiti, co a mnoho-li nahraditi náleží, avšak ale v mezích učiněné odpovědi a strana nepřishlá nebo se zpěčující nemá proti tomu práva žádného k jaké obraně neb k odvolání.

§ 131 – Proti vycenění mohou se námitky dělati jen potud, pokud se nezakládá v katastrálních datech a v seznání znalců, kteréžto námitky, ač nestane-li se narovnání, ihned bez dalšího vedení pře rozhodnouti se mají soudem rozsudním (Patent od 4. března 1849 § 30). V tomto případě má se uložit stranám, aby rozsudí jmenovali, což se má státi hned anebo v krátké lhůtě, již stanoví komise.

§ 134 – Z výroku rozsudí anebo znalců strany odvolati se nemohou. Avšak mají strany právo i povinnost, řečeným osobám na ruku dáti všecky průvody, aby tuto věc důkladně posouditi mohli.

§ 137 – Z výroku komise okresní lze se odvolati ku komisi zemské ve všech případech, kdež toto nařízení toto nezakazuje. Odvolání toto má ve 3 dnech, počínajíc ode dne, kdy sporný výrok byl dodán ústně nebo písemně ohlásiti u komise okresní, spis odvolací sám, přiložíce k němu výrok komise v prvopisu, podati se má v dalších 14 - denní, ne prodloužené lhůtě ku komisi okresní a jen tehdy, když tato již v okrese není, ku komisi zemské. Komise okresní má spis odvolací ve 3 dnech po jeho zadání se svými poznámkami, třeba-li jich vznésti na komisi zemskou k nahlédnutí. K odvolání, jehož strana v čas náležitý neodpověděla aneb nežádala, nemá se míti zření žádné.

§ 139 – Z rozhodnutí komise zemské, ježto v čase co nejkratším vydati náleží, lze se odvolati dále k ministerstvu, pokud se totiž tím rozhodnutím nepotvrzuje výrok komise okresní. Toto další odvolání zadati se má u komise zemské v promlčené lhůtě 14-denní, počínajíc ode dne, kterého rozhodnutí byla dodána, což se vždy stávati má, zároveň se pak k němu toto rozhodnutí v prvopisu a komise zemská má je se svou správou podati k ministerstvu, kteréž rozhodne v poslední instanci.

§ 136 – Podle tohoto paragrafu má každý, kdo chtěl na jistinu ihned spláceti, aneb zadrželosti za rok 1848 hned zaplatiti neb je sobě k jistině dáti přiraziti, ohlásiti to ve 3 dnech komisi okresní.

§ 149 – Poněvadž podle § 149 ministerského nařízení od 27. června 1849 c. k. komise zemská dva stejné spisy tohoto výkazu má do knih vložit a vkladnou klausulí opatřiti, aby takto pohledávky pokladnice vyvazovací byly zjištěny a zároveň prvopočáteční závady z knih propuštěny, na povinného náležeti bude, by o další, a to

úplné vyvázání své držebnosti pečoval teprve tehdy, když splatnou jistinu složil z části nebo zcela podle § 88 a § 147 propustnou kvitanci obdržel (§ 151).

Od c. k. komise zemské k vyvázání gruntu v Čechách.

V Praze, dne 7. září 1849

Klecanský mp. předseda

František Plaček mp. tajemník.

Tato zde doslovně uvedená tabela měla podtitul: „Navedení, kterak sluší užití této tabely vyvazovací, jak sepsati a od sebe vydati má c. k. komise okresní“.

Tato c. k. okresní komise vyvazovací pracovala v obvodu jednoho okresu, nebo i v obvodu okresů několika, tím způsobem, že zajela do příslušné obce v den dříve určený, kde za přítomnosti všech zúčastněných řízení vyvazovací provedla. Použila k tomu rozměrných archů, na jejíž první straně byla otištěna hořejší tabela.

Pro Březí a Strašín zasedala komise vyvazovací dne 12. srpna 1850.

Přítomen za vrchnost: p. Alois Laitl, plnomocník p. Aloise knížete z Lichtensteinu. Za obec Březí: Václav Šebek v Březí č. 9 představený, Jan Bandas č. 7 výbor, František Hervert č. 4 výbor a všichni ostatní sousedé. Za obec Strašín: Jan Stárek, Strašín č. 5 představený, Jan Zoubek č. 6 výbor, Jan Vojáček č. 2 výbor a všichni ostatní sousedé. O jednání vypracován protokol Dd 12. Augusta, No. prot. 42 tohoto znění:

Důležitost:

Jest na dnešní den ustanovené jednání k provedení vyvázání gruntů v obci Březí a Strašín, od všech za mírnou náhradu zrušených k odškodnění ohlášených urbaniálních povinností a břemen, což požitky oprávněnci přináležející pozůstávají v tři a dvouspřežní potažní koňský, pak pěší robotě a placení peněžitého ouroku a když se komise přesvědčila, že tyto požitky se srovnávají s ustanovenými zákony a přeloženými listinami a že povinované po přečtení ti samí za pravé uznali, tak se dále pokračovalo, a sice k zprostředkování cenných jednotek těchto požitků a poněvadž ti samé již zákonem ustanovené jsou, tak se jedině vysadili, jsou srovnané s cenou katastrální jedné měřice žita od roku 1824 obnášeje při této obci 1 f 15 x stříbra

pročež jeden tříspřežný koňský robotní den za	24 f ½ x
---	----------

jeden dvouspřežní robotní koňský den za	17 f ½ x
---	----------

a jeden pěší robotní den na.za	5 f ¾ x
--------------------------------	---------

státi přijde.

Výkaz zadrželostí od roku 1848 předložen, zkoumán a opraven byl.

Pro gruntovníky obce Březí číslo 1, 9, 10 a 13 jest ohlášeno, že jeden každý z nich týhodne jeden den a tedy celoročně 52 dní potažené roboty třemi koňmi konati povinni byli, kteroužto robotní povinnost jím a také potvrzené robotní povinnost jím a také, potvrzené robotní sepsání od roku 1777 vykazuje: poněvadž ale ti řečení gruntovníci, již od dávných let vždy jen dvojspřežní koňskou robotu týhodne jeden den konali a také při vypočítání náhrad neb platů za nevykonané potažené dni vždy jen za dvojspřežníky považováni byli, tak oni žádají, aby také nim, když se jim náhrada za bývalou potažitou robotu pro budoucnost vypočítati má, jenom jako dvojspřežníci považováni, a jen tehdy koňskou robotu dvojspřežní a sice jeden každý 52 odškodnit povinni byli. Když pan plnomocník p. oprávněnce knížat z Liechtensteinu se sám podle starších knih přesvědčil, že udání řečených gruntovníků v pravdě pozůstává, tak on také dorozuměn se prohlašuje, aby jejich žádosti místa se dala.

Drangern řídicí komisař	Alois Laic plnomocník
Václav Šebek představený	Alois Stárek představený Strašína
Jan Bandas výbor	Jan Zoubek
Franz Hervert	Jan Wojáček

Dle výše uvedeného tarifu bylo pak snadné stanovit pak výši vyvazovacího obnosu pro ten který grunt. Výsledky sestaveny tabelárně na 2 straně tabely společně pro obě obce Březí a Strašín. U každého gruntu zjištěna roční robotní povinnost a vynásobením zjištěn obnos náhrady. Ale ještě se projednalo při protokolu ze srpna 1850. Byly tzv. „resty“. Robotní povinnost končila koncem roku 1848. Ale mnozí z nevolníků nečekali na výměr a „osvobodili“ se sami dříve. Někdo dříve, někdo později. Robotníci prostě nevyjeli a nešli, a někteří ani „ouroku“ neplatili. Vrchnostenské úřady vedli pak tyto případy a jako „resty“ předložili je komisi vyvazovací, která je plně uznala a vrchnost dostala pak za ně plnou náhradu.

čp.	obec	hospodář	celkově	rest
1.	Strašín	Lacina František, sedlák	303 f 55	6 f 24 $\frac{3}{4}$
2.	“	Wojáček Jan, sedlák	227 f 55	4 f 3 $\frac{3}{4}$
3.		Vobořil Josef, chalupník	87 f 45	1 f 24 $\frac{1}{2}$
5.	“	Stárek Jan N., chalupník	87 f 45	1 f 27 $\frac{1}{2}$
6.	“	Zoubek Jan, sedlák	217 f 10	3 f 46

8.	“	Stárek Václav, sedlák	227 f 55	3 f 45 ¼
12.	“	Štěpánek Josef	151 f 50	2 f 53 ¼

A ještě další výstřelky urovnány, ale to už u okresního soudu. Mnozí nevolníci předběhli značně události a počínali si až příliš svobodně. To byli ti sedláci, kteří v mysliveckém dresu volně stříleli zvěř v panských lesích a na panských polích a pak ti, kteří volně zajeli do panských lesů, kde si nakáceli dříví. Nikdo jim v tom nebránil a knížecí hajní klidně tomu přihlíželi. Ale vše bylo zaznamenáno a v příhodné době zažalováno a přísně potrestáno.

Stanovené obnosy pro vyvázání všech gruntů v Březí a ve Strašíně byly pak tabelárně sestaveny ve společném protokolu, který pak všichni sedláci a chalupníci podepsali.

Takto stanovené obnosy pak rozvrženy na celou řadu let a upláceny bernímu úřadu současně s gruntovní daní.

Zároveň s vyvázáním robot selských a chalupnických byly bezplatně zrušeny i závady domkářů. Majitelé domečků, chudšasové, pouze na ruce odkázání byli nuceni knížeti Aloisi z Liechtensteinu skládati poplatky ve formě úroků.

Ve Strašínské obci byly bezplatně zrušeny závady osmi domkářů a sice protokolem ze dne 10. listopadu 1849.

č. 7	Novotný Jan a Magdalena	13 dnů pěších a 14 krejcarů poplatků		
č. 7	Maštalíř Jan a Kateřina	13	“	14 “
č. 9	Mašata Josef a Marie	6	“	24 “
č. 10	Kratochvíl Jan a Františka	13	“	14 “
č. 11	Čejka Václav a Anna	13	“	14 “
č. 13	Vobořil Josef a Anna	6	“	“
č. 14	Lacina Jan a Kateřina	13	“	- “
č. 15	Topinka Josef	13	“	- “

Tímto bezplatným zrušením závad domkářských ve Strašíně bylo komisionální jednání mezi sedláky, chalupníky a domkáři obcí Březí a Strašina se splnomocníkem knížete Aloise z Liechtensteinu skončeno.

První světová válka 1914-1918

(z *Pamětní knihy obce Strašín*)

Zprávou ze dne 29.6.1914 o atentátu v Sarajevě, který se udál dne 28.6.1914 na následníka trůnu F. Ferdinanda d'Este s chotí císařského rodu Habsburského vznikly různé dohady a oprávněné obavy z války. Nečekalo se dlouho.

Dne 26.7.1914 na svátek sv. Anny došla zpráva o mobilizaci. V hostinci u Panochů odbývala se právě taneční zábava, kterážto byla zkalena mobilisačními vyhláškami. Muži se srocovali u vyhlášek a ženy ustrašeně sledovaly, které ročníky musí okamžitě narukovat. Po konstatování jednotlivých k okamžitému nastoupení vojenské služby odehrávaly se srdcervoucí scény, které ztrhovaly i ostatní k těmto výjevům. Zábava byla zkažena. Postižení odchází ze zábavy, aby si připravili nejnnutnější na odchod a tyto pak doprovází na nádraží do Říčan celé příbuzenstvo.

Scény, které se odbývaly na nádraží nemusím ani popisovati. 28.7.1914 vypověděna byla válka, která se postupně změnila ve válku světovou. Na naše občany působilo to drtivě, neboť válka, která nebyla po celá desetiletí nyní hrozila něčím neznámým a v první chvíli nepochopitelným dojmem. Mobilizační vyhlášky a různá nařízení střídavě drtily ono neznámé napětí. Po vojínech, kteří narukovali požadovány byly koňské potahy i s povozy.

Tak začala v naší vesničce doba válečná. Druhý den narukovalo mnoho mužů a naše osada se zdála na polovici vylidněna. Zato v Praze bylo živo. Tam sjížděli se vojáci popřípadě i se svými milými, kteří je doprovázeli. Takovéto návaly nemohly býti na vojenských velitelstvích zdolána a nebylo také možno tyto okamžitě umístiti. Vzdálenější zůstávali po ulicích přes noc a bližší odjížděli zpátky na noc do svých domovů. K nám také se vrátili někteří a živě vypravovali o přeplnění Prahy. Pomalu zvykalo na odchody místních mužů, kteří byli dodatečně povoláváni a ze zpráv z fronty (které ovšem nebyly správné) se předpovídalo, že válka dlouho nepotrvá, že bude brzy její konec. Ale přepočítali se všichni.

Uplynulo sotva půl roku války a do naší obce na Vánoce byla nastěhována rodina židovská z Haliče. Ubytována byla v obecním domku. Zájem našich osadníků o tuto rodinu byl nemalý. Řeč, zvyky a jejich obleky byly většině osadníků neznámé. Někteří se k nim chovali štítivě a jiní shovívavě. U nás dlouho nepobyli a brzy na jaře se odstěhovali neznámo kam. Jejich místo zaujali zajatci, většinou Rusové a z části Srbové, kteří byli přiděleni místním rolníkům na práci. Byli to stateční mužové většinou ženatí. Po čase, když si na ně naši občané zvykli, navazovali s nimi i důvěrnější styky, zvláště ženy a také poměr tento nezůstal bez následků. Do uplynutí války odešli všichni z naší vesničky až na jednoho „Bajana“, který zůstal v hospodářství u pana Šmidlíka.

Druhý rok války začal se jevit nedostatkem potravin na vesnicích, a ještě více ve městech. Na základě toho byl shon po větších zásobách potravin a později došlo k tomu, že byly vydány poukázky na potraviny, které pak podle charakteru se jmenovaly: *chleбенky*, *cukřenky*, *mléčenky*, *masenky*, *tabačenky* atd. Na tyto pak

vydávali jednotliví obchodníci zboží, na které poukázka zněla. Pro chleba a mouku se chodilo do Březí, kde byly vydávány v mlýně pana Fr. Čadila.

Protože byly k takovýmto výdejům stanoveny určité dny, řadily se zástupy (fronty) od časných hodin a na mnoho v zadních řadách stojících se nedostalo. Často byly z toho hádky, pláč i nadávky. Nejlépe z toho měl pan „Otec“ neboť tento výrobkům chleba i mouky jakosti nepřidával a mimo poukázky za drahé peníze prodával. Lidé pak rádi platili i mnoho peněz, jen aby měli aspoň něco potravin. Za zmínku stojí, že pan Fr. Čadil, který těsně před válkou mlýn ve Březí koupil, po válce jej ihned prodal a přes válku mnoho nakeřasil, že je z něho prý mnohonásobný milionář.

V naší obci rovněž u některých rolníků začala touha po zbohatnutí. Prodávali tajně „pod rukou“ mouku, obilí, brambory aj. potraviny za které požadovali mnoho peněz. Toto však přenechávali hlavně lidem z měst, kteří se zbavovali i cenných věcí jen proto, aby dostali alespoň něco potravin mimo poukázky. Tak vznikal výměnný obchod ale s tím, že kupující vždycky musili hodně doplácti. Místním občanům naši rolníci mnoho neprodali, protože se báli udání. Také se stalo, že přišel voják z fronty a dotyční neměli právě žádných zásob, nepřenechali rolníci ani v tomto případě ničeho ze svých zásob. Tak byli už mamonem zkaženi. To již byl zřízen „Válečný obilní ústav“, který po žních skupoval pomocí okresních komisionářů obilí za předem stanovené ceny a uskladoval u „Hospodářského družstva“ v Říčanech. Jinému se nesmělo prodávat.

Poukázky (státem vydané lístky) vydával obecní úřad a odpovídaly množství 7 kg moučných pokrmů pro 1 osobu měsíčně. Vstoupily v platnost dne 22.8.1945. Válečný obilní ústav vyplácel:

Za 1q - pšenice 34K, žito 28K, ječmene 28K, oves 26K, řepy 3K, brambor 14K.

Jinak se prodávalo pod rukou hodně draze. Drahota stále stoupala.

V roce 1916 nastaly rekvisice. Tyto se skládaly ze dvou úředníků jmenovaných okresním úřadem, četníkem a později i vojáky. Tuto dobu byl v Říčanech četník „Penc“ obávaný a mstivý to člověk, který také v důsledku toho se necítil dosti bezpečným. Byl-li u nás v obci na obchůzce, musili jej doprovázeti starosta a radní a to vždy až do druhé obce, kde převzali úkol jeho bezpečnosti orgánové jmenované obce. Tento zlý člověk pro své chování za války musil odejít ze Říčan ihned po válce, neboť se bál vyjít z domu ven, ale stejně se nevyhnul zasloužené odplatě.

Před takovými rekvisicemi bylo v obci rušno. Mouka, obilí aj. potraviny schovávali občané zakopáním do země, hnoje, sena nebo se s vozem na kterém byly naloženy potraviny odjelo na odlehlé místo na poli neb louce, kde vůz nechali až do úplného odchodu rekvisiční komise. Našla-li komise nějakou zásobu, zabavila ji a majitel byl ještě potrestán. Ale staly se i případy, že hledající vojáci sami ukryli nalezené zásoby potravin. Bylo to ovšem zřídka, neboť většinou vojáci byli jiné národnosti a v takovém případě byli lhostejní. Tohoto roku byly nařízeny přísné kontingenty, tj. úředně stanovené množství obilí od zemědělců což činilo asi 1q obilí ze strychu. Na ostatní pak byly vydány mlecí výkazy. Mezitím válka zuřila v plné své zhobnosti. Byly nařízeny nové odvody nevojáků a povolávány nejstarší ročníky vojáků. Tu mnozí i z naší obce vyhýbali se vojenské povinnosti podplácením neb simulováním. Také už

proskočily první zprávy o legionářích za hranicemi a četníci hrozili v rodinách „nezvěstných“ neb zajatých, odnětím podpory, aby získali nějaké určitější zprávy. Nedověděli se ovšem ničeho, protože každý se bál mluvit, aby se nestal sám podezřelým. Podpory pro dospělé osoby se vyplácely 85 haléřů denně a na děti se platilo polovic. Nemajetní dostávali též příspěvek na činži 40 hal denně. Za padlého vojína se dostávala podpora ještě po 6 měsíců. Tyto podpory vyplácel 2x měsíčně c. k. berní úřad. Ženy si libovaly a některé nezachovaly věrnost muži, který byl na frontě. Postaraly se i o přírůstek v rodině za mužovy nepřítomnosti. Ve Strašíně takovýchto nebylo!?

Také byly nařízeny sbírky koní, olova, niklu, mědi, mosazi, bronzu k účelům válečným, rovněž i zvony byly rekvírovány. Také na naší zvonici na návsi byl odebrán zvonek k válečným účelům. Dále sbírání ostružinového listí na čaj, odpadků látek na obvazy aj. bylo prováděno hlavně školními dětmi. Kovové peníze byly staženy a nahrazeny papírovými. Dobytek byl požadován a v mnoha případech musili si zemědělci vypomáhat spojováním potahů, aby mohli obdělávat pole.

Téhož roku byla velká neúroda brambor a na jaře roku 1917 byla poptávka po bramborách na sázení. Jelikož v místě nebyly brambory k dostání, jezdily celé výpravy až za Jindřichův Hradec, a i na Moravu. Sebou pak na výměnu nosily cukr, cikorku aj. jen aby snáze brambory dostaly. Zač takovéto brambory přišly každý si snadno vypočítá. Na polích sotva brambory uzrávaly, objevili se polní zloději a tito zle úrodu brambor poškodili. Na základě toho hlídalo se na každém políčku ve dne i v noci. Přesto, že byla bída a nedostatek ve všem, koloval humor, různé anekdoty a popěvky na tuto dobu válečnou. Do lesů se volalo: „*Jak je ti Rakousko?*“ a ozvěna praví: „*Ouzko*“, „*Vždyť si bývalo tak mocné!*“ a ozvěna „*Moc né*“.

Účastníci války:

První výzva z 24.7.1914

Šindelář J. čp. 37, Novák R., Novák J. z čp. 35, Sedláček, Bašta Josef čp.10, Vobořil čp. 3, Nykodým Fr. čp. 30, Stárek Jar. čp. 22, Šmidlík Jan, Stárek Fr. čp. 5, Štěpánek Ferdinand, Hervert Václav, Hervert J., Fr. Borovský.

Druhá výzva koncem září

Marek Josef hajný, Koubek bytem čp. 34

Říjen 1914

narukoval Netolický Fr.

Postupně po odvodech na Žižkově 1915

Stárek Jar. čp. 5, Košťál Fr., Košťál Karel, Vojáček Josef

1916

Lacina L., Vobořil Fr., Militký V. st., Měchura V. onemocněl v Salcburku a doma zemřel, Aron Matěj vrátili se v březnu 1917

Novotný Fr. 43 zemřel 1917 v Praze

Novotný Fr. 41, Netolický V., Borovský Fr.

Rok 1918 byl nejkritičtější z minulých válečných let. Bída byla veliká, odvody byly vypsány již na 17-ti leté a k tomu již proskakovaly zprávy o brzkém konci války. Lidé byli již unaveni vším, co předcházelo a čekalo se na něco nepředvídaného.

Československá republika

(z *Pamětní knihy obce Strašín*)

Byl to 28.říjen 1918, kterýžto zůstane největším mezníkem v našich dějinách. Konec války a svoboda. Všechny obce mezi nimi i naše, uvítaly s hlubokými pocity radosti tento velký den a postaraly se, aby památka zachována byla budoucím věkům.

Z krve padlých ve světové válce se zrodila svoboda. Na tento den byla v naší vesničce „pěkná hodinka“. Tančilo se právě tak, jako v den mobilisace před válkou. Když první zprávy přišly, nechtěli tomu někteří věřit, až teprve druhý den, když se vyvěšovaly prapory a vojáci se domů vraceli, bylo plno slávy a nadšení.

Všechna tíha, během války nahromaděná, jako by spadla a všichni bez rozdílu cítili jsme se novými a svobodnými. Takový byl u nás konec války.

21.12.1918 projížděl vlakem Říčany náš první prezident Tomáš G. Masaryk. Všichni jsme ho byli uvítat a na říčanském nádraží, když se objevil ověčený stroj lokomotivy, vlak, ve kterém jel toužebně očekávaný prezident, tajil se všem dech napětím, zdali jej všichni uvidí. Už se zdálo, že všichni budeme zklamáni, neboť vlak, který projížděl bez zastávky nádraží, minul nás, aniž bychom jej uviděli. V nejbližším okamžiku se však otevřelo okno a z něho se vyklonil ten, kterého jsme vyhlíželi a kynul nám na pozdrav. Rázem propukl v davu jásot a nadšení nebralo konce. Viděli jsme TGM.

Dodatečně jsem se dozvěděl, že p. prezident byl špatně informován o poloze nádraží v Říčanech a díval se oknem na druhé straně vlaku. Sotvaže poznal omyl, sám hbitě otevřel okno na druhé straně vlaku, aby pokynul čekajícímu davu lidí a hlavně dětí.

V roce 1919 hostil náš okres znovu nejlepšího muže a to presidenta Osvoboditele T. G. Masaryka. Tento sídlil na zámku v Kolodějích a konal vyjíždky po našem okrese. Také projížděl autem naší vesnicí, bohužel nebyl nikým viděn. V sousední obci Březí, kudy tehdy projížděl, hodil jeden slabomyslný chlapec kamenem a rozbil okno v autu. Na štěstí nic jiného se nestalo. Po krátkém vyšetření pokračoval p. president v jíždě. Dotyčný chlapec byl synem p. Šmidlíka z Březí.

Ku konci října 1921 byla vyhlášena částečná mobilizace k urovnání záležitostí na Slovensku s našimi sousedy. Jelikož se vědělo, že spory budou brzy urovnány, byla mobilizace přijímána nadšeně a bez obav.

Z naší obce narukovali 27.10.1921: Václav Košťál, Václav Netolický, Fr. Borovský

Tohoto roku byly vysazeny obcí na obecních pastvinách třešně u silnice do Březí, též bylo provedeno sčítání lidu.

Duchovní správa Strašína

- **Uhříněves, Tuklaty (1663-1707)**
- **Říčany (1707-1753)**
- **Sluštice (1754-1784)**
- **Mukařov (od 1785)**

Fara Uhříněves 1697-1700

První zmínky o kostele pocházejí ze 14. století. Po husitských válkách patřil utrakvistům. V 17. století panství koupili Liechtensteinové a farnost se vrátila pod správu katolické církve. Starý kostel byl nahrazen novým v letech 1740-43 díky vévodkyni Marii Terezii Savojské a knězi Václavu Janu Nepomukovi Čžipovi.

Fara Tuklaty 1700-1707

Tato fara vznikla již ve 14.století, později zde byli ultrakvisté, po katolické reformaci zde působili tyto faráři:

P. Stanislav Bernatovič (1629)

P. Jakub Josef Suchetius (1663-82)

P. Norbert Ferdinand Scliop (1682-1688)

P. Jakub Ignác Antonín Pečený (1688-1715) – velmi oblíbený kněz, spravoval velmi rozsáhlou farnost s kostely ve Slušticích, Hradešíně, Úvalech, Rostoklatech, Horkách a Březí. Na svůj náklad vystavěl kostel Tuklatský, založil nadaci pro dva studující a složil tam 4500 zlatých. Ve své závěti odkázal peníze na opravu kostela v Úvalech 2000 zl a pro věčné světlo 200 zl.

Po smrti P. Jakuba Pečeného spravoval farnost jeho synovec P. Václav Pečený.

R.1708 oddělena farnost sluštická s Pacovem a připojena k Říčanům s filiálním kostelem Březským.

Fara Říčany 1707-1754

V letech 1707-1754 zde působili faráři:

P. Daniel Beránek (1707-25) – „muž apoštolské horlivosti, jenž příkladně vedl své ovečky“, zemřel v roce 1726

P. Ignác Antonín Pečený (1725-1732) - velmi nemocen

P. Ferdinand Kořil (1732-1761)

dále kaplan Carolus Horník a minorita Joannes Skopec.

Fara Sluštice 1754-1784

Fara zde byla již ve 14. století, v 15. století zanikla, osada spravována do roku 1707 faráři tuklatskými a potom říčanskými. Zaslouhou vévodkyně Marie Terezie Savojské byla fara roku 1754 obnovena

Dne 9.8.1754 založena matrika při chrámu Páně Sluštickém pod titulem sv. Jakuba Apoštola a filiálním březským pod titulem sv. Bartoloměje Apoštola. P. Jan Ignác Hallík první farář sluštický a březský

Faráři:

P. Jan Ignác Hallík (1754-1759) odešel do Plzně, kde se stal arciděkanem

P. Jan Schiller (1759-1788), kaplan P. Joannes Riker (1763-71)

Kostel v Mukařově

První zmínku o kostele v Mukařově nalézáme již ve 14. století (kostel Nanebevzetí Panny Marie, ve 14.století již farní), protože zde roku 1372 zemřel farář. Později byl v rukou ultrakvistů, v 1. pol.17. století je kostel uváděn jako „komendantní“ s osadami Buda, Louňovice, Srbín, Svojetice, Tehovec, Žernovka. Obec Mukařov byla roku 1645 od Švédů spálena a fara i s původním kostelem zřejmě zanikla. Roku 1754 byla farnost mukařovská odňata černokosteleckému faráři a připojena k faře říčanské. To trvalo do roku 1784, kdy zde opět zřízena lokálie, roku 1855 povýšena na faru. Farnost v Mukařově vydržela do roku 2009, kdy byla obec opět přifařena do Říčan.

Nejstarší kostel byl dřevěný a shořel pravděpodobně za třicetileté války.

Nahradil jej kostel kamenný, který byl kvůli značné zchátralosti stržen roku 1888. Tento kostel byl zasvěcený Narození Panny Marie, měl obdélníkový půdorys, ve východní části lodi byl presbytář, oddělený od lodi vítězným obloukem. Uprostřed jižního bloku stála čtyřboká věž. Při bourání kostela nalezen v každém rohu chrámové lodi kámen s důlkem, v každém z těchto důlků byl v olovu ulitý symbol jednoho ze čtyř evangelistů. Na stěnách nalezeny přírodní malby. Nad sakristií byl vytesán znak s nápisem „Benda Hula ze Srbína“. Jiný znak s nápisem byl nad okénkem vedoucím na hřbitov, ale ten již byl značně poničený, takže nebyl čitelný.

Kostel dlouhý 16 m 30 cm, široký 9 m, s hlavním oltářem, kazatelnou, oltářem sv. Jana Nepomuckého a gotickými dveřmi. Přilepena sakristie s věží. V rohu sakristie klenutá hrobka, ve které nalezeny dvě mrtvoly 150 cm vysoké, nevešly se tam, proto uloženy skrčené.

Nynější kostel byl vybudován v letech 1890-93 v pseudogotickém slohu stavitelem Duškem. Na stavbu přispěl majitel panství kníže Liechtenstein jako patron kostela částkou 6000 zlatých, osadníci částkou 3600 zlatých a vypůjčených z ostatních kostelů na uhřetěveském patronátě bylo 17 000 zlatých, záduším 16 000 zlatých. Jen pozemek pro výstavbu stál 1 sáh 1 zlatý. Lešení bylo vedeno až z místa dnešní Charitní ulice a na stavbě pracovali zdarma všichni zdejší řemeslníci – kovářské práce prováděl mistr O. Nekvasil z Bud čp. 3. Stavebním materiálem je žula z nedalekých lomů. V roce 1926 dostal kostel novou střešní krytinu.

Nový kostel byl dostavěn v roce 1893 a slavnostně vysvěcen 13.8.1893 biskupem Ferdinandem Kalousem. (Po dobu stavby byly slouženy mše k tomu upravené a vysvěcené farní stodole).

V presbytáři postavené lodi chrámové jsou po stranách dvě malovaná okna Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele darované kostelu patronem jeho knížetem Janem z Liechtensteinu. Okna zhotovil Gevlisak (?) ve Vídni. Oltáře, kazatelna a zpovědnice pocházejí od řezbáře Petra Buška ze Sychrova, který mnoho kostelů ozdobil svou řemeslnou prací. Obraz na hlavním oltáři (uprostřed Kristus, po stranách sv. Josef a Maria) maloval Josef Heřman. Křížové obrazy pocházejí od Jana Mauthasera. Naproti hlavnímu oltáři postaven oltář zasvěcený Panně Marii, pořízený nákladem učitele hluchoněmých Janem Vlkem roku 1896.

Ke kostelu v Mukařově jsou připojeny obce Babice Velké, Babice Malé neb Babičky, Buda, Louňovice, Srbín, Strašín, Svojetice, Tehovec, Vojkov a Žernovka.

Zvony nesou tyto nápisy:

- Nejstarší – 109 cm v průměru, 84 cm vysoký s nápisem
„Bryksi, zvonář z Cynperka v Novém Městě Pražském lil a udělal tento zvon do Mukařova, kostela bl. Panny Marie skrze jednání slovutného pána Martina Náchodského t. č. úředníka ve Škvorci, nákladem všech osadníků k témuž kostelu náležejících“.

Zvon jest ozdoben znakem pánů Smiřických a označen letopočtem 1573.

Tento zvon se odchoval dodnes.

- Zvon z roku 1718 od Valentina Lišáka s nápisy

„Valentin Lissiag lil mě na Malé Straně v Praze r.1718“ a „ L.P. 1718 tento zvon po ukradení předešlého nákladem záduší zjednán a zavěšen jest ke cti a chvále Boží a Nejsvětější rodičky Boží.

- Zvon, nejmenší, byl ulit r.1745.

Zvony mladší z let 1718 a 1745 byly roztaveny za první světové války.

Duchovní správa v Mukařově

1367 plebán Franěk (Franco)

1367-1372 Drzek dříve plebán v Nehvizdech

1394-1395 Zdeněk ze Sosně

1398-1402 Matěj farář +1402

1409 Jan řečený Hus z Boru, který si vyměnil faru s Petrem oltářníkem

1409 u sv. Havla v Praze

Fara přešla do rukou farářů podávajících pod obojí způsobem a připojen ke Kostelci nad Černými lesy.

1620 David Galli neb Havlů ze Žlutic, kněz pod obojího směru lutheránského, vydal česky dva spisy náboženského významu.

R. 1786 zřízení lokálie římskokatolická.

1786-1796 Fr. Lásků kněz ze zrušeného kláštera sv. Jana pod Skalou

1796- Tomáš Míkovec

-1798	Martin Datel
1798-1807	Laurus Ferma
1807-1808	P. Longin Fischer člen řádu Františkánů. Byl zde lokalistou jen šest měsíců a vrátil se zpět do kláštera
1808-1817	Ignác Kuffer
1817	Josef Paule, pozdější děkan v Kouřimi
1817	Fr. Josef Olitsch
	Josef Paule, který se vrátil z Kouřimi na Mukařovskou faru,+ 1829
1829-1854	Vincenc Brabec
1854-1857	Josef Jerie
	od r. 1855 opět fara
1857-1873	Martin Beber
1873-1885	Josef Pracner (P. Václav Ujka)
1885-1886	Vladimír Pokorný +1886 (P. Vendelín Honěk)
1886-1887	Václav Marek
1887-1888	Josef Slavík
1888-1896	Václav Vlček
1896	Jan Hermach

P. Jaroslav Pazderka do 1912, 1907 P. Fr. Kubíček, 1918 P. Josef Nešvara, 1925 P. Leopold Risspler

1994-96 P. Karel Mendl nesídelní kanovník karlštejské kapituly (+2001, pohřben v Mukařově)

V 60. letech 20. století zde žil v nuceném exilu kardinál P. Josef Beran (1888-1969) v domě Charitas u sester sv. Hedviky.

Hřbitov

Březí

Hřbitov kolem kostela sv. Bartoloměje.

Mukařov

Hřbitov kolem starého kostela Narození Panny Marie.

Strašín

1931 obecní zastupitelstvo se jednohlasně připojuje ke stavbě společného hřbitova na pozemku farním co je v držení pana Svobody

1936 debata o stavbě hřbitova, kde stavět – pro Mukařov bylo 6 hlasů, pro Strašín 5 hlasů, přesto se nerealizovalo

Nová debata o společné stavbě hřbitova Strašín a Babice

1937

Protokol sepsaný při schůzi obecního zastupitelstva ve Strašíně dne 18. ledna za přítomnosti podepsaných

Předmětem jest: 1. stavba nového hřbitova
2. jednání o výměně pozemku

Po zahájení schůze bylo nejprve hlasováno pro společnou stavbu hřbitova Strašín – Babice, což bylo jednohlasně odhlasováno. Dále jednáno bylo o návrhu p. Josefa Vojáčka, že vymění svůj pozemek, který leží na hranicích Babických míru na míru. K tomu přislíbil, že dá zdarma nalámat kámen na stavbu hřbitova z druhého pole, které leží poblíž. Tuto výměnu si určil za pole, které leží nahoře v obci Strašín u silnice proti hotelu Praha.

Tuto nabídku přednesl starosta obce Ladislav Lacina na prohlášení p. Josefa Vojáčka. Proti tomu vystoupil člen obecního zastupitelstva Fr. Stárek a prohlásil, že to pole je daleko cennější a že tomu souhlas nedá. Po tomto vyjádření bylo hlasováno: kdo je proto a uskutečnění se 5 hlasů, 6 hlasů bylo proti tomu.

Když došlo k této neshodě, dal starosta obce hlasovati kdo je pro stavbu samostatného hřbitova ve Strašíně na obecním pozemku.

Pro tento návrh bylo 9 hlasů: Václav Šindelář, Václav Netolický, Václav Milický, Jan Vávra, Fr. Vojáček, Ant. Lukeš, Boh. Měchura, Jaroslav Vobořil, Jar. Janoušek.

Dva členové: Jan Šmidlík, Fr. Stárek byli proti stavbě hřbitova na Strašíně.

S tím skončeno, přečteno a podepsáno.

— — —

Protokol sepsaný při schůzi obecního zastupitelstva ve Strašíně dne 21.1.1937 na obecním úřadě za přítomnosti podepsaných.

Předmětem jest: 1. další jednání o stavbě hřbitova. Starosta podává rezignaci.

Vyřízení

P. J. Šmidlík navrhuje ku stavbě společného hřbitova pozemek svého syna p. Josefa Šmidlíka, pozemek o výměře 1 korce za stejnou výměru obecního pozemku na ládkách, co má nyní v držení p. Fr. Polák. Vyhrazuje si jako náhradu bezplatně trojmístný hrob.

Obecní zastupitelstvo návrh tento jednohlasně přijímá, bude-li docílena dohoda s obcí Babicemi.

2. resignace starosty L. Laciny se nepřijímá a jednohlasně se mu projevuje důvěra

— — —

Dopis Okresního úřadu v Říčanech ze dne 29.10.1937 ve věci přezkoumání půdy pro zřízení obecního hřbitova ve Strašíně

Pro výstavbu hřbitova byly navrženy dva pozemky:

- obecní pozemek č. k. 448/1, 448/2 v případě, že obec Strašín bude stavět na vlastní náklady, plocha 600 m²
- pozemek Josefa Šmidlíka č. k. 585 v případě, že obec Strašín bude stavět společně s Babicemi, plocha 2100 m².

Plocha obou pozemků je dostatečná, půda do hloubky 50 cm humovitá, pod ní 70 cm jílovito - hlinitá, dále do 2 m jílovito – hlinito - písčité. Na obou pozemcích provedeny sondy 2 - 3. Spodní voda v hloubce 14 m. Obě místa jsou v dostatečné vzdálenosti od obytných budov. Směr větru ode vsi ke hřbitovu.

Kolem hřbitova bude zeď 2 m vysoká a plná, dále márnice s pitevnou. Každá místnost bude 3 m vysoká s přímým osvětlením a samostatnými přístupy ze hřbitova, podlaha betonová, okna s ventilací a okna márnice se mřížemi. V pitevně bude stůl oplechovaný se sklonem k odpadovému kanálu spojenému se žumpou, dále židle, stolek, umyvadlo a kamna.

Vytvořit se musí hřbitovní plán, hřbitovní řád a hřbitovní kniha. Každý hrob bude označen číslem, řady hrobů letopočtem.

Termín pohřbívání – 15 let/ dospělý, 10 let/dítě, hloubka hrobu 2 m /dospělý, 1,5 m /dítě. Zřízena studna. Pro ukládání popelnic se zřídí kolumbárium. Příjezdová cesta i

hřbitovní cesty budou zpevněny kamením, kolem hlavních cest vysazeny okrasné stromy.

— — —

Protokol sepsaný při schůzi obecního zastupitelstva ve Strašíně dne 20.2.1938 na obecním úřadě za přítomnosti podepsaných.

Předmětem jest: 1. jednání o stavbě hřbitova a úhradě stavebních potřebách, kde bude se kámen dělati, komu se stavba zadá.

Vyřízení

Obecní zastupitelstvo se jednohlasně usnáší pro stavbu hřbitova dle předložených plánů a jednohlasně usneseno by úhrada se učinila soukromou domácí výpůjčkou. Kámen bude lámati p. Václav Černý a to 65 m³ po 15 Kč a obec mu bude srážeti polovic na pokladnu. Figury též vyrovnány po 16 m³.

Kámen bude se voziti za 10 Kč. Cihly z Radošovic 1000 za 60 Kč. Z Hradešína od tisíce cihel 70 Kč. Od kopání a proházení jemného písku 10 Kč. Odpadky případnou obci.

Veškeré dovozy budou rozvrhnuty podle daňové základny. Stavba zadá se afertním řízením. Potřebné dřevo opatří se z obecního lesa.

Podepsáno obecní zastupitelstvo ve složení: Václav Netolický, Jan Vávra, Ant. Lukeš, Boh. Měchura, Jaroslav Vobořil, Jar. Janoušek, Bohumil Čumpelík, Fr. Stárek, Václav Černý a starosta L. Lacina.

— — —

Protokol sepsaný při schůzi obecního zastupitelstva ve Strašíně dne 9.3.1938 na obecním úřadě za přítomnosti podepsaných.

Předmětem jest: 1. stavba obecního hřbitova ve Strašíně

2. volné návrhy

Vyřízení

Schůze byla zahájena starostou a ihned bylo přikročeno k otevírání afert došlých na obecní úřad. Aferty na práci zednickou a nádenickou bez dodání materiálu a jinak se vším jak v podmínkách bylo uvedeno zněly:

• stavitel Kříž	Říčany	úhrnem	13.455.80 Kč
• stavitel Horálek	Radošovice	úhrnem	9.823.21 Kč
• stavitel Větrovec	Říčany	úhrnem	11.822.25 Kč

• stavitel Sojka	Říčany	úhrnem	10.743.85 Kč
• stavitel Polák	Radošovice	úhrnem	8.650.00 Kč

Z těchto pěti došlých nabídek byla jednohlasně přijata nabídka p. stavitele Fr. Poláka z Radošovic a bude s ním podle tohoto ihned jednáno.

Další aferty na práci truhlářskou s potřebným kováním byly:

• truhlář p. Lacina	Babice	úhrnem	1.375 Kč
• truhlář p. Vápeník	Březí	úhrnem	1.265 Kč
• truhlář p. Velický	Uhříněves, zastoupený p. Václavem Šindelářem ze Strašína	úhrnem	1.240 Kč

Z těchto tří došlých nabídek bylo jednohlasně usneseno zadati práci truhlářskou jak výše uvedeno f. Velický, Uhříněves a ihned jednáno s přítomným zástupcem p. V. Šindelářem o úpravě této nabídky a dojednáno tak, že jedno okno místo 60/125 cm bude zvětšeno na 120/125 cm podle nařízení technického oddělení okres. Úřadu v Říčanech ze dne 4.3.1938 a dodatečně zhotoven křížek za dojednanou cenu 1305 Kč.

Další aferty na práce klempířské došly dvě (Baara a Šmidlík) a byly v nich uvedeny jen jednotkové ceny. Z těchto byla přijata nabídka klempíře p. Jos. Šmidlíka ze Říčan a jednomyslně a bude s ním o tomto jednáno. Na neděli 13.3. t. r. byla stanovena stavební komise na místě, kde se hřbitov vybuduje a dnešní schůzi obecního zastupitelstva byl dán souhlas k povolení ku stavbě, aby se nezdržovalo stavební řízení. Dále jednohlasně usneseno ještě do konce dubna t. r. zasaditi na staveništi 14 lip, které obstará starosta.

— — —

Protokol sepsaný při schůzi obecního zastupitelstva ve Strašíně dne 8.5.1938 na obecním úřadě za přítomnosti podepsaných.

Po návrhu p. Jana Šmidlíka bylo usneseno hřbitovní plán co se týče půdorysu hrobů a hrobek přizpůsobiti tak, aby v jednotlivých odděleních hroby směřovaly průčelně k hlavní cestě na hřbitově. Dále byly probrány a navrženy pravidla o vybírání obecních hřbitovních poplatků, hřbitovní řád a instrukce platné pro hrobníka ve Strašíně, které budou zaslány Zemskému úřadu v Praze ku schválení.

Z 6 došlých nabídek na hrobníka bylo z těchto odhlasováno – 6 hlasovacími lístky pro Josefa Nehasila, 1 lístek pro R. Nováka, 1 pro Fr. Berku, 1 pro Ant. Lukeše a 3 lístky byly prázdné.

Hrobky : Josef Černý žádá pro tchána Josefa Nováka, Anna Vobořilová, Rudolf Novák .

Sadová úprava na hřbitově bude provedena zahradníkem panem Hrůšou z Radošovic

Kolaudace hřbitova, svěcení dne 28.8.1938.

V roce 1940 žádost Ladislava Laciny o přenechání místa dvojité hrobky na obecním hřbitově

Podepsáno obecní zastupitelstvo ve složení: Václav Milický, Jan Vávra, Ant. Lukeš, Boh. Měchura, Jaroslav Vobořil, Jar. Janoušek, Bohumil Čumpelík, Fr. Stárek, Fr. Vojáček, Jan Šmidlík a starosta L. Lacina.

Školství

Škola v Mukařově (do roku 1883)

Památník obecní školy v Mukařově 1879-1948)

Stará školní budova se nacházela v původním čp. 4 a knížecí správa ji po otevření nové školy prodala paní Anně Tučkové. Nová školní budova z roku 1845 měla čp.11 a nacházela se na stavební parcele 73 s domem a zahradou č.k.738/2 a 736/2, plocha školy byla 31 sáhů, dvůr 41 sáhů a zahrada 81 sáhů. Mezi domkem čp. 4 a školou jest hradební zeď, ale o její historii se nic neví.

Třířídní škola v Mukařově rozšířena na 4 - třídní od 1.9.1887 – jedna třída umístěna v hostinské místnosti p. Aloise Janouška v Mukařově. R. 1890 přistavěna ke staré škole nová budova.

Od roku 1928 plány na novou školu.

Škola v Babicích (1883 - 1988)

Školní kronika Babic 1883-94

Osm let uplynulo od podání první žádosti až k úřednímu povolení – odloučení Malých a Velkých Babic a Strašína odpírala místní školní rada v Mukařově, kde chtěli rozšířit tamní školu na 5 -třídní. Valná část občanů Malých Babic vytrvale také podporovala místní školní radu v Mukařově, nevidouc pro sebe takové výhody v poměru k nákladům na novou školu. Strašín jednou myslí na zřízení školy naléhal, měl také nejvíce platných důvodů. Největší zásluhu na tom měli c. k. okresní školní inspektor Michael Klaisner, starosta Babic Josef Blesk, který se znovu ujal myšlenky již zapomenuté za předešlého starosty Jana Knitla (byla již žádost podána, snad příznivě vyřízena, zřízena komise, zhotoveny plány i rozpočet. Kvůli rozpočtu 14 000 zlatých upuštěno od provedení).

Na žádost starosty Josefa Bleska došlo k vyškolení Babic a Strašína z Mukařova. Mukařov se odvolal, protože hrozilo, že se škola neudrží.

Rozhodnutím č. 177 ze dne 22.2.1881 povoluje se Velkým a Malým Babicím a Strašínu vyškolení a zřízení samostatné školy.

31.8.1881 hledalo se místo pro stavbu školy. Nabízely se tři varianty:

1) jižní strana od rybníka se shledala nepříhodnou, protože by školní budova pouze vozovou cestou bývala oddělena od rybníka; na místě tom je pastouška se zahrádkou.

2) druhé místo stavební na severní straně zmíněného rybníka podél cesty k Babičkám, na němž stojí domek čp. 19 náležející Janu Šetkovi obuvníku, bylo malé a majetník žádal za domek 400 zlatých.

3) zvoleno místo pro budovu školní a zahradu na jihovýchodní straně rybníka v prostoru mezi čp. 8, 64 a 12 na pravém břehu „u zelené strouhy“ tekoucí do obecního rybníka.

Užší výbor pro zhotovení podmínek a opatření peněžní svolení: Josef Blesk z Babic, Jan Běhounek z Babiček a František Lacina ze Strašína.

Poskytnuta subvence 1500 zl., aby stavba byla dokončena do 15.6.1885. Plány školy kreslil učitel František Škorpil. Školu vystavěl v roce 1883 stavitel Josef Novák ze Říčan. U školní budovy zřízena školní zahrada, dvorek (zároveň letní cvičiště), dřevník, chlívěk, před okny malé zahrádky. Na letním tělocvišti, též dvorku, zřízena roku 1887 dvojce bradla, roku 1889 můstek a dva stojany ke skoku, roku 1890 lešení se třemi šplhacími tyčemi a hrazdou.

Vysvěcení školní budovy se konalo dne 24.2.1884 v neděli odpoledne od P. J. Pracnera faráře Mukařovského za asistence říčanského kaplana P. Vendelína Hoňka.

Přítomni všichni tři učitelé z Mukařova. Vesnice okrášlena!

V měsíci listopadu 1884 podalo obecní zastupitelstvo obce Březí žádost na odškolení ze Sluštic a přiškolení do Babic – podepsali 5, 2 proti, 1 nerozhodnutý. Nakonec starosta Březí Souček žádost stáhl, protože se po vsi chtělo nést také část dluhu.

Škola vyučuje od školního roku 1883/84, vyučování zahájeno dne 1.3.1884. Řídícím učitelem navržen Václav Pátek z Mukařova, ale stal se jím Jan Šramar.

Školním inspektorem byl Antonín Söhnler.

Řídící učitel má plat 100 zlatých + 400 zlatých, naturální byt o dvou pokojích a kuchyni, mladý učitel 350 zlatých a místnost v přízemí.

Učitelé:

Jan Šramar	*1852 Zvole u Jaroměře	1884-91 řídící učitel	
Antonín Javorský			
František Škorpil	*15.4.1865 Poříčany	1884-91	
František Šnejdárk	*7.8.1859 Libáni u Jičína	1891-94 řídící učitel	obecná škola v Hostíně u Velvar a Č. Brodě měšťanská škola v Č. Brodě, učitelský ústav v Praze, od 1880 ustanoven v Tismicích, Kšely, Sluštice, absolvoval štěpařský kurs a kurs pro vyučování polnímu hospodářství
Bohumil Čejkovský kandidát učitelský II. třída			
Jan Řepa I. třída	*1860 Mělnické Vtelno	1894-	obecná škola v M. Vtelně, měšťanská škola v Mladé

			Boleslavi, učitelský ústav v Praze, působil v Č. Brodě, Vyšehořovicích a Škvorci
Anna Pátková	industriální učitelka		
Karolína Petrů	těž		
Karla Sojková	těž		

Ve školní radě bylo **šest až sedm členů** - jeden zástupce Babic (starosta Josef Blesk, po něm obchodník Gustav Duhm, od r. 1886 hostinský Antonín Mácha), jeden zástupce za Babičky (Jan Běhounek, po něm Václav Lacina rolník, dále Fr. Štolc a Josef Lébl), jeden za Strašín (František Lacina z čp. 12), dále jeden zástupce školy, zástupce církve (P. Pracner farář mukařovský, po něm P. Vlček) a také zástupce knížete z Liechtensteinu (např. Ferdinand Brázda knížecí lesní).

Pomůcky do školy dodával p. Josef Bandas mlynář ze Březí a pan Šmidlík kupec v Babicích.

V roce 1889 proběhla stavba silnice Babicko-Doubecké jako pokračování Březské, stavba kamenné lávky přes potok místo dřevěné u domku čp. 13 Antonína Krutského.

Školním inspektorem jmenován p. Vincenc Eis, dříve učitel v Golčově Jeníkově

Sčítání lidu – Strašín 99 mužů a 98 žen.

Z jara 1888 bourání starého kostela **foto 0069**, stavitel nového byl Dušek.

Školní kronika Babic 1895-1924

Školní rok začal v sobotu 1.9. sl. Službami Božími v chrámu Páně v Mukařově. Žáci se sešli ve škole a odtud šli do kostela, kde sloužil mši sv. P. V. Vlček, farář v Mukařově. V pondělí dne 3.9. rozdělení žáci do tříd a oddělení. Konec školního roku uzavřen mší sv. a po ní zpívali rakouskou národní hymnu.

(Každý rok má po předešlém úvodu tyto zápisy - kdo kde učil, náboženství, ruční práce, události roku, školní zkoušky, změny v učitelském sboru, přehled zameškaných půldnů, statistický výkaz – přehled docházky a přehled žáků, zdravotní stav dětí).

Při školní slavnosti dne 21.3.1908 vysázely školní dívky slavnostním způsobem 3000 vrbových proutků, které škole darovala Zemědělská rada pro království České. Dívky majíce v čele prapor národní a nesouc v řadě tabulky s nápisy:

- sázejte a ošetřujte stromy!
- květiny jsou zdravější než smetiště!
- šetřte ptactvo!
- ničte housenky a chrousty!
- stromy, včely, květiny – jsou obrazem dědiny!

- vážíš-li si stromu, zahrady, za práci, dá-ti steré náhrady!

Odebraly se za vedení sboru učitelského ze školy na místo k vysázení určené k potoku a pak na lada. Řídící učitel V. Famíra uvítal shromáždění, promluvil o dvojí úloze školy: o výchovatské a vyučovatské a žádal rodiče i zúčastněné pány, aby hlavně ve směru výchovatském podporovali činnost učitelů. Pak vyložil důležitost stromoví vůbec, zvláště pak o vysazování v roce jubilejním a o uměleckém vkusu, načež zapěli „Kde domov můj?“. Přítomných dětí bylo 120 a většina z nich byla svátečně ustrojena.

V roce 1910 školní mládež za dozoru učitelů a p. lesního Šimonka vysazovala 168 okrasných keřů na obecní stráni za rybníčkem, 6 jasanů, 8 kaštanů a 1 lípu od zvoničky k menší lávce a podél cesty k čp. 12, pod rybníčkem 4 lípy a 8 jeřábů a 4 lípy kolem pomníku k 60. letému výročí vlády císaře. Náklad hradil Okrašlovací spolek v obnosu 100 K.

Dne 19.2.1915 správa školy v Babicích obdržela děkovný dopis od Pomocného válečného komitétu českých spolků ženských za ušití a povlečení třiceti dek pro pražské nemocnice z darovaného plátna a peří. Dle přání školy byly podušky vystaveny v obchodě firmy Vlk na Příkopě a pak odevzdány prof. Hnátkem do nemocnice P. M. Vítězné. Děkovný článek vyšel 18.2.1915 v Národní politice.

Všem dítkám školním za ušití polštářů pro raněné vojáky v záložní vojenské nemocnici č. 2.

Děti nosily husí i slepičí peří nové a nedrané, ušito bylo 28 polštářů v hodnotě 90 K pro raněné vojíny Dámskému odboru Červeného kříže v Praze.

Za války sběr ostružinového listí jako náhrada za čaj pro vojsko v poli.

Učitelé:

Jan Řepa	*1860 Mělnické Vtelno	1894-99 řídící učitel	odešel na Žižkov
Jindřich Müller	*1873 v Kutná Hora	podučitel do 1900	studoval školu hospodářskou a poté učitelský ústav v KH, působil v Příšimasech a Mukařově
Matěj Skořepa	*1862 Domažlice	1899	učitelský ústav v Praze, učil v Uhříněvsi
Rudolf Ješina	*1880 Žižkov	1900	učitelský ústav Praha, učil v Hrdlořezích
Bohumil Čejkovský kandidát učitelský II. třída			
Arnošt Vobinuška	*1879 Praha	1901/2	studoval v Praze, učil v Hrusicích a Mnichovicích
Václav Famíra		1903/4 definitivní učitel,	učil v Dubči

		řídící učitel	
Josef Pazderka Fr. Novák, Karel Tupý, Jaromír Paducha, Čeněk Koudela, Bohumil Hájek		1910 1912	
Čeněk Novotný		1921	

Učitelky ručních prací – Karla Turnová, Božena Famírová dcera Václava Famíry, sl. Tesařová, Valburga Porketová, Sylvie Budínská

c. k. okresní inspektor p. Fr. Švácha a Čeněk Eis

Faráři: P. Hodinář, P. Jan Hermach, P. Jaroslav Pazderka do 1912, 1907 P. Fr. Kubíček, 1918 P. Josef Nešvara

Člen školní rady Jan Šmidlík ze Strašína přivezl zdarma škole tři fůry šotoliny, z toho starší děti udělaly před školou chodník.

V roce 1910 přiškoleny Březí po nové žádosti. Byla změřena cesta Březí – Sluštice (3200 m) a Březí – Babice (1520 m).

V roce 1921 – sčítání lidu – Strašín 40 domů, neobydlené 2, počet obyvatel společně s Březím 559.

Dekretem z 5.8.1920 ustanoven zastupujícím učitelem **Otakar Brenner**, narozen 13.7.1886 v Praze VII. Oženil se dne 30.8.1909 s Annou Stejskalovou (*19.10.1886). Žili v Babicích ve vile Matildě.

1892-7 obecná škola Praha VII

1897-1901 měšťanská škola Praha VII

1905 učitelský ústav v Praze

1908 způsobilost pro školy obecné a pro vyučování náboženství, dále způsobilost pro vyučování jazyka německého

1919 způsobilost pro vyučování tělesné výchovy pro školy měšťanské

Kursy – ruční práce, 1919 obrábění dřeva

Učil:

1905-6	obecná škola	Karlín		
--------	--------------	--------	--	--

1906	5-třídní obecná škola	Vysočany		
	3-třídní škola	Bohnice	zatimní učitel	
	5-třídní škola	Sluhy	zatimní učitel	
1907	2-třídní škola	Panenské Břežany	zatimní učitel	
1908	4-třídní škola	Lobkovice	zatimní učitel	II.třída
1908-12	3-třídní	Velká Ves	definitivní učitel	II.třída
1912	2-třídní	Panenské Břežany	definitivní učitel	I.třída
1913-19	3-třídní	Veltěž	definitivní učitel	
1919	5-třídní	Bohnice	definitivní učitel	
1920	3-třídní	Všestary	definitivní učitel	I.třída
1920-33	3-třídní	Babice	definitivní učitel, řídící učitel	

Okresní školní inspektor se usnází žádati zemskou školní radu na zrušení definitivního

ustanovení Bohumila Hájka na obecné škole v Babicích, protože je přes deset let nezvěstným.

Kronika školní Babice 1924–1940

Učitelé: I.třída Otakar Brenner

II.třída Sylvie Budínská, po ní 1926 Oskar Hollman

III.třída Emílie Prinková, po ní J. Pacholík

ruční práce Božena Famírová

Ve školním roce 1925/26 byl pensionovaný řídící učitel p. V. Famíra pro svoje 22-leté působení na zdejší škole jmenován čestným občanem Babic, Strašína a Březí.

Otakar Brenner se stal starostou obce Babice.

Další učitelé: Vincenc Novotný

Matěj Hauser řídící učitel, z Vrchotových Janovic – ustanoven 20.8.1926, pensionován 1939

Sylvie Budínská zastup. učitelka – od 11.9.1926

Faráři: P. Leopold Risspler katolické náboženství, československé a českobratrské
Jaroslav Myška ze Škvorce (Od 1930/31 učil jen českobratrské, československé
Roman Petrov ze Říčan)

V roce 1928 kruté mrazy – 32 st. C.

Ve školním roce 1929/30 učitel Brenner nastoupil zdravotní dovolenou, zastoupili jej
Bohumil Petrásek a Oldřich Vobinuška.

Školní inspektor Dr. R. Šimek, Jan Chýna, V. Aim

V roce 1929 oprava budovy svěřena staviteli p. Polákovi z Radošovic za 2500 Kč.
Práce

zednické a obarvení dvěma barvami. Při opravě na přední straně budovy spadla dne
26.8. část lešení a zednický učeďník Linhart ze Říčan utrpěl zlomeninu levé stehenní
kosti. Práci pokrývačskou a obarvení žlabů vykonal p. Václav Černý ze Strašína.
Nápis ŠKOLA napsal malíř písma p. Trojáněk z Radošovic.

28.2.1930 zemřel Josef Blesk bývalý starosta Babic a zakladatel školy v Babicích
Starosta Strašína L. Lacina daroval škole 100 Kč.

1930/31 Ot. Brenner, Josef Porsch, B. Famírová, Bohumil Petrásek z Koloděj.

1932/33, 1933/34 Ot. Brenner, Karla Komárková

1936/37 Milada Havelková (*1911 český Brod), po ní Anna Krejzlová Koníčková—
propuštěna z úsporných důvodů (vdaná)

1937/38 řídící učitel M. Hauser pensionován. Zůstal O. Brenner zastupující učitel a
správce školy, přidělen Vladimír Šrámek, Bohumila Kuchařová a ze zabraných
území Vilibald Faltejsek

1939/40 řídící učitel Ot. Brenner, Vilibald Faltejsek, Vladimír Šrámek.

Po onemocnění Ot. Brennera Bohumil Žížala a Kateřina Mejtová

Sponzoři školy : pan Hervert bankovní úředník v Březí, firma Baťa, firma

Hellada, odvedenci ze Strašína.

Školní kronika 1941-88, 1949-50

V roce 1941 oprava školy.

Sázení lip kolem pomníku – děti z Babic, Březí a Strašína. Lípu Dr. E. Beneše vsadila žákyně Marie Šmidlíková ze Strašína, dále Božena Paulíková aj.

Koncem ledna 1943 zmizel beze stopy z domova výměnkář p. Fr. Panocha ze Strašína. Byl několikrát bezvysledně občany strašínskými hledán. Koncem února ještě nebyl nalezen.

27.5.1943 byl „ve skále“ (je 15 m hluboká a plná vody) nalezen výminkář p. Fr. Panocha ze Strašína, který se tu utopil koncem ledna t. r., uvázav si na nohy těžké kameny. Ježto se kameny uvolnily, vyplul k hladině. Nalezla jej paní Jarmila Prknová, která jela okolo do Babiček. Pohřeb Pana Panochy se konal dne 30.5. t. r.

1943/44 I. třída – Vladimír Šrámek (* 1912 Praha, studoval Prachatice, Hořovice od 13.2.1939)

II. třída Kateřina Mejtová

1945/46 Josef Jenšík, Ant. Šafránek

1.10.1945 Fr. Vrbovec z Benešovska

1948/49 Fr. Vrbovec, Antonín Šafránek

1952/53 Fr. Vrbovec, Antonín Šafránek, I. Maternová

1958/59 Fr. Vrbovec, Marie Snětivá, J. Nácovská

1960-61 oprava školy, žádost Březí o příškolení dětí

1961/2 ředitel Fr. Vrbovec, učitelky V. Trojánková. E. Špicarová, Emílie

Straňáková

1964/66 ředitel Fr. Vrbovec, učitelka Drahomíra Krčálová

1971/72 ředitel Fr. Vrbovec, učitelka Miluše Vápeníková

1979/80 ředitelka Marie Baráková, učitelka Michaela Svobodová

1987 převedena na jednotřídku, škola zrušena 30.6.1988

Sirotci a polosirotci ze Strašína

Jméno dítěte	Třída	Rodinné poměry	Dárce Dramatický odbor Okrašlovacích o spolku	Dárce p. prokurista Chotovinský	Dárce p. Jindřich Dobruška	Dárce Čs. Slovo v Praze
Václav Novotný	I.třída	otec dělník bez zaměstnání			sáček cukroví	oblek
sestry Věra a Alena Šmejkalovy	II.třída	otec pro nemoc práce neschopen, v rodině 2 děti	zástěry		sáček cukroví	boty a punčochy
Božena Rambousková	II.třída	děvče polosirotka	zástěra	boty		
Marie Racková	II.třída	žákyně polosirotka, rodina těžce postižena nemocemi		boty a punčochy	vánočka	
Ludmila Šibilová	I.třída	dítě sirotek u příbuzných	zástěra	boty	sáček cukroví a vánočka	

Božena Rambousková

*18.2.1926

č. známky 71136

matka – Anna Dražilová vdova z čp. 24, má další dvě děti

Stanislav Stříhal

*8.8.1930, odstěhoval se 3.10.1930

č. známky 8638/31

matka – Františka Stříhalová služebná

pěstouni – Antonín Babor svrškař v čp. 35 a Valentina, tři

děti vlastní, odstěhovali se do Mnichovic

Seznam nalezenců ve Strašíně od roku 1875 (do roku 1905)

Jméno dítěte číslo známky rok narození pěstouni bydliště
poznámka

Václav Mourek	8506	14.1.1876	Tomáš Borovský a Barbora	Strašín 18	přijat za vlastního 20.12.1881 chodí do školy
Emil Josef Schnetz	8936	25.5.1876	František Novák a Aloisie	Strašín 9	+ 5.6.1876
Marie Kolmannová	10769	16.12.1876	Václav Vyšata a Marie	Strašín 8	odvedena do Prahy 12.9.1879
Františka Herbstová	13182	4.12.1877	Jan Fiala a Marie	Strašín 16	+ 12.5.1878
František Štěpnička	13081	21.11.1877	František Novák a Aloisie	Strašín 9	+22.6.1880
Jan Zámotný	14357	19.5.1878	František Lacina a Catharina	Strašín 24	+ 17.7.1882
Václav Mysliveček	14546	9.6.1878	Václav Šindelář a Marie	Strašín 28	+ 16.11.1878
Josef Drda	15043	2.9.1878	Josef Košťál a Angelina	Strašín 27	odevzdán do Prahy 9.3.1881
Aloisie Schmida	15496	16.11.1878	František Anderlík a Anna	Strašín 10	chodí do školy
Antonín Dvořák	1212	11.5.1879	Tomáš Borovský a Barbora	Strašín 18	chodí do školy
Anna Šimková	1425	2.6.1879	Vincenc Zeidler a Anna	Strašín 15	+6.7.1879
Marie Šebková	3093	4.2.1880	František Sedláček a Anna	Strašín 26	+ 16.7.1880
Aloisie Zemanová	4697	26.8.1880	Bohumil Caidler a Anna	Strašín 7	+ 14.3.1882
Josef Psota	5141	12.11.1880	Jan Košťál a Anna	Strašín 4	pěstounům odebrán (+18.2.1881)

Jindřiška Novotná	5273	5.12.1880	František Kratochvíl a Anna	Strašín 28	+ 28.1.1882
Alois Kudláček	7113	21.7.1881	František Svoboda a Barbora	Strašín 23	+ 6.8.1881
Julius Stránský	9337	6.5.1882	Bohumil Zeidler a Anna	Strašín 7	vrácen matce 25.10.1882
Marie Cibulková	8635	17.2.1882	Josef Košťál a Angelina	Strašín 21	
Josef Škopek	9559	3.6.1882	František Sedláček a Anna	Strašín 1	+ 29.8.1883
Aloisie Beránková	10385	8.10.1882	Josef Vinecký a Anna škrtnutá Barbora Svobodová	Strašín 23	<i>Neohlásili kam se stěhují, pěstounka žije kdesi v konkubinátě</i>
Karolína Hiblerová	12224	29.5.1883	František Kratochvíl a Antonie	Strašín 28	odvedena bez ohlášení
František Liebmann	15857	20.10.1884	František Anderlík a Anna	Strašín 10	+ 27.3.1885
Jan Cogl	16199	5.12.1884	František Sedláček a Anna	Strašín 1	navrácen do ústavu 5.12.1885
Antonín Novák	16174	2.12.1884	Jan Fiala a Anna	Strašín 16	pro špatné chování povolán do nalezince
Anna Kočí	364	6.2.188.	František Olmer a Anna	Strašín 17	odstěhovali se do Sluštic
Josef Leicht	421	12.2.1885	František Anderlík a Anna	Strašín 10	
Marie Čiháková	908	14.4.1885	Václav Vyšata a Marie	Strašín 6	+ 8.7.1886
Gabriela Borovská	8929	24.3.1888	Barbora Borovská	Strašín	
Anna Pinkasová	7649	11.10.1887	František Sedláček a Anna	Strašín 1	
Antonie Petržílková	477	19.2.1885	Matěj Petržílek	Strašín 7	vystoupili z péče nalezince
Josef Chmelař	14765	30.8.1890	Jan Šafr a Marie	Strašín 22	pěstouni se odstěhovali

Karel Rousal	14901	19.6.1890	František Rezek a Anna	Strašín 21	pěstouni se odstěhovali do Michle
Karel Lukeš	14628	14.8.1890	František Anderlík a Anna	Strašín 21	vracen do ústavu
Vojtěch Meissner	6243	24.2.1893	František Sedláček a Anna	Strašín 26	+ 9.11.1895
Růžena Čampulta	15192	7.2.1896	František Sedláček a Anna	Strašín 26	zpět do ústavu 7.9.1897
Antonín Kocourek	15985	27.4.1896	František Rezek a Anna	Strašín 21	
Josef Novák	12420	1.3.1895	Rosalie Nováková svobodná matka	Strašín 9	31.10. odveden matkou, provdána
Emílie Červenková	5521	4.9.1898	Josef Borovský a Marie	Strašín 10	+ 14.11.1898
Anna Novák Karásek	6252	13.1.1899	Antonín Novotný a Františka	Strašín 10	odvedena do ústavu 14.2.1890
Božena Leopoldina Macháčková	7232	4.5.1899	František Rezek a Anna	Strašín 21	odevzdána do ústavu 22.6.1899
Hermína Stránská	13469	13.8.1901	František Rezek a Anna	Strašín 21	+ 16.11.1901
Karel Najman	14285	29.12.1901	Josef Borovský a Marie	Strašín 11	odveden do ústavu 29.12.1905
Marie Podojilová	14287	29.12.1901	František Rezek a Anna	Strašín 21	+ 27.3.1902
Marek Čenek	1862	24.7.1903	Josef Borovský a Marie	Strašín 11	odveden do ústavu 3.9.1903
Bohumil Kopanec	2268	6.11.1903	Václav Militký a Barbora	Strašín 17	odveden do ústavu 1904
František Beran	2721	15.1.1904	Antonín Novotný a Františka	Strašín 10	odveden do ústavu 1904
Karolína Kurdasová	2528	18.12.1903	Josef Borovský a Marie	Strašín 11	odveden do ústavu 1904
Františka	3900	13.11.1904	Václav	Strašín	odstěhovali se do

Eislerová			Kratochvíl a Františka	7	Pacova 1904
Josef Leitner	8037	23.10.1875	František Kratochvíl a Antonie	Strašín 24	+ 30.12.1877
Florian Nový	23277	23.8.1871	Jan Košík a Anna	Strašín 16	odveden bez ohlášení

Děti z pražské porodnice a nalezcenci zemřelí na Strašíně.

Matrika Mukařov Z10 1815-59

Strašín 1	Terezie Müller	u Kratochvílů	9.6.1842	16 dní
Strašín 1	Rosalie Schmejkal	u Kratochvílů	4.1.1845	5 měsíců
Strašín 3	Wenzl Blaschke	u Dražilů	10.11.1823	21 týdnů
Strašín 3	Antonín Nel	u Dražilů	4.7.1824	8 měsíců
Strašín 4	Anna Sacher	u Vyšatů	21.4.1847	2 měsíce
Strašín 6	František Fischer		21.10.1843	3,5 let
Strašín 9	Josefka Nowak	u Vyšatů	24.2.1847	16 dní
Strašín 9	Antonín Klečmař	u Vyšatů	22.3.1847	11 dní
Strašín 9	Bohumil Padiaur	u Vyšatů	26.6.1849	26 dní
Strašín 9	Marie Suková	u Vyšatů	7.7.1849	37 dní
Strašín 9	Jindřich Kalous	u Vyšatů	25.7.1849	16 dní
Strašín 9	Anna Peschka	u Vyšatů	10.4.1850	2 měsíce
Strašín 9	František Kromholz	u Vyšatů	20.4.1850	11 dní
Strašín 10	Antonín Kaprálek	u Kratochvílů	14.5.1849	14 dní
Strašín 10	Bohumil Reis	u Kratochvílů	4.7.1849	45 dní
Strašín 10	August Regula	u Hervertů	15.4.1842	2 roky
Strašín 11	Catharina Špaček		23.3.1826	6 neděl
Strašín 11	Marie Lateslav		25.4.1826	1 rok
Strašín 11	Theresia NN. Nalezenec		29.12.1827	
Strašín 13	Catharina Hildebrant		24.11.1831	7 měsíců
Strašín 13	Marie Netušil	U Dražilů	11.10.1843	14 dní
Strašín 13	Josef Kraus	U Dražilů	8.11.1843	20 dní
Strašín 14	Anna Hájek		8.6.1824	17 neděl

Strašín 14	Marie Roeder		21.3.1830	8 měsíců
Strašín 15	Josef Jirotko		22.3.1854	1 rok
Strašín 15	Antonín Jelínek		22.7.1854	6 neděl
Strašín 15	Jan Čejka		31.5.1856	15 dní
Strašín 15	Marie Pelikán		11.6.1856	14 dní

Děti z pražské porodnice a nalezcenci zemřelí na Strašíně.

Matrika Mukařov Z12 1860-88

Strašín 7	Josef Novotný	u Petržilků	29.11.1874	18 dní
Strašín 9	Karel Civiš		29.3.1863	7 let
Strašín 9	Bohumil Šantor	u Nováků	25.3.1871	2 měsíce
Strašín 9	Emílie Vinternic		28.4.1871	1 měsíc
Strašín 9	Emil Schultz	u Nováků	5.6.1876	2 měsíce
Strašín 15	Karel Charvát		18.1.1867	18 dní
Strašín 15	Victor Emanuel Čihák		7.4.1867	1 měsíc
Strašín 15	Anna Pazderková	u Košíků	29.11.1875	18 dní
Strašín 15	Helena Nová	u Balšánků	20.2.1876	5 měsíců
Strašín 21	František Křikava	u Košťálů	22.12.1874	17 dní

Děti z pražské porodnice a nalezcenci zemřelí na Strašíně.

Matrika Mukařov Z 1889-1949

Strašín 11	Josef Škramlík	u Borovských	28.1.1904	3 měsíce
Strašín 11	Marie Šimová	u Borovských	19.2.1906	

Památky Strašína

Obec mnoho památek nemá.

Zvonice

Na návsi se nacházela starobylá zvonice dřevěná, kryta šindelem. Opravena v roce 1923. Zvonička byla zapuštěna do země a okolo navezeny čtyři velké kameny.

Původní zvonek této zvonice byl odebrán ve světové válce na vojenské účely.

22.11.1916 vzaty zvony – Strašín vážil 10,5 kg, s obrazem kříž s tělem Páně, písmena IID +1790

Nynější zvonek byl zakoupen v roce 1919 z veřejných sbírek za cenu 237Kč. Na paměť jest na něm vyryto „*L.P. 1919 Z převratu československé republiky*“.

Kříž

V polích na křižovatce silnice a cesty směrem severozápadním od obce stojí kamenný kříž zhotovený v roce 1886, který dříve stával v obci u zvonice a když byl zhotoven nový, byl tento přemístěn na toto místo v polích.

Pomník

Směrem k Babicím jest postaven pomník padlým ve „světové válce“, který byl postaven v roce 1922 původně na návsi vedle křížku. Autorem bylo (obecní) osadní zastupitelstvo místní a zhotoven byl sochařem Pánkem z Říčan. Obec Strašín věnovala na postavení tohoto pomníku 500Kč. Ostatní náklad byl ze soukromých příspěvků a veřejných sbírek.

Jména padlých neb zahynuvších vojáků ve světové válce, které jsou uvedena na pomníku padlých:

Vojáček Jaroslav	1897	též foto
Stárek Alois	1892	též foto
Netolický František	1892	též foto
Měchura Václav	1865	
Novotný Antonín	1867	
Müller František	1878	
Kopecký František	1882	
Šindelář Josef	1883	
Sedláček František	1884	
Vobořil Josef	1886	
Sedláček Jan	1887	

Novotný František

1898

Dole na pomníku je napsáno: „Naším padlým věnují občané“

Obecní domek – roku 1912 rozhodnuto o stavbě nového obecního domku, zrealizováno v roce 1913 stavitelem Františkem Polákem z Radošovic za 2600 K. Domek byl cihlový, vně kamenný, střecha z tašek dovezených z Hradešína.

V roce 1932 zde žil Ferdinand Štěpánek, který byl živěn obcí a vychováván u Fr. Nováka a Fr. Sedláčka

Hasičská kolna se stříkačkou, 2 obecní studně

Obecní kovárna – postavena na obecním pozemku v roce 1926 na žádost kováře Josefa Kaliny

Obecní rybníček – v roce 1929 ohrazen sloupky se železnými tyčemi. Zасыпán

Koupadla - v lesním katastru obce Strašín se nacházejí tzv. stará koupadla. V roce 1936 obec podala žádost o povolení ke zřízení vodní nádrže (rybníka) v lese u 4 sloupků.

V roce 1938 koncesi výčepnickou a hostinskou zde získal Okrašlovací spolek Radošovice, který zároveň propagoval vybudování silnice od koupadel k hotelu Amerika v Radošovicích.

V roce 1939 si Okrašlovací spolek pronajmul koupadla a nedaleké přírodní divadlo.

Hájovna – nachází se na nejvýše položeném místě 421 m.

Hotel Suchomel, později Praha – čp. 39

Starostové obce

Dřívější starostové osadní nemohli mnoho učiniti pro obec, protože byli vázáni na obec Březí. Jsou to od roku 1891:

Josef Vobořil

1891 František Lacina

1895 Jan Stárek

1898 Alois Nykodým

1905 Jan Šmidlík

1915 František Stárek

1920 František Vobořil poslední osadní a první politický starosta

23.2.1930 Ladislav Lacina.

Naše politická obec byla ustanovena teprve po světové válce výnosem ministerstva vnitra č.5765/23 dne 28.února 1923 rozdělením od obce Březí. První snahy o oddělení byly již dříve, v letech 1907 a 1919. Dne 9.10.1975 byl Strašín připojen k Říčánům.

28.2.1920 byly provedeny volby do osadního zastupitelstva ve Strašíně:

Odstupující členové zastupitelstva - František Stárek starosta, Josef Vojáček, Jan Šmidlík, Jaroslav Stárek, Václav Milický, Matěj Aron, František Vobořil, Josef Košťál.

Nastupující členové zastupitelstva - František Vobořil starosta, František Stárek, Jaroslav Stárek, Václav Milický, Antonín Lukeš, Josef Vojáček, František Polák, Josef Novák, Jan Šmidlík.

František Vobořil

(Pamětní kniha obce Strašín)

Největší zásluhu na osamostatnění Strašína měl František Vobořil, malozemědělec, tehdejší osadní starosta a také první politický starosta obce Strašína. Narodil se 3. (8.) ledna 1884 ve Strašíně. Tamtéž měl své hospodářství. Ve světové válce za Rakouska byl odveden a pracoval v továrně na střelivo v Hostivaři. Po roce byl přidělen k 8.pěšímu pluku v Salzburku. Na italské frontě byl zajat a vstoupil do legie. Tam zůstal do 31.8.1919. Zúčastnil se války na Slovensku s Maďarskem, kde byl

zařazen jako střelec 31.čsl. střeleckého pluku italské legie a domů přišel teprve v roce 1920, kdy byl zvolen osadním starostou. Pracoval hlavně k tomu, aby dosáhl rozdělení naší osady s obcí březskou. To se mu skutečně podařilo za pomoci rolníků Josefa Vojáčka a Jana Šmidlíka.

V roce 1923 byla naše osada prohlášena za obec politickou a Fr. Vobořil byl zvolen prvním starostou politickým. Tím zůstal až do roku 1930. Za jeho působení byla postavena silnice ze Strašína do Březí, dále provedena pozemková reforma, kteroužto získalo mnoho našich občanů, elektrisace celé obce a jiné prospěšné věci, které podporovaly rozvoj naší obce.

František Vobořil od roku 1930 churavěl (násl.války) a 14.6.1936 zemřel ochrnutím nervů. Byl dobrým pokrokovým Čechem, kterýžto přestoupil z římskokatolické církve na církev československou. Československou republiku miloval nadevše. Čest budiž jeho památce.

Pohřeb zesnulého konal se v úterý 16.6.1936 za účasti celého obecního zastupitelstva a všeho občanstva. Pohřbu zúčastnili se Československá obec legionářská ze Říčan, vojenská hudba z Prahy 35 mužů a to od 5. pěšího pluku T.G.Masaryka. Nad hrobem promluvil československý farář Miroslav Zázvorka ze Říčan a starosta obce Ladislav Lacina, který zesnulému poděkoval za jeho práci, kterou pro obec vykonal jako starosta a od r. 1930 až do r. 1936, to je do svého úmrtí jako člen obecního zastupitelstva a člen obecní rady příznivě vykonával. Dále za Čsl. obec legionářskou promluvil Fr. Běhounek jako předseda. Za stranu Čsl. národně socialistickou promluvil učitel V. Černohorský ze Říčan. Za místní organizaci Čsl. národně socialistickou promluvil Antonín Lukeš. Pak za hudby kde „Domov můj“ byl zesnulý pohřben.

Budiž mu země lehká.

Převezen z Mukařova na nový hřbitov ve Strašíně dne 6.5.1938

Od roku 1975 je Strašín součástí města Říčany.

V roce 2000 vznikl Zákonem o obcích Osadní výbor Strašína.

Spolky a organizace

(Pamětní kniha obce Strašín)

Divadelní spolek Máj - spolek čl. nár. soc. ve Strašíně dal 18.6.1936 podnět k utvoření spolku divadelních ochotníků, který se definitivně ustanovil na nepolitickém podkladu dne 28.X.1936 a nese jméno „Máj“. Tento vzdělávací kroužek čítá t.č. 27 činných členů a za vedení předsedy K. Janovského a režiséra Fr. Poláka je v obci velice oblíben. Nejlepším ochotníkem v tomto kroužku je Ladislav Lacina, který svým vystupováním v ději zaujímá přítomné.

Spolek rozpuštěn 11.12.1952.

Mimo tohoto kroužku zavítá do naší obce jednou až 2x ročně pojízdný biograf, který hlavně v době letní účinkuje 3-6 dní v obci. Když v roce 1923 poprvé se v obci objevil, působil velice na obyvatelstvo naší vesničky.

Za to taneční zábavy nepůsobí nyní tak jako před válkou, kdy se všichni na takovouto těšili. Nechodí se do těchto zábav, neboť život v obci je rozdělen a tříštěn politickými stranami.

Pořádá-li jedna strana nějakou zábavu, neb nějaký podnik, je druhou stranou ignorována a zesměšňována.

Nejstarším spolkem v obci je **sbor dobrovolných hasičů ve Strašíně**, který byl založen v roce 1911 a čítá nyní 12 činných členů. Vlastní ruční vozovou stříkačku a různé hasičské potřeby.

Dalším spolkem v obci je **strana čl. nár. soc. a malozemědělců**. Tato strana byla založena 23.III.1919 a jejím důvěrníkem zvolen byl Ant. Lukeš, domkář ve Strašíně. Čítala 43 členů, což bylo více než $\frac{3}{4}$ popisných čísel v obci. Byla to hlavně pozemková reforma, která prostřednictvím strany čl. nár. soc. získala organisovaným členům půdu do jejich vlastnictví. Nyní čítá 22 org. členů.

Nově utvořená organizace čl. nár. socialistů ve Strašíně pořádala 27. května 1919 slavnost „sázení lípy svobody“. Průvod s hudbou v čele odešel na prostranství „na návsi“ ve Strašíně, kdež byly vykopané tři jámy pro jmenované lípy. Za velikého počtu lidí zahájil slavnost p. Antonín Lukeš, důvěrník strany nár. soc. a předal slovo řečníku p. Arnoštu Vobinuškovi učiteli z Babic. Tento výstižně a temperamentně vyložil podstatu slavnosti sázení lípy svobody a ku konci mnohé oko nezůstalo nezaruseno slzami. Po něm promluvili někteří členové ochot. kroužku při straně nár. soc. ve Strašíně a to sl. Marie Novotná z Vojkova, MUC. Hrdlička ze Říčan aj. Rovněž děti přednesly naučené básně. Ku konci byly zahrány hymny a průvod se z větší části odebral do hotelu „Praha“, kde byla taneční zábava. Někteří občané nesympatizující se socialisty viděli v této slavnosti stranickou záležitost a tudíž ignorovali tuto národní slavnost. Přece ale nahlíželi přes ploty, aby jim nic neušlo a tak byli nucení vyslechnouti celý pořad slavnosti což jim zajisté na škodu nebylo. Tyto lípy byly zlomyslníky poškozovány až docela uschly. Ani jediné se nezachovalo.

Třetím spolkem je **strana místní domoviny, domkářů a malorolníků ve Strašíně**. Založena 19.3.1926. Čítala 15 členů a jejím předsedou byl Fr. Nykodým. Nyní čítá 10 členů organisovaných a důvěrníkem je Jaroslav Vobořil.

Dalším spolkem jest místní **sdržení chovatelů hosp. zvířectva**, kterýžto byl založen v roce 1930 za účasti 30 členů. Nyní je v tomto spolku přihlášeno 26 členů a předsedou je Jan Šmidlík.

Tyto spolky odebírají časopisy mimo jednotlivých zájemců a to průměrně 3 výtisky měsíčně.

Náboženský život v naší obci není takový jako býval před válkou světovou. Po válce mnoho lidí přistoupilo nebo vystoupilo z církve. Podle sčítání lidu v r.1930 bylo z celkového počtu 265 obyvatel: římskokatolíků 205, evang. 2, českoslov. 3 a nevdaných 5.

Před válkou r.1914 chodívali lidé častěji do kostela, na různé náboženské pobožnosti, poutě a procesí. Neděle a svátky se zachovávaly, kdežto nyní málo se chodí do kostelů a málo se zachovává nedělí a svátků. Rovněž pouti, posvícení a jiné zábavy tak upadly, že není možno ani zdaleka je přirovnati k předválečným zábavám. Lidé jsou příliš sobečtí a poválečné tempo života je žene rychlostí až k vyčerpání. Jeden chce předstihnouti druhého, a proto není času, aby se věnovali něčemu jinému, než z čeho jim kyne hmotný úspěch.

V obci jsou politicky hlášeny dvě strany a to: strana „československých národních socialistů a malozemědělců“ a „místní domovina domkářů a malorolníků“.

Tyto dvě strany vedou stále boj proti sobě, a hlavně při volbách obecních snaží se předstihnouti jedna druhou, přičemž užívají i nepravdivých prostředků agitačních.

Při posledních volbách do obce v r.1935 kandidovalo celkem 5 stran I. Čsl. str. malozemědělců, II. strana čsl. nár. soc. III. Strana dělníků a domkářů, IV. Občanská strana, V. strana domoviny domkářů a malorolníků.

Podle hlasovacího seznamu volby do obce konané dne 1.12.1935 bylo dosaženo:

1.	malozeměd. strana	11 hlasů	1 mandát
2.	čsl. str. nár. soc.	35	3
3.	čsl. str. děl. a domkářů	17	1
4.	nepolitické	31	3
5.	domovina	50	4

Celkem 144 hlasů a 12 mandátů.

Podle hlasovacího seznamu volby do poslanecké sněmovny konané dne 19.5.1935 bylo voleno v naší obci:

1.	Republikánská strana zem. a malorol. lidu	47 hlasů
2.	čsl. soc. dem..	6
3.	čsl. nář. soc.	41
4.	komunistická str. čsl.	27
5.	čsl. str. lidová	6
6.	čsl. strana živn. obch.	11
7.	národní sjednocení	11

Celkem 151 hlasů a z toho bylo 75 mužů a 76 žen.

Podle hlasovacího seznamu volby do senátu konané dne 19.5.1935 bylo voleno v naší obci:

1.	Republikánská strana zem. lidu	37 hlasů
2.	čsl. str. soc. dem.	6
3.	čsl. str. nář. soc.	37
4.	komunistická str. čsl.	21
5.	čsl. str. lidová	8
6.	čsl. strana živnost.	10
7.	národní sjednocení	9

Celkem 130 hlasů a z toho volilo 63 mužů a 67 žen.

Podle hlasovacího seznamu volby do Okresního zastupitelstva v Říčanech konané dne 26.5.1935 bylo voleno v naší obci:

1.	Republikánská strana zem. lidu	51 hlasů
2.	čsl. str. soc. dem.	7
3.	čsl. str. nář. soc.	35
4.	komunistická str. čsl.	18
5.	čsl. str. lidová	9
6.	čsl. strana živnost.obch.	11
7.	národní sjednocení	8

Celkem 139 hlasů a z toho volilo 69 mužů a 71 žen. Jeden hlas byl neplatný.

Podle hlasovacího seznamu volby do zemského zastupitelstva v zemi České konané dne 26.5.1935 bylo voleno v naší obci:

1.	Republikánská strana zem. lidu	51 hlasů
2.	čsl. str. soc. dem.	6
3.	čsl. str. nář. soc.	38
4.	komunistická str. čsl.	17
5.	čsl. str. lidová	7
6.	čsl. strana živnost.	12
7.	národní sjednocení	9

Celkem 140 hlasů a z toho volilo 69 mužů a 71 žen.

Obecní knihovna - byla založena v roce 1922 za starostování Fr. Vobořila a jím vedena až do roku 1930. Po něm ji převzal volený knihovník Jaroslav Vobořil. Knihovna čítala 130 svazků a obsahovala zábavné a historické romány. Čtenáři byla oblíbená a hojně navštěvována. Největším jejím čtenářem byl po otevření Václav Šindelář.

Dále obec vlastní 330.52 a pastvin, 309.17 a rolí, 52.29 a luk a 411.47 a veřejného statku. Mimo to zakoupila obec 26.21 ha lesa od knížete J. z Liechtensteinu za 44,808.55 Kč.

Elektrifikace v roce 1925

Výčepní a hostinská koncese – 1923 Josef Keller, 1931 Josef Panocha

1924 zřízení tabáční trafiky

1930 povinné hlášení letních hostů „Pražáků“ do 3 dnů

1952 – spolky ve Strašíně – MO KSČ, Místní skupina ČSM, odbočka čs. sověts. přátelství, Sokol, hasičská jednota, myslivecký spolek, SBS.

Kronikáři obce

Václav Milický	1936
Václav Netolický	1952
Věra Mašková	1971

Pamětní kniha obce Strašína

Založena v roce 1936, kronikářem Václav Milický. Popsána obec geograficky, dále její pamětihodnosti, politický vývoj a život v obci včetně první světové války a vzniku první republiky do roku 1924, seznam obyvatel k roku 1936.

Popis obce z pera kronikáře p. Milického z roku 1936:

Naše obec je na 32 st. 24' východní délky a na 50 st. 0'30'' severní šířky. Katastrální rozloha obce činí úhrnem 2 km² 85 ha 74 a 68 m². Hraničí: na severovýchodě a východě s katastrální hranicí obce Babic, od východu až na jihozápad je obklopena smrkovými lesy bývalého panství z Liechtensteinu. Na západ a severozápad se rozprostírá otevřená krajina s mírně nakloněnou rovinou, kde se stýká s katastrální hranicí obce Pacov a Březí.

Nadmořská výška naší obce je 422 m, kde stojí hájovna. Jest také nejvyšším místem v okolí, až na tzv. Vysoký, který leží směrem jihovýchodním od naší obce 4 km vzdálený k obci Klokočné a má nadmořskou výšku 502 m.

Nejnižší položená místa jsou „V Přestavkách“ tj. na jih směrem k Řičanům, kudy protéká potok Rokytka. Na tomto potoce, který pramení v lesích na jihovýchod položených, jsou zřízena dvě koupaliště. Tato jsou hojně navštěvována, zvláště v letní době letními hosty. Jsou vzdálena od naší obce 1 km.

Druhé nejnižší položené místo jsou Babice. Tato obec jest od naší obce na severovýchod a také jimi protéká potok zvaný Zelená strouha. Jsou vzdálené od Strašína 2 km.

Vyhlídka z naší obce jest jen na jihozápad směrem k severu. Zato poskytuje překrásný pohled a zvláště za jasného počasí je viděti vesnice, města i vzdálené hory. Od leva jest viděti na vzdálenost 20 km naše hlavní město Prahu s její rozhlednou na Hradčanech a velikým plynojemem v Michli, kteréžto jsou i pouhému zraku patrný. Podle těchto bodů snadno se rozezná kterákoliv čtvrť tohoto velkoměsta. Doprava jest viděti vysílací stanici radiovou. Za večera i noci září miliony světél nad naší zlatou Prahou a mocné proudy světlometů a barevných světél vrhá letiště v Letňanech. V pozadí jest viděti památnou horu Říp s kostelíkem na temeni, Milešovku, Bezděz a dále k severu, za zvláště jasného dne Velký Šišák, Malý Šišák a Sněžku.

Jelikož je naše obec na kopci, je odkázána jen na vodu studniční pramenitou a v létech suchých je i o tuto vodu velká nouze. V takovýchto dobách dováží se voda z lesních studánek a potoků, které jsou v dosti velké vzdálenosti. Tímto důležitých zásobitelem jest také studánka v lese u Černé skály. Její pramen nevysychá ani v dobách největšího sucha. Vrtání studní v samé obci je velice nákladné. Žulový spodek půdy vyžaduje hloubky nejméně 20 m a proto se uvažuje o zavedení vodovodu z lesní studánky.

Složení půdy je u nás rozdílné. Zastavená obec, která je vybudovaná na nejvyšším místě katastru je na podkladě žulovém. Tato světlešedá hrubozrnná žula je už 2 m pod povrchem. Na ní je vrstva písku a jílu a na povrchu asi 30 cm orné půdy. Ovšem tato půda je studená a málo úrodná. Od úpatí zastavené obce směrem západním

začíná úrodná půda, jejíž spodek je složen z břidlicové černé skály. Úpatí obce na straně západní jest předělem geologického složení půdy. Odtud na východ je útvar žulový a na západ břidlicový. Na tomto břidlicovém složení je veliká vrstva zemité půdy, místy dosahující až desetimetrové hloubky. Zde jsou úrodná pole, na kterých se daří všem obilninám a okopaninám.

Podle parcelačního protokolu měří celý katastr 2,857.468 m². Z toho je 26 187 m² stavebních parcel, 44 964 m² pastvin, 51 087 m² připadá na cesty, silnice, nádrže, potok aj., 54 958 m² zahrad, 146 512 m² luk, 1,175.341 m² polí a 1,358.419 m² lesa.

Pro orientaci jsou různě pojmenovány části katastru. Směrem (myšlen ze středu obce) k východu se říká „Na sádku“, „u babických hranic“, „v mýtě“, k jihovýchodu a jihu „V zahrádce“, „Na holém vrchu“ neb „U březiny pacovské“, „Na skalkách“, „U studánky“, „Na černé skále“, na jihozápad a západ „V Přestavlkách“ neb „U koupadel“, „V musilce“, „Ve čtyřcítce“, „Na hájích“, „Ve struhách“, „Na dolíku“, „Na ládkách“, k severu pak „Na černých horách“.

Podnebí u nás je mírné a zdravé. Cesty a silnice jsou v dobrém stavu ale je zapotřebí vybudovati silnici, která by přímo spojovala naši obec s obcí radošovickou.

Tento projekt silnice byl vypracován p. Ing. Vávrou v roce 1907 a směr přes Přestavky byl podruhé vytýčen v roce 1923, což si vyžádalo nákladu 5000 Kč. Pro finanční poměry a pro nepochopení obce Radošovic, nebylo možno tuto dobrou akci podniknouti. První silnice byla postavena z Babic přes Strašín do Vojkova. Druhá pak je odbočkou ze Strašína na křižovatku silnice z Pacova do Březí. Cesty jsou vesměs jen do polí a jsou obecní správou udržovány a postupně rozšiřovány. Pěšina, která vede k nádraží do Říčan je pěkně upravena a za přispění okrašlovacího spolku v Radošovicích v dobrém stavu udržována.

Železniční trať je od místní obce 2 km vzdálena. Spojení s Prahou je také autobusem, který projíždí naší obcí. Jinak dopravu obstarávají rolníci svými potahy. Vyváží se hlavně řepa a obilí a dováží se potřebné věci.

Okresní město Říčany je od nás vzdáleno 3 km a hlavní město Praha 22 km.

Poštovní úřad je v Radošovicích od naší obce 2 km vzdálených.

Škola v naší obci není. Do roku 1883 chodily děti ze Strašína do obecné školy v Mukařově. Musily chodit hodinu (4 km) přes lesy jen pěšinami. Po silnici byla pro ně veliká zacházka, neboť musily jít přes Vojkov, bývalou samotou, kde stávala jen hájovna, dále přes Buda a pak do Mukařova tj. 7 km. Teprve v roce 1883, kdy byla postavena nová obecní škola v Babicích (2 km vzdálených od Strašína) chodily děti do této školní budovy a chodí tam do dnešní doby. Tato škola má 3 třídy ale pro malý počet žáků v tomto roce vyučuje se ve dvou třídách. Chodí tam děti z Babic, Babiček (Malé Babice), Březí a Strašína. Letošního roku navštěvuje tuto školu celkem 94 dětí a jsou vyučovány dvěma pány učiteli. Jsou to p. p. řídící učitel M. Hauser a uč. O. Brenner.

Do měšťanské školy chodí děti do Říčan. Musí jít 2 km cesty lesem do Radošovic a 1,5 km z Radošovic do Říčan celkem 3,5 km. Chtějí-li rodiče dáti dětem většího vzdělání, musejí děti dojížděti vlakem z Říčan.

Kostel katolický a fara, ku které náleží naše obec, jsou v Mukařově 4 km vzdáleném. Tam také se od nás pohřbívá na konfesijní (*římsko-katolický*) hřbitov. Cesta, která se musí s pohřbem vykonati trvá za nepříznivého počasí zimního až 2 hodiny, protože se musí jeti po silnici, která je velikou zajižděnkou.

V roce 1956 byl zvolen kronikářem Václav Netolický. Ten shrnul nejstarší historii Strašína sepsanou Dr. Jiřím Stárkem a badateli Ženíškem a Vilémem Saidlem až k roku 1841. Ze své doby nezaznamenal nic.

V roce 1971 byla kronikářkou obce jmenována paní Věra Mašková z čp. 56, ale její záznamy se nezachovaly.

Pozemková reforma

(z *Pamětní knihy obce Strašín*)

V r.1919 vydala republika zákon o „dlouholetých pachttech“. Tímto držitelům pachtovních pozemků od Velkostatku Uhříněves panství to knížete Jana z Liechtensteinu přiznáno jejich vlastnictví.

Většinou to byla pole. Takováto rozsáhlá plocha pozemku č. k. 432, kterážto podle pamětníků byla asi do r.1870 porostlá lesem, nalézá se v naší obci. Tento pozemek byl bývalými držiteli přeměněn pracně na pole a pronajat domkářům a zemědělcům. Do r. 1914 musili tito pachtýři vykonávat i práce na panském, a to hlavně ve žních v obci Křenice, Sluštice, Královice a Uhříněves. Byli ovšem částečně honorováni, ale byla to určitě povinnost, kterou si nikdo netroufal odepřít v důsledku, aby nepřišel o pronajaté políčko.

Usnesením okresního soudu v Říčanech ze dne 25.5.1920 bylo přiznáno právo vlastnické p.p.

Josefu a Rosalii Košťálovým (čp. 8) přes 1 ha, Karolíně Milerové (čp. 26), Boženě Rambouskové (čp. 18), Matějovi a Marii Aronovým (čp. 19), Františkovi a Marii Zvolským (čp. 20), Františkovi a Marii Vobořilovým (čp. 13), Františkovi a Anně Vobořilovým (čp. 15), Františkovi Panochovi (čp. 14) přes 1 ha, Janu a Rosalii Kratochvílovým (čp. 31), Josefě Lacinové (čp. 3), Františkovi a Anně Šindelářovým (čp. 23), Františkovi a Anně Tůmovým (čp. 28) přes 1 ha, Václavu a Barboře Milickým (čp. 17), Karolíně Měchurové (čp. 6), Františkovi Sedláčkovi (čp. 26), Františkovi a Marii Košťálovým (čp. 29) přes 1 ha, Janu a Anně Vávrovým (čp. 11) přes 1 ha, Amálii Baštové (čp. 10), Antonínu a Antonii Lukešovým (čp. 7).

1 ar těchto polí byl za průměrně stanovenou přejímací cenu 20 Kč mimo veškerých poplatků

Další pozemky č.k.413, 308, 309 a 419 (na Hájích) byly odprodány dlouholetým pachtýřům:

František Panocha (čp. 14) přes 1 ha, František Košťál (čp. 29), Matěj Aron a Marie (čp. 19), František Šindelář a Anna (čp. 23), Borovská Marie (čp. 4), Karolina Měchurová (čp. 6), Alois Nykodým (čp. 30), Josefa Lacinová (čp. 3), Jan Kratochvíl (čp. 31), František Tůma a Antonie (čp. 28), Josef Novák a Anežka (čp. 35), Aloisie Nováková (čp. 9), František Zoubek (čp. 25), František Vobořil a Anna (čp. 15), František Sedláček (čp. 26), Jan Vávra a Marie (čp. 11), Josef Košťál (čp. 8), Anna Dražilová (čp. 24), Václav Milický a Barbora (čp. 17).

Výkup dlouholetých pachtů nestačil ukojit hlad po půdě a tu „Pozemková reforma“ dovolovala nucené nájmy a přiděly od velkostatků. Takovýto přiděl byl od velkostatku knížecího dvora v Křenicích na tzv. „Polníku“ a „Hraničkách“.

Hlavními činiteli jednání o přidělech byli p. p. Fr. Vobořil starosta a Ant. Lukeš důvěrník nár. soc. strany ve Strašíně, kteří organizovali v r. 1919 v politické straně následující členy a členky:

Polák Fr. obchodník (čp. 36), Lukeš Antonín dělník (čp. 7), Stárek Jaroslav, Vávra Jan (čp. 11), Borovský Josef (čp. 4), Bašta František zedník, Novák Josef dělník, Netolický František. Běhounek Josef, Králík Václav, Zoubek František, Aron Matěj zedník, Milický Václav dělník (čp. 17), Opička Vincenc, Tůma František, Zvolský František, Šindelář František, Polák František zedník (čp. 36), Bělohoubek Adolf akademický malíř (čp.36), Měchura Josef (čp. 6), Polák Antonín dělník, Vobořil Oldřich úředník (čp. 13), Košťál František, Měchura Bohumil, Šemelík Jaroslav, Milický Václav ml., Košťál František ml., Košťál Václav, Košťál Karel, Vobořil František domkář, Nykodým Alois, Kratochvíl Jan zedník, Vobořil František (čp. 13), Štěpánek Ferdinand dělník, Rambousek Jaroslav truhlář, Novák Rudolf dělník, Černý Václav pokrývač.

Netolická Anna, Poláková Rozálie, Berková Barbora, Králíková Anna, Baštová Amálie, Nováková Anna, Nováková Anežka, Šindelářová Marie, Vávrová Anna, Černá Anna, Lukešová Antonie, Kolínská Barbora, Vobořilová Anna, Zvolská Marie, Borovská Marie, Opičková Anežka, Milická Barbora, Čadilová Barbora, Aronová Marie, Tůmová Antonie, Stárková Božena, Aronová Vlasta, Šindelářová Karolína, Miřádká Emílie, Vobořilová Božena, Nykodýmová Růžena, Šindelářová Anna, Kopecká Karolína, Marková Milada, Milerová Karolína, Vobořilová Marie, Poláková Marie, Bělohoubková Božena, Měchurová Marie, Košťálová Anna, Zoubková Františka, Marková Kateřina, Bílková Božena, Měchurová Karolína, Rambousková Božena.

Byla to hlavně pozemková reforma, kterážto umožnila rychlé a jednotné organisování. Bylo to velké hnutí prvý tok po světové válce a pomáhalo k dosažení určitých cílů.

K dalšímu přidělu od knížecího dvora ve Křenici se přihlásili a obdrželi pozemky:

Novák Josef a Anežka	čp. 35	č.k. 183/3	přes 1ha
Vobořil František a Anna	čp. 15	183/31	přes 1ha
Lukeš Antonín a Antonie	čp. 7	183/32	přes 1ha
Vávra Jan a Anna	čp. 11	183/33	
Tůma František a Antonie	čp. 28	183/34	
Rambousek Jaroslav a Božena	čp. 18	183/35	
Polák František a Rozálie	čp. 36	183/36	
Novák Rudolf a Marie	čp. 25	183/37	
Janoušek Josef a Karolína	čp. 26	183/38	přes 1ha

Nový Strašín

20.11.1934 žádost o přiděl lesa od Státního pozemkového úřadu v Praze

Při úředním jednání u Státního pozemkového úřadu v Praze jednáno bylo o přidělu lesa obci strašínské. Státní pozemkový úřad navrhuje jako přiděl lesa obci strašínské oddělení č. 53, 52 a část oddělení č. 51 v katastrálním území obce Strašína. Jelikož tento přiděl nalézá se v nejzazším konci výše uvedeného katastru a nevyhovuje požadavkům obce Strašína, prosí tímto obec Strašín, aby jí byl výše uvedený přiděl zvětšen alespoň o celé oddělení č. 51 a č. 50. Svoji uctivou žádost podporuje tímto:

„Obec má pro svoji vysokou polohu stále nedostatek vody. Tuto vodu od nepaměti čerpá ze studánky, která je položena na svahu v lese na rozhraní oddělení č. 51 a č. 50. Jelikož obec vody nemá, musí ji dovážet z této studánky a z potoka, který hraničí s odd. č. 50, kde se též nachází pískoviště, které obec také nezbytně potřebuje.

Obec Strašín zamýšlí se stavbou nově projektované silnice Strašín-Radošovice (od roku 1923 Strašín-Říčany přes les ke koupadlu s odbočkou na Pacov, spojení s nádražím, roku 1928 odloženo až budou i zemské subvence) a vnitřní úprava cest i jiných komunikací. Zároveň tato dvě oddělení č. 50 a č. 51 jsou v těsném spojení při samé obci strašínské. Dále žádá obec strašínská, aby bylo pamatováno při rozdělování odd. č. 60, 61, 59, kterýmižto odděleními zamýšlí obec vybudovat novou silnici tak, aby část pozemku, která připadá na tuto silnici, byla bezplatně zajištěna, jak to bylo také při zhotovování tohoto projektu knížectvím z Liechtensteinu přislíbeno. Projekt této silnice nachází se na úřadě ve Strašíně“.

15.3.1935

Podle příkazu Státního pozemkového úřadu má princ František Josef z Liechtensteinu na svých velkostatech Černý Kostelec, Uhříněves a Škvorec provést konečnou pozemkovou reformu tudíž i lesní. Státní pozemkový úřad právoplatně a nezměnitelně určil, které nemovitosti, kde a v jaké výměře má princ František Josef z Liechtensteinu odprodati z volné ruky kupními smlouvami. Provedením těchto odprodejů pověřil vlastník výhradně Agrární banku Československou. Kupcem 25 ha z lesního revíru Říčany odd. 50, 51 a 52 je politická obec Strašín.

11.11. 1936 odkoupeno od Agrární banky, která spravovala Liechtensteinské pozemky – 25 ha lesa č. 50, 51 a 52 – v rámci pozemkové reformy. Vyměřeno geometrem Ing. Josefem Burešem z Vinohrad. Dne 5.2.1937 naúčtováno obci 44.808.55.Kč za pozemky (plus odměny a poplatky), cena činila 1400 Kč za 1 ha.

14.1.1937 Péče o zdraví venkova

Říšský sbor pro sociálně-zdravotní péči venkova, Praha XII, Slezská 7, Dům zemědělské osvěty

Obecnímu úřadu ve Strašíně

„Podepsaní jménem Spolku péče o zdraví venkova, říšský sbor pro sociálně-zdravotní péči venkova v Praze žádají o projednání a schválení regulačního plánu na rozdělení p. p. č. k. 424/19 k. ú. Strašín na stavební místa. V plánu jsou stavební místa očíslována 2 – 25 s ohledem na původní parcelační plán celého pruhu podél státní silnice a u jednotlivých míst jsou uvedeny příslušné výměry, z nichž je patrné, že průměrná výměra stavebních míst je 1580 m². Místa jsou obdélníková o rozměrech 50x30 m. Celková výměra všech stavebních míst v katastrech Strašín a Radošovice včetně ulic je 3 ha 79 a 30 m², z toho k. ú. Strašín 3 ha 07 a 50 m². Potřebné ulice navrhují se vesměs o šířce 8 m, jsou přímé a kolmé na státní silnici. Podél státní silnice ponechává se chodník pro pěší o šířce 4m od vnějšího příkopu státní silnice.

Účelem navrhované parcelace jest umožnit sociálně slabším spoluobčanům vystavění rodinných domků ve zdravé lesní krajině. Průmyslové podniky na parcelách zakládány nebudou. Odpadní vody budou zachycovány v žumpách zřízených na pozemcích, aby se neznečistila voda v potoce Rokytky, kam bude odtékat jen dešťová voda. Potok je chráněn od parcel jehličnatých lesem“

Rok 1937 – úprava hranic s Radošovicemi, protokol – 21 ha k.č.424, 549

Dne 8.7.1937 žádost o přidělení lesa na panství knížete z Liechtensteinu kvůli parcelaci na Jeruzalémě (126 stavebních míst). Tyto pozemky prodával spolek „Péče o zdraví venkova“ (Říšský sbor pro sociálně zdravotní péči venkova), Praha XII, Slezská ulice čp. 7 po odkoupení od Liechtensteinů.

1937 schválení podmínek pro parcelaci na pozemku 424/1 (proti Jeruzalému) ve Strašíně – rozšíření silnice o 1-2 m, stavby přízemní, popř. jednopatrové, červené krytiny a předzahrádky nejméně 4 m (později 5 m), žumpy s betonovými dny.

21.7.1937 „Obecně prospěšné stavební a bytové družstvo (ústřední sdružení úředníků, učitelů a zřízců Republikánské strany čsl. venkova pro stavbu rodinných a činžovních domů“) požádalo o povolení a schválení parcelace části lesa 424/1 přiděleného mu v rámci pozemkové reformy v celkové rozloze 4,56 ha z bývalého lesního majetku liechtensteinského podle dělicích plánů.

Parcely družstva 424/49-424/72, 424/80, 424/81 celkem 41 087 m²

Parcely koupili:

arch. Jan Šulc stavitel s Marií z Vršovic	čp.68	
Vlasta Šaročová učitelka	čp.?	424/65
Ing.Vilibald Konečný komisař min.zemědělství z Phy 12		424/54
Karel Cidlinský vrchní rada s manželkou Annou z KH		424/56
Ing.Fr.Junek ředitel zemědělské Jednoty v Praze		424/55
Ing.Mir.Novotný disponent Kooperativy z Prahy XV		424/70

Anna Horčíková choť stavitele z Vršovic 424/63

Obecně prospěšné a bytové družstvo „Český domov“

Jar.Šulc 424/81, Marie Vodáková 424/72

Obecně prospěšné a bytové družstvo „Český domov“

Václav a Františka Knížkovi 424/61, 424/62

Obecně prospěšné a bytové družstvo „Český domov“

Ferdinand a Marie Malíkovi 424/50

Parcelační plán 424 –

1) Spolek péče o zdraví venkova 4ha 57a 55m²

2) Ústřední sdružení úředníků, zřízenců a učitelů resp. strana čsl.venkova

4ha 55a 66m²

3) Velkostatek Uhříněves 12ha 27a 92m²

Celkem 21ha 41a 13m²

Předání částí pozemkové parcelace 424 do užívání obce Strašín – dnes, tj. 4.6.1938, odevzdává zástupce knížecích úřadů tyto pozemky obci Strašín prozatímně do užívání

Parcelace 549 – 2.1286ha, je to část původní 549 (měla 3.6477ha – pastvina)

11 stavebních míst

Parcelace – plochy na ulice zdarma, porost na těchto plochách připadá obci zdarma

Silnice ze Strašína do Březí

(Pamětní knihy obce Strašín)

Dne 3.března 1919 byly zahájeny první práce na stavbě silnice Strašín-Březí. Stavba této silnice vedena jako „nouzová práce“ a budována společně s obcí Březí podle daňové základny obou obcí.

Do komitétu zvoleni byli z naší obce p. p. Aron Matěj, Šmidlík Jan a Vojáček Josef.

Plány vypracoval Ing. Hezký ze Říčan. U ministerstva veřejných prací byla podána žádost za subvenci. V lomech ve Strašíně a Březí lámán zdarma kámen (tj. bez akcidence).

Úvěr hospodářské záložny činil 30 000Kč. Dovoz kamene a šotoliny vyměřen podle přírážkové základny. Poplatníkům, kteří v obci nebydleli, předepsány přírážky na penězích. Knížecí měli díl 511 m dlouhý při daňové základně 700Kč, domkáři po 3 metrech délky při daňové základně 3-4 Kč. Obci slíbena subvence 48 000Kč. Ku konci byla i stavba silnice ohrožena tím, že byl vyčerpán úvěr a slíbená subvence nebyla v čas vyplacena. Tuto krisi podchycují páni Josef Vojáček ze Strašína půjčkou 4 000Kč a Jan Šmidlík ze Strašína půjčkou 2 000Kč.

Skutečný náklad na silnici činil:

Za práci denní	7 121.63 Kč
----------------	-------------

Za střelivo do lomů	899.75 Kč
---------------------	-----------

Propustky	4 208.50 Kč
-----------	-------------

Za práci úkolovou	2 090 Kč
-------------------	----------

Za 2.300 m³ štětov. kamene (lámán za 7-9 a
12 Kč za 1 m³), za nalámání tohoto kamene

19 805.75 Kč

(ve Strašíně lámali kámen p. p. Lacina V., Podroužek F. a Čihák Josef z Babic)

Za nakopání šotoliny zaplaceno	3 343 Kč (1 m ³ za 440 Kč)
--------------------------------	---------------------------------------

Za položení štětu 9.228 m ²	2 818.50 Kč (prům. 1 m ³ za 30 hal.)
--	---

Za výkop příkopů (1 m ³ za 1.03 Kč)	4 730 Kč
--	----------

Za natlučení štěrku	6 275 Kč (230 m ² za 27.28 Kč)
---------------------	---

Za navezení štěrku (230 m² za 26.80 Kč) vyrovnání aj. práce

6 900 Kč

Za navedení kamene a šotoliny na

silnici 1 bm sil. za 22 Kč úhrnem	50 600	Kč
-----------------------------------	--------	----

za povozy na planýrování (1 hodina

za 6 Kč včetně potahu a kočího)	2 664	Kč
---------------------------------	-------	----

nemoc. a úraz. pojištění, cestovní komise aj	4 867.30	Kč
--	----------	----

za 1 den (8hod.) dělnický placeno ze začátku 8 Kč a ku konci 15 Kč

celkový náklad činil	116 324.03	Kč
----------------------	------------	----

Uhrazen byl státní subvencí	48 000	Kč
-----------------------------	--------	----

okresní subvencí	6 921	Kč, tj. ve výši 3 Kč na 1 bm silnice.
------------------	-------	---------------------------------------

Zbytek 61 403.03 Kč uhrazen byl zvláštní silniční přírážkou ve výši 1900 % což bylo odpracováno a někteří ještě dobírali.

V roce 1929 byla tato silnice na náklad okresu uválcována.

Kniha zápisů o schůzích místního obecního zastupitelstva (výboru), osadního zastupitelstva výboru obce Strašín 3.5.1891-30.11.1924 (výpisky)

V úvodu protokol ze 3.5.1891 o předávání úřadu nově zvolenému starostovi Františku Lacinovi z čp.12 po Josefu Vobořilovi

Zastupitelstvo: Fr. Lacina, Josef Vojáček, Fr. Hervert, Fr. Stárek, Alois Nykodým, Fr. Košťál, Josef Lacina

1891 příspěvek na výživu a ošacení Fr. Borovského z obecní kasy, povinnost chodit do školy

Výstavba nové obecní studně, úpravy cest

1895 starostou Jan Stárek

Podpora chudinská 6 zlatých čtvrtletně pro Marii Vyšatovou, dítě školou povinné

1898 starosta Alois Nykodým

Fr. Novák dostane podporu 3 zlaté měsíčně na Ferdinanda Štěpánka na ošacení, vzal si jej za svého

1899 Ferdinand Štěpánek na vychování k Fr. Sedláčkovi – obec platí šatstvo

1900 platit příspěvky na stravování a pobyt Matěje Zoubka ze Strašína do chorobince v Říčanech

1905 starostou Jan Šmidlík

do chorobince v Říčanech chce odejít vdova Barbora Šundová

1906 novým poslem a zvoníkem ustanoven Josef Borovský – bude řádně zvoniti a obecní věci co se týče posla vše řádně zachovávat – za odměnu čtvrtletně 2 K 50 h

1907 návrh odloučení osady Strašín od osady Březí

Projednání žádosti chudého příslušníka Fr. Laciny – bude bydlet v obecním domku zdarma

1911 Fr. Vobořil z čp. 15 žádá o přestavbu mlatku

Fr. Vobořil z čp. 13 stavbou stodoly zabral část obecního pozemku – bylo mu odprodáno

1912 Matěj Áron žádá 80 K na chudého Richarda Fajfera 5-letého a bude se o něj starat

Jednání o stavbě nového obecního domku

1913 žádost Fr. Mullera na pronájem strašínské skály

Stavba obecního domku stavitelem Fr. Polákem z Radošovic za 2600 K – domek cihlový, vně kamenný, střecha z tašek z cihelny z Hradešína

Josef Borovský žádá o zaplacení činže – ZÁPIS

1915 Fr. Stárek starostou

usneseno, aby děti po +Antonii Košťálové byly dány na vychování paní Marii Novákové bydlící na Žižkově Bořivojova čp. 7 – Josef Košťál 7 let 10 K měsíčně, Fr. Košťál 1 rok 14 K měsíčně. Od Marie Košťálové se zavazuje posílat dítky do školy, šatit a řádně opatrovat.

Josef Sedláček hlídačem obecních polí

1919 obnova žádosti o odloučení Strašína od Březí

stanovení nočních hlídek 12.3.-13.4.,

zakoupen zvonek s LP 1919 s nápisem „Z převratu Československé republiky“ a s obrazem sv. Václava.

1920 starosta Fr. Vobořil

domovské právo pro Fr. Poláka *1871, ze Škvorce

1921 pronájem světnice v obecním domku Čeňkovi Opičkovi a Marii Polákové, Borovský bude mít půdu

Josef Běhounek dán do chorobince

1922 zřízena nová obecní knihovna

Rozhodnuto o pomníku padlých na návsi vedle křížku, osada Strašín věnuje na postavení 500 K.

1923 obec Dražkov žádá, aby její příslušník Fr. Tůma, který žije více než 10 let ve Strašíně, dostal DP ve Strašíně

Žádost o vybudování silnice ze Strašína do Říčan přes les ke koupadlům s odbočkou k Pacovu (spojení s nádražím).

DP Josefu Novákovi z Miličína

Oprava zvoničky – zapuštění do země a okolo čtyři velké kameny

Fr. Stárek půjčuje obci 5000 K.

Koncese výčepnická a hostinská Josefu Kellerovi

Rozloučení Strašína od Březí 9.4.1923

1924 žádost obce Pacov o DP pro Fr. Baštu ve Strašíně

Rozloučení obcí Březí a Strašín

Koncese hostinská pro Fr. Havlíčka z čp. 39

1925 elektrifikace obce

DP pro Adolfa Bělohoubka
Antonie Novotná do chorobince

Strašín – obecní protokol 1924-1935 (výpisky)

Fr. Vobořil starosta, Jan Šmidlík, Josef Vojáček, Josef Novák, Alois Nykodým, Ant. Lukeš

1924 spor Panocha x Vojáček

DP z Heřmanova Městce pro Fr. Netolického

Zřízení tabáční trafiky na rohu u Janouškových – budku, roční poplatek z místa

5 K ročně bude platit Netolický

1926 obecní rada – Fr. Vobořil, Ladislav Lacina, *Jaroslav Rambousek*, *Fr. Stárek*, Jos. Vojáček, Jan Šmidlík, Ant. Lukeš, Alois Nikodým

Obecní kovárna se postaví s dohodou žadatele na obecním pozemku na žádost Josefa Kaliny kováře

Žádost Jana Zemana do okresního chorobince

Žádost Marie Polákové a Václava Borovského na prodej místa na stavbu – zamítá se, protože „*Marie Poláková jest již 68roků stará, tudíž na stavbu domku přestárlá*“.

1927 žádost o prodej pozemku Fr. Tůmovi a Ant. Medřickému

1928 silnice přes les ke koupadlům na Radošovice – posečkáme na příznivější dobu až budou poskytnuty subvence státní i zemské

Antonie Novotná do chudobince

Úprava dávky nápojové – z 1 l piva 10 h, z 1 l kořalky 40 h. Tyto peníze půjdou k placení úroků elektrizačních

DP pro Josefa Berku, Karolínu Kopeckou

1929 ohrazení rybníčku – sloupky se železnými tyčemi

23.2.1930 starostou zvolen Ladislav Lacina

1930 povinné hlášení letních hostů „Pražáků“ (do tří dnů)

1931 obecní zastupitelstvo se jednohlasně připojuje ke stavbě společného hřbitova na pozemku farním co je v držení pana Svobody

Výčepní a hostinská koncese pro Jaroslava Panochu

- 1932 Ferdinand Štěpánek bude bydlet v obecním domku
DP pro Josefa Vaňka ze Struhařova
- 1934 zamítnutí žadatelce Růženě Netrvalové na udělení hostinské a výčepní koncese – obec Strašín má 250 obyvatel a v obci jsou již dva koncesované hostince, které uznává obecní rada za postačitelé
- 1935 Josef Vyšata vymáhá povolení na kolovrátek – ano
Josef Borovský žádá o zakoupení bot a kalhot - ano

Obecní protokol 1935-1944 (výpisky)

starosta Ladislav Lacina

stavební komise – Jan Šmidlík, Václav Milický, Fr. Stárek, Ant. Lukeš

obecní komise – Václav Netolický, Václav Šindelář, Fr. Vojáček, Bohumil Měchura

pokladník – Fr. Vojáček

komise pro sestavování porotních a kmetských seznamů – Ant. Lukeš, Jan Vávra, Jan Šmidlík, Václav Netolický (*kmet – nejméně 45 let, v obci bydlí aspoň dva roky*)

místní osvětová komise – Václav Šindelář

letopisecká komise – Eduard Maška, Jaroslav Šemelík, Božena Medřická, Josef Šmidlík

knihovnick – Jaroslav Vobořil

„usneseno bylo komise prováděti bezplatně a vybíraný poplatek za komisi přijíti má do chudinské pokladny“

- 1936 debata o stavbě hřbitova, kde stavět – pro Mukařov bylo 6 hlasů, pro Strašín 5 hlasů

Žádost o povolení zřízení vodní nádrže (rybníka) v lese u 4.sloupků – ano

Dne 14.6.1936 zemřel František Vobořil (*8.1.1884), který byl místním starostou obce v letech 1920-1924 a prvním politickým starostou v letech 1924-1930

DP pro Václava Beneše z Pacova a Ant. Medřického

Václav Milický navrhl psát obecní kroniku

- 1937 schválení podmínek pro parcelaci na pozemku 424/1 (proti Jeruzalému) ve Strašíně

Společná stavba hřbitova Strašín a Babice

Stavby – Čeněk Opička, Josef Vaněk, Karel Netolický

DP pro Fr. Berku

Lesním správcem jmenován Ing. Dr. Balcar

Za zástupce obce zvolen Ladislav Lacina do Říčan pro postavení pomníku T.G.M prvnímu presidentu osvoboditeli.

- 1938 DP pro Václava Zeidlera (příbuzný V.Milického a Bohumila Měchury), Václava Netolického

Potrestání Josefa Borovského za lesní pych pokutou 5Kč do chudé pokladny

Kolaudace hřbitova, svěcení 28.8.1938

Obecní pozemky pronajaty veřejnou dražbou

Úpravy ulic tzv. liquorem neboli škorpou

Schválena koncese hostinská a výčepnická Okrašlovacímu spolku v Radošovicích

Stavby – Marie Šulcová, Adolf Stanslický ze Žižkova, Josef Kupec, Anna a Václav Bílkovi

Propagace silnice koupadlami k hotelu Amerika

- 1939 DP pro Annu Kunertovou a Fr. Poláka

Sadová úprava na hřbitově bude provedena zahradníkem panem Hrušou z Radošovic

Koupadla a přírodní divadlo pronajímá obec Strašín Okrašlovacímu spolku

Dr. Vatlach žádá o oplocení (*žádné cedule na plotě, plot vkusný*)

DP pro Josefa Janouška, Josefa Šmejkalu s rodinou z Bálkovy Lhoty, Václava Černého s manželkou Annou a dětmi (Jaroslav, Josef, Václav a Miluše – z Masojed)

Weekendový domek 487/12 pro Josefa Šplíchala čp.81

- 1940 Žádost Ladislava Laciny o přenechání místa dvojité hrobky a obecním hřbitově

Žádost Fr. Stárka z čp. 5 o povolení stavby stodoly a přemístění veřejné obecní cesty

Velitelem hasičů Jan Milický

- 1941 částečná rezignace starosty p. Ladislava Laciny na obecní úřadování v důsledku požáru, kterým byl jmenovaný postižen – navržen Jaroslav Vobořil z čp. 3

Ustanoveno pomoci p. L. Lacinovi všemi prostředky, které jen usnesení zastupitelstva jest možno učiniti. Apeluje se hlavně na soukromou pomoc občanů.

Prodloužení licence na kolovrátek p. Josefu Vyšatovi z UH 499 – z důvodu věku ano (*1.2.1876)

Poskytnuta výpomoc ve formě darování potřebného dříví na vyhořelou budovu L. Laciny – navrhl p. Měchura

Josef Šmidlík z čp.1 žádá o povolení ke stavbě deputátního domku na čk.508 – čp.87

Prodej obecního pozemku na skalkách jen na stavbu domků, ne chat

Rezignace starosty se nepřijímá

Ladislav Lacina opět ve funkci starosty

1942 Františka Kratochvílová půjde do chorobince v Říčanech

Zavedení telefonu do obce

1944 projekt na vodní nádrž v zájmu protiletecké a požární bezpečnosti

Korespondence 1947-71

1945 – členové Národního výboru

Václav Netolický starosta, Josef Šmidlík, Vít Pořízek, Václav Šindelář, Bohumil Čumpelík, Vojtěch Čížkovský, Fr. Vašák, Alois Müller, Rudolf Novák st., Otakar Petříček, Karel Oraský, Bohumil Ryšávka

1967 žádost Fr. Malíka o odloučení Nového Strašína od obce

čp.36 Jednota – převedení soukromého majetku do vlastnictví státu, neví se vlastník

Zápis schůzí 1956-1976

1956

Kronikářem Václav Netolický

p. Anna Šindelářová z čp.23 žádá o podporu

Žádost p. L. Laciny a Marie o předání majetku svému synu L. Lacinovi a jeho ženě Anně. Rada MNV nemá námitek.

Čp. 67 Fr. Novotný – postižen požárem

Stavba vodovodu v akci „M“ – party na střídání 1. Sokolové v čele Vobořil, 2. myslivci s chataři 3. chataři

Stavba trafostanice

Předseda JZD J. Šmidlík

1960

Rada MNV: předseda Josef Michovský, náměstek předsedy St. Netolický, tajemník Jaroslav Vaněk, člen Václav Milický, člen Alois Müller

Komise: plánovací a finanční – předseda Karel Ševčík

zemědělská – Václav Matějka

výstavby a zemědělská – Václav Milický

školství a kultury – Jaroslav Svoboda

trestní a bezpečnostná – Václav Vohánka

1962

Josef Michovský, Václav Milický, St. Netolický, Alois Müller, Jaroslav Vaněk, Václav Vobořil, Josef Šmidlík vedoucí farmy, občan Jan Horušťák

Farma Strašín – zaseto 10 ha žita

Stavební úpravy v čp.20 – majitel Fr. Zvolský, nájemník Jan Horušťák

Vyvlastnění domu čp. 6 i s pozemky p. Marii Setničkové pro veřejný zájem, tj. knihovnu a místnost mládeže.

Stavební komise při MNV Strašín bude provádět bytovou otázku - rozdělení uvolněných bytů: M. Matějová S54 do bytu k Růženě Jungrové S49. Božena Kuprová krmička JZD z Babic do uvolněného bytu M. Sedláčkové S47, soudruh Fr. Hažmuk z Babic do svého odkoupeného domu S54.

1972

Adaptace čp.14 – zapojit mandl

Dřevěný mostek přes Rokytku z r.1971 nahradit železobetonovým

MO KSČ Jaroslav Vaněk, Svaz lidové myslivosti Jaroslav Svoboda, MO zahrádkářů Ant. Staněk, Požární sbor Jan Blahovec

1974

Rozbor činností komisí MNV Strašín:

Finanční – Jar. Svoboda předseda, Václav Polák, Pavel Šetka

Výstavby – Pavel Holbík, Jos. Lancinger, Václav Milický, Fr. Tůma, Jiří Urban, Jar. Vaněk

Veř. pořádku – Jiří Beneš, Mir. Berka, Jiří Poupě (*dodržování nalévání alkoholu mladistvým a skládky odpadu*)

Kultury a sociální – Josefa Lukešová, Alena Dostálová, Mil. Treglerová, Kristýna Kulhánková, Věra Černá, Jiří Štěpánek, Drahoslava Urbanová, Ludmila Benešová

1976

Schůze MNV – předseda Jaroslav Vaněk, tajemník Ant. Staněk, členové Josef

Michovský, Jiří Jungr, Václav Milický, Miloslava Treglerová, Alois Urban, Jiří Beneš, St. Netolický, Jiřina Tůmová, Adolf Stanslický

Komise stavební – V. Milický

Komise finanční – Jiří Jungr

Komise veřej. pořádku – Josef Michovský

Komise kulturní a sociální – Miloslava Treglerová

Komise tělovýchovy a mládeže – Alois Urban

Investice chystané – výstavba hřiště 1977, dále prodejny Jednoty a pohostinství 1978-79, kulturní dům 1979-80

Připojení Strašína k Říčanům - jednání v Babicích 9.10.1975, za Strašín
Šleichrt, Vojáček, Staněk, Beneš

JZD Strašín 1952

výměra 128 ha, z toho orné půdy 103,88 ha

skot 98 ks, z toho 57 ks dojnic

prasata 80 ks, prasnic z toho 11

koně 13 ks

slepice 424 ks, z toho slepic 413

ovce 14 ks

Dojnice – celkem 56 ks

čp. 2 u Fr. Vojáčka – 18 ks – nutná úprava napáječek, část žlabů a doplňků
dojícího zařízení

čp. 1 u Josefa Šmidlíka – 24 ks – adaptace

čp. 14 u Jaroslava Panochy – 14 ks – adaptace

Mladý dobytek

čp. 5 u Fr. Stárka – 68 ks – adaptace stodoly a kolen

Prasata

čp. 8 u Václava Herverta – 100 ks – adaptace ze stodoly

Prasnice

čp. 12 u Ladislava Laciny – 13 ks – adaptace ze stodoly a stávající stáje a kolny,
případně vybudovat dřevěné boudy na zahradě

Koně

čp. 30 u Fr. Nykodýma – 3 páry – úpravy žlabů

čp. 3 u Jaroslava Vobořila – 2 páry – úpravy žlabů

Slepice

Uvažovaná drůbežárna (adaptace ze stodoly) na pozemku zemědělce Pořízka Víta, nevyhovuje orientací stodoly ke světovým stranám. Bude nutno uvažovati o novostavbě buď zděné neb dřevěné.

Ovce, kachny projednají družstevníci na členské schůzi

Nutno řešit nedostatek vody v obci zřízením vodovodu z blízké 400 m vzdálené studánky s vydatným pramenem.

MNV Strašín – žňový plán

Celková výměra zemědělské půdy 126 ha, z toho orné půdy 103 ha, obiloviny na 69.33 ha – žito 15.61 ha, pšenice 19.05 ha, ječmen 15.61 ha, oves 8.96 ha luštěniny 1 ha, řepka 1.45 ha, ostatní olejniny 1.50 ha

žně začnou 10.7. u řepky, 22.7. u obilovin

veškeré práce rozděleny na 6 skupin o 50 - ti lidech, pro velkou roztržitost parcel je potřeba toliko lidu:

- 6 lidí obsekávání a stavění panáků
- 7 lidí jeden koňský samovaz se 3 lidmi a 1 traktor se 2 lidmi a sekačka se 2 lidmi
- 10 lidí stavění panáků
- 10 lidí a 5 párů koní ke svážení obilí ke 2 mlátičkám
- 21 lidí na výmlat ve třech směších – mlátička u Josefa Šmidlíka, u Fr. Vojáčka, u Fr. Stárka – obsluhu budou provádět jmenovaní, kteří ručí za hladký průběh výmlatu
- 2 lidi a dva páry koní na podmítku.

Pohrabování provede skupina, která je určena k podmítce.

Čp. hospodář počet ha vybavení

28	Josef Tůma	2,60	dva motory, mlátička s 1 sítem, řezačka, brány, mlýnek na obilí, pluh, radličky, dva kravské vozy, 1 sečka 15-řádková
8	Václav Hervert	5,32	motor, řezačka na motor, brány, mlýnek na

			obilí, pluh, radličky, secí stroj 15-řádkový
11	Jan Vávra	2,70	motor, mlátička žentour, řezačka na motor, brány, mlýnek na obilí, pluh, radličky, vůz, sečka 14-řádková
17	Jan Milický	2,35	řezačka, brány, pluh, vůz 1 kravský, radličky v dřevěném rámu
18	Jaroslav Rambousek	2,28	řezačka, brány, mlýnek na obilí, pluh, jeden kravský vůz, secí stroj 15-řádkový
19	Vlasta Šemelíková	1,86	motor, mlátička s 1 sítím, řezačka ruční, brány, mlýnek na obilí, pluh, dřevěné radličky, jeden kravský vůz
21	Václav Králík	1,34	motor, mlátička 22 coulů, malá řezačka ruční, brány, pluh, dřevěné radličky, kravský vůz, 1 korba,
53	Božena Medřická	1,38	2 motory, řezačka ruční, brány, mlýnek na obilí, pluh, dřevěné radličky, kravský vůz, sečka 16-ti řádková
1	Josef Šmidlík		pluh, brány, plečka, řezačka na motor, pohrabáč, sečka 18-ti řádková, 1 dvoják, 2 kultivátory, 3 vozy koňské, rádlo na brambory, mlýnek na obilí
5	Fr. Stárek		1 brány, pluh, kultivátor, sečka 18-ti řádková, válec, řezačka na motor, 3 koňské vozy, plečka 3-řádková, mlýnek na obilí
2	Fr. Vojáček		motor, brány, pluh, kultivátor, řezačka na motor, 2 plečky, rádlo na brambory, pohrabáč, obracák, radličkové brány, troják, vyorávač brambor, ???????, 3 koňské vozy
12	Ladislav Lacina		Mlátička 26 coulů, výfuková řezačka, řezačka na motor, mlýnek na obilí, sečka 18-ti řádková, pluh, brány, kultivátor, dvoják, 3 motory, 3 koňské vozy, sekačka travní a obilní, obraceč sena, ?????
3	Jaroslav Vobořil		Motor, řezačku na motor, 1 brány, pluh, kultivátor, sečka 16-ti řádková, 1 dvoják dvouradličný, mlýnek na obilí, rádlo na brambory, radličky, 1 vůz jednokoňský, 1 sekačka obilní jednokoňská
30	Fr. Nykodým		Motor 5HP, motor 1 HP, řezačku na motor, 1 brány, pluh, kultivátor, sečka 16-ti řádková, mlýnek na obilí, rádlo na brambory, radličky, travní žací stroj, vyorávač brambor

14	Jaroslav Panocha		Motor 4,5 HP, řezačku, 1 brány, pluh, mlýnek na obilí, rádlo na brambory, radličky, dva vozy kravské, 1 sekačka obilní
7	Josef Lukeš		Motor 4 HP, řezačku na motor, 1 brány, pluh, sečka 16-ti řádková, mlýnek na obilí, rádlo na brambory, radličky, 1 vůz
31	Fr. Tůma		Motor 3,7 HP, mlátička 22 coulů, sekačka na obilí, brány, pluh, radličky, mlátička na obilí, řezačka, plečka, rádlo na brambory
37	Václav Beneš		Motor 3 HP, brány, pluh, radličky
48	Vít Pořízek		Motor 3 HP, mlátička žentourová, řezačka ruční, vůz kravský, brány, pluh, mlýnek na obilí, secí stroj

(vložit k čp. 2)

Žádost o snížení výměnku – 8.10.1951

Návrh Františka a Jindřišky Vojáčkových ze Strašína čp. 2 a výměnkářky Marie Vojáčkové ze Strašína čp. 2.

MNV se usnesl, aby zemědělec František Vojáček z čp. 2 odváděl následující výměnek a to odůvodnil tím, že při tak velkém výměnku, který jest dělený v původní smlouvě ze dne 6.2.1939 nebylo by možno splnit dodávky dle platné hospodářské smlouvy: dávali 200 kg pšenice, 200 kg žita, 100 kg brambor, 20 kg raných brambor, 2 kopy vajec, uhlí by jí bylo proplaceno dle poukazu a dovezeno do domu, štěpinové dříví, vepřové sádlo, maso a máslo vydává lístky na potraviny, 2 ks kuřat, k kg hrušek, 10 kg švestek, 10 kg jablek, 1 cent žitné slámy, ½ l mléka denně neb lístky.

Druhé řešení – výhodné pro obě strany – František Vojáček bude platit výměnkářce 700 Kč měsíčně, tj. ve výši starobního důchodu a MNV by vydal všechny potravinové lístky pro výměnkářku a kontingent by měl zvýšený zemědělec na svůj celoroční předpis

Prohlášení okresního soudu v Říčanech o výměnku

Já níže podepsaný rolník ze Strašína František Vojáček žádám o přezkoušení výměnku z 10 ha orné půdy. Dosavadní výměnek jest měřen v naturáliích a pro jeho velikost bych nemohl plnit nařízené kontingenty. Dříve jsem takto velký výměnek odevzdával dvěma osobám a nyní jedné. V hospodářství jsem sám, bez strojů, manželku mám půl roku v nemocnici s plicní chorobou, která si vyžaduje další léčení a nemocnici za ni musím hradit sám, dále mám dvě malé nezaopatřené děti a takto velký výměnek je pro mne velkou přítěží.

Vejminkářka je m. j. majitelkou 1 ha orné půdy a 1/8 domu v Radošovicích, jehož majitelem je Vladimír Vojáček.

Vrácení pozemků č. k. 552, 551 a 549 obci.

Na základě úředního vyzvání okresní Správní komise zdejší ze dne 28.1.1921 č. 188/1921 dostavil se z místní obce Strašín dne 4.2.1921 do úřadovny okresní správní komise pan František Vobořil, osadní starosta na Strašíně spolu s pamětníkem

Františkem Zoubkem, bydlícím na Strašíně a byv vyslechnut v záležitosti nároků osady

Strašín na pozemky č. k. 552, 551 a 549 ve výměře 5.6467 ha vypovídá toto:

„Jest mi 81 let a co vypovídám, mohu potvrditi přísahou.

Pamatuji se dobře, že dříve, t j. tomu 65 až 68 roků byly výše označené pozemky jako obecní lada majetkem obce Strašín. Sám jsem na těchto ladech pásal dobytek a i ostatní usedlíci osady Strašín pozemků těchto používali, jako obecního majetku – lad obecních. Lada tato byla ohraničena příkopy a usedlíci osady Strašína se přísně bránili tomu, aby tehdejší knížecí správa nedávala po pozemcích těchto jezdit povozy. Tohoto omezení jízdy po pozemcích také knížecí správa dbala.

Tu však před označenými 65 roky pojednou započali „knížecí“ pozemky tyto

omezníkovati a přitom, jak mi vyprávěl můj otec, slyšel soused Maštalíř jak dva fořti Janáček z Tehova a Koden z Babic si po německu povídali o tomto zabrání pozemků osadních a při tom fořt Janáček domlouval Fořtovi Kodonovi, aby si toto zabrání osadních pozemků nebral na svědomí, že by jej osada navždy proklínala. Koden však odpověděl Janáčkovi, že mu usedlíci odstřelují prý zajíce, a tak aby je ztrestal, že jim tyto pozemky vezme.

Nyní J. Vobořil byl v těch letech tenkrát místním předsedou ve Strašíně a ten se svěřil Františkovi Zoubkovi, kterak knížecí správě tato lada postoupena byla.

Jmenovanému Vobořilovi spadla tenkrát stodola a lesní Kodon mu slíbil pět dřev (klád),

aby mu podepsal listinu, že tato lada nenáleží osadě Strašín, ale knížeti. Označený p. Vobořil (byl tehdy obecní představený) listinu ještě s Václavem Kratochvílem podepsal a kníže za tyto lada ničeho jiného ani peněz pro osadu neposkytl.

Vobořil se s tímto činem svěřil Františkovi Zoubkovi a velice jej to mrzelo, že se toho dopustil, poněvadž připravil za pět klád pro svoje stavení osadu Strašín o značné jmění

v pozemcích. Ostatní jsem ochoten případně ještě ústně znovu dosvědčiti.

K tomuto poznamenává přítomný nynější osadní starosta pan František Vobořil následující:

mezi jmenovanými pozemky, které osada Strašín žádá nyní nazpět vede cesta, která až dosud patří osadě strašínské. Část těch lad tzv. Slouhovka byla r. 1883 prodána za 700 zl knížeti a tato část se nalézala až mezi knížecím pozemkem, který nyní osada žádá nazpět.

V Říčanech dne 4.2.1921

František Vobořil, František. Zoubek

(poznámka – jedná se pozemky v ulici U hájovny směrem od Vojkova po pravé straně. Pozemek 549 je kus lesa směrem k Vojkovu, 551 za hřištěm směrem k Mukařovu a 552 za hřištěm směrem k vesnici).

Obyvatelé Strašína

Nejstarší obyvatelé Strašína mapuje Gruntovní kniha z let 1621-29 tzv. *Registra zápisů gruntovních*, která pokračuje po válce třicetileté zápisy do cca r. 1730.

Na Strašíně v roce 1621 nacházíme čtyři chalupy: Buryanovskou (zapsán Jan Buryan), Pospíšilovskou (zapsán Jan Pospíšil, v roce 1623 prodal Janu Wlasákovi), Nowákovskou

(zapsán Wawřince Nowák) a Wankowu (1621 kupuje Jakub Wanků od Jiříka Krejčího, 1623 kupuje Jan Kolenatej).

Na stránkách knihy je vždy popsán stav gruntu *chalupa zpustlá a role zarostlé*, vidíme rostoucí zadlužení gruntů. Často hospodář mizí s poznámkou *zběhl z gruntu*.

Z prvních známých příjmení – Buryan, Pospíšil, Wlasák, Nowák, Krejčí, Wanek, Kolenatej – zde po válce třicetileté nikdo nezůstal.

(*poznámka* – příjmení Nowak, Nowotný měli často nově příchozí obyvatelé, proto je to tak četné příjmení).

První obyvatelé Strašína po třicetileté válce najdeme v tuklatské matrice 1 (NO 1663-89):

otec	matka	narození	jméno dítěte
Hawel Nowak někdy psaný <i>Hawel Strašínský</i>	Magdalena	* 1.8.1680	Marie
Hawel Nowak	Magdalena	*17.2.1683	Matěj
Hawel Nowak	Magdalena	*20.2.1684	Matěj
Hawel Nowak	Magdalena	* 1.7.1685	Petr
Hawel Nowak	Magdalena	*14.3.1688	<i>neuvedeno</i>
Ondřej Tuček	Dorota	* 2.5.1686	Anna
Ondřej Tuček	Dorota	*15.2.1689	Matěj
Jakub Koudelka	Anna	*18.3.1687	Jiřík
Jakub Šiška	Voršila	*29.4.1689	Vojtěch

a v uhříněveské matrice 2 (NOZ 1671-1705)

Jakub Koudelka	Anna	*27.12.1685	Jan
Václav Karlíček	Catharina	* 5. 1.1695	Kašpar

Jakub Koudelka se narodil ve Březí dne 2.5.1662 Jiříkovi a Maryaně Koudelkovým. Koudelkovi se pohybovali v Uhříněvsi, Královicích a Stupicích.

Matrika tuklatská je psaná ve shonu a s chybami – Jakub Šiška je též psaný jako Šopek, Šimek, ale zřejmě to byl Šebek.

U Ondřeje Tučka zase nacházíme variantu Ondřej Hotovec. Jedná se o dobu, kdy příjmení často nebyla (viz. NN) nebo nebyla ustálena (viz Hawel Nowak = Hawel Strašínský).

Od roku 1707 spadá Strašín pod faru Říčany až do roku 1754, kdy přešel pod faru Sluštice.

Po znovuoobnovení fary v Mukařově v roce 1785 se Strašín stal její součástí a patří tam dodnes. (V současnosti je kostel v Mukařově filiálním kostelem Říčan).

Osobnosti Strašína

Ladislav Lacina (1886-1959) starosta, hospodář

Narodil se 22.2.1886 jako jedenácté dítě z patnácti manželů Františka Laciny a Karolíny Máchové. Pracoval v Praze a v roce 1907 se po tragické smrti bratra Františka musel vrátit na Strašín a převzít grunt. Dne 4.7.1912 se oženil s Marií Trpálkovou z Nedvězí čp. 12. Sňatek byl domluven, přesto se jednalo o lásku na první pohled. Manželé se vzájemně ctíli a respektovali celý život. Brzy po sňatku musel Ladislav Lacina odejít do první světové války a zanechat doma manželku se dvěma dětmi a starými rodiči. Díky strýci Máchovi se dostal do ruského zajetí a brzy i domů. Po návratu z války se věnoval hospodářství, své rodině i odcházejícím rodičům. Byl sedlákem a hospodářem tělem a duší, miloval koně a práci s nimi. Na srdci mu ležel i osud vesnice, ve které se narodil a žil, určitě i proto svědomitě vykonával funkci starosty v letech 1930-1945 (?). V roce 1941 se na vlastní žádost uvolnil z funkce, protože mu vyhořela střecha nad hlavou. Úřadovnu měl ve své chalupě čp. 12, předtím byla u Vobořilů v čp. 3.

Velkou ránu dostal v roce 1948, kdy mu byly zabaveny pole a dobytek a stal se doslova žebrákem. Jeho dcera Marie na úřadech žádala o zvýšení penze pro svoje rodiče, která jim byla stanovena. Úřad zamítl se slovy „mají šest dětí, ať se ty postarají“.

Zasloužil se o založení strašínského hřbitova a hrobku Lacinů si sám vykopal v místě, aby *viděl na svoje milovaná pole*.

Za druhé světové války měl v chalupě nastěhované velitelství ruské armády.

Ladislav Lacina (1920-1995) ochotník

Do strašínské historie se zapsal jako vášnivý ochotník spolku Máj, byl oblíbeným řečníkem a poctivým hospodářem. V mládí vstoupil do Agrární strany, byl členem Sboru zemědělské mládeže.

V lednu 1949 s Bohumilem Řehákem a Milanem Rathouským z Lipan a dalšími přáteli unesli odstraněnou sochu Antonína Švehly z Říčan a schovali ji ve studni v Lipanech, kde byla ukryta až do roku 1990.

Socha Ant. Švehly, dílo akademického sochaře Antonína Bučánka, byla v Říčanech instalována po veřejné sbírce v říjnu 1936. Za německé okupace byla odvezena do Prahy a po válce se opět vrátila do Říčan. V roce 1948 Zemský národní výbor nařídil sochu odstranit a zlikvidovat, a tak se ocitla ve skladu na dvoře nynější Základní umělecké školy. S barbarským činem se nemohli smířit členové Sboru zemědělské mládeže v čele s L. Lacinou. Skupina jedenácti mladých lidí první pokus o únos sochy na saních přes zahradu a zamrzlý rybník nezvládla, podcenila váhu sochy. Druhý pokus byl daleko riskantnější a byl proveden přes náměstí o jedné lednové

sobotě 1949, kdy se na třech místech v Říčanech a okolí konaly plesy SNB, KSČ a Strany lidové.

Ladislav Lacina (*1957) modelář

Celý jeho život je spjatý se Strašínem, kde se v čp. 12 narodil manželům Ladislavovi a Anně Lacinovým jako nejstarší dítě. Po něm přišly na svět sestry Jitka a Věra.

Nejprve se vyučil technikem měřicí a regulační techniky, poté vystudoval průmyslovku.

Vytváří modely tanků a vojenské techniky v měřítku 1/72. Každoročně přiváží z různých soutěží u nás i v zahraničí ceny za své modelářské umění, např. dvě zlaté a dvě stříbrné medaile z MS v anglickém Telfordu v roce 2005.

Ladislav Lacina (*1983) plicní lékař

Herma Svozilová - Johnová (1914-2009)

Česká spisovatelka a básnířka, orientovaná zejména na tematiku společenských a citových vztahů. Narodila se 29. srpna 1914 na samém začátku 1. světové války do známé prostějovské rodiny. Otec Cyrill Svozil (1886-1935) byl prostějovský advokát, poslanec a sběratel výtvarného umění. Její děd, Josef Svozil (1847-1931), byl poslancem Zemského sněmu a Říšské rady a rovněž šéfredaktorem časopisů Selských listy (Olomouc, 1898–1903) a Selská stráž (Litovel, 1903–1924). Též se proslavil jakožto průkopník v oboru chmelařství a pivovarnictví na Litovelsku. V roce 1937 se Svozilová provdala za svého bratrance, JUDr. Oldřicha Johna (1907–1961), který byl 1937–1939 starostou Prostějova a 1948–1953 nejprve místopředsedou a později předsedou Národního shromáždění, za okupace byl zatčen a prošel koncentračními tábory Dachau a Buchenwald. Zemřela 5. dubna 2009 v Praze.

Její sestřenice Světlá Svozilová (1906–1970) byla herečkou. Syn Oldřich John (1940) je matematik. Syn Cyrill John (1947) je politolog a fyzioterapeut; v roce 1968 emigroval do Švédska.

Svozilová studovala na klasickém gymnáziu v Prostějově, tercii a kvartu 1928–1930 na lyceu v Saint-Germain-en-Laye a pak na Francouzském reálném gymnáziu v Praze (maturovala 1934). V letech 1934–1936 navštěvovala žurnalistické oddělení Svobodné školy politických nauk v Praze a zároveň pobývala dvakrát půl roku v Oxfordu a tento pobyt se tematicky zapsal i do její tvorby. Po sňatku se vrátila do Prostějova, kde po roce 1945 pracovala jako kulturní redaktorka Hlasu lidu. V roce 1948 se přestěhovala s manželem opět do Prahy. V roce 1958 byla sezonní dělnicí v komunálním zahradnictví v Jinonicích, 1959–1960 vedoucí zahraničního oddělení Ústředního domu lidové tvořivosti, 1962 krátce pracovala jako brigádnice na státních statcích na zámku Kačina u Kutné Hory či v Žacléři, 1966–1970 pak v zahraničním oddělení Svazu československých spisovatelů. Svozilová debutovala 1929 v časopise Našinec (Olomouc), básně a prózy publikovala v periodikách: Hlas lidu (Prostějov, Olomouc), Lidové noviny, Čin (Brno), Hanácký kalendář (Olomouc); Noviny Jablonecka, Nový život (1952 zde poema Prostými slovy), Literární noviny, Literární listy, Impuls, Plamen, Vlasta, Svět práce, Svět sovětů, Rovnost, Rudé právo, Zemědělské noviny, Listy Klubu přátel poezie, Literární měsíčník aj. Čs. rozhlas

vysílal dramatisaci jejích románů Kdo byl Kyrat? (1972) a Vysoké napětí (1974, dramatisace H. Mirvaldová-Šmahelová).

První dvě knihy uveřejnila pod jménem Herma Svozilová ml., následující – až po román Vysoké napětí – pod jménem Herma J. Svozilová. Užívala šifer H. J., H. S. J. Už v básnické sbírce z let okupace (Kavalkáda) a v poezii věnované autorkou „nové kráse“ socialistického budování je přítomna milostná tematika, Za tuto básnickou sbírku získala cenu Petra Bezruče. Tento směr později, v 70. letech, nabyla nejkultivovanějšího výrazu ve sbírce Náčrtník.

Svozilová je však především prozaičkou, přičemž osou jejích novel a románů bývá zpravidla vztah mezi ženou a mužem. Za války Svozilová – Johnová vytvářela paralelní obrazy ze světa chudých a bohatých (Šička Božena, Prostřený stůl, Muž a žena). V druhé polovině 40. let začíná románem Vysoké napětí (dějově ohraničeném nocí po atentátu na Reinharda Heydricha) série jejích próz s autobiografickým, více či méně zašifrovaným základem (novely Bláznivé počasí a Z neznámých důvodů). Svozilová – Johnová se v nich pokouší o psychologizující portréty několika postav a zároveň usiluje o dějovou poutavost či přímo dramatický efekt; její vyprávění se často rozbíhá do detailních odboček a reminiscencí. Dějištěm bývá menší průmyslové město, jehož obraz je inspirován autorčiným rodištěm. V navzájem protilehlých společenských vrstvách postihuje život tohoto města její nejrozsáhlejší román Odskok z Oxfordu, zachycující rok před německou okupací, který – napsaný v 70. letech – přejímá některé motivy i postavy z autorčiných dřívějších próz. V několika románech se vrací postava spisovatelky či spisovatele, pronásledovaného údajným spiknutím nakladatelů a literárních kritiků, nejvýrazněji v románu Mořské dno, dějově situovaném na skloněk 80. let, v němž se autorka pokusila o kritický pohled na předlistopadovou společnost. O dějové napětí usilují také autorčiny prózy pro mládež ze současnosti s chlapeckými hrdiny. V roce 2000, ve svých 86 letech vydala vzpomínky na prostějovské dětství a první léta manželství se svým politicky a společensky angažovaným mužem spojila s úryvky ze svých deníků a rodinné korespondence ve svazku Hanácká sága.

Jiří Petřík

Miloval Strašín a mnoho času trávil na chatě u lesa, kterou postavil. Byl spoluzakladatelem pochodu Pochod pohádkovým lesem z rodné Uhříněvsi do strašínského lomu. Oblíbená akce se koná dodnes ke Dni dětí začátkem června. Pro mnoho z nás byl nezapomenutelnou postavou vodníka v pohádkovém lese.

Celý život se věnoval ochotnickému divadlu a vytvořil mnoho rolí. Byl zručným řezbářem, kuchařem, výborným společníkem a bavičem.

Strašín dnes

Strašín má v současnosti přes 400 popisných čísel. Je přidruženou obcí města Říčany. V čele stojí Osadní výbor Strašín.

Je zde cvičiště kynologické organizace ZKO 32 Říčany/Strašín.

Já a Strašín

Strašín miluji od svého dětství. Ve vzpomínkách pro mne zůstává malebnou vesničkou v blízkosti Prahy obklopenou lesy a poli.

Nostalgické obrázky jsou spojeny s gruntem čp. 12, odkud pocházela moje babička Marie Provazníková, rozená Lacinová. Obytná část, seník, stodola, část zabraná JZD pro výkrm prasat, dvůr s kohouty a slepicemi, chlívek s prasetem, králíkárný, ovečky a včelín. Vždy usměvavý strejda Láďa, bratr babičky.

Stačila věta "jdeme na Strašín", která fungovala jako výstřel z pušky. Rozeběhli jsme se lesem do kopce a zastavili se u prvních chalup Strašína. Když jsme povyrostli, babička nám cestou vyprávěla o svém dětství, rodičích a sourozencích. Žili v láskyplném prostředí Strašína relativně prostém v porovnání s bohatou Nedvězí. Prostém penězi, bohatém láskou. Své prarodiče jsem nepoznala, znám je pouze z obrázků. Pradědeček Ladislav Lacina, vysoký, štíhlý, miloval svůj grunt a koně. Svým pohledem a gesty budil respekt. Prababička Marie rozená Trpálková pocházela z Nedvězí. Maličká postavou, ve zralém věku baculatá, velkého srdce a ducha. Byla milá, hodná, krásná v jakémkoliv věku. Celý život prosila Boha za to, aby nepohřbila žádné své dítě, doopatřovala svého manžela a klidně opustila tento svět. Vše se jí splnilo. Své děti vychovala, o muže raněného mrtvicí pečovala několik let a s andělským výrazem zemřela tiše ve spánku. Sousedé si jí velmi vážili a chodili si k ní pro radu. Přes zimu ráda četla. Milovala knihy Václava Beneše Třebízského a českou historii.

Řekne se Strašín a mě se rozbuší srdce. Prarodiče a strejda Láďa odpočívají na místním hřbitově, ale grunt žije. Stále plný lásky a vřelosti. Láďa modelář s manželkou Helčou, Láďa plicní lékař s manželkou Leničkou a dcerkami a Věrka s úsměvem strejdy Ládi.

Jsou věci, které se prostě nemění i s plynoucím časem...